

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Magyar birtokpolitika

Budapest, márczius 9.

Az a törvényjavaslat, melyet ma terjesztett a képviselőház elé Darányi a telepítésről, az ingatlan-földarabolásról s egyéb birtokpolitikai intézkedésekről, fontos szociálpolitikai kérdések megoldását tüzte maga elé. Még ipari országokban is a helyes agrárpolitikának fontos kérdése ez, mert a lakosság túlnyomó része mindig földművelő marad, de nálunk, hol a már köztudattá vált földéhség nagy szociális és gazdasági bajok forrása, kétszeresen fontos egy jó törvény a telepítésről s az ingatlanok feldarabolásáról. Van egy törvényünk már erről s gróf Bethlen András egykori földművelésügyi miniszter, Darányi Ignácnak közvetlen elődje, dolgoztatta ki tizenöt évvel ezelőtt. De az a törvény semmit sem ért s valósággal katasztrófákat idézett elő. Az 1904. V. t.-cz., melyet annak idején a volt szabadelvűpárt mint korszakalkotó munkát magasztalt, még máig sincs egészen végrehajtva, de ami belőle eddig az életbe átment, az nagyobb pusztítást vitt véghez, mint egy tatárjárás. A magyar mezőgazdasági krízis egyik okozója volt, mert a mezőgazdasági munkáskérdést egyszerre megoldhatlan problémává tette, anélkül, hogy a parasztságon igazában segített volna. Annak idején, mikor az a törvény a parlamentben tárgyalatott, épp

a függetlenségi párt volt az, mely heves harcot indított ellene s azóta is a függetlenségi párt volt az, mely a parcellázási uzsorának és a hajmeresztő visszaéléseknek megszüntetésére egy új javaslat kidolgozását sürgette. De a szabadelvűpárt, mely a liberalizmust mindig csak a nevében hordta, ígéretbenél messzebb sohasem ment s tizenöt év s a szabadelvűpárt megsemmisülése kellett hozzá, hogy végre a reform elkészüljön.

A javaslat ma a képviselőház elé került s minden jel arra mutat, hogy belőle a legrovidebb idő alatt törvény lesz. Hisz éppen ma köröztek ívet a képviselőházban, melyen a képviselők kéri a kormányt, hogy az adójavaslat s a kongruáról szóló javaslat letárgyalása után mindjárt ezt a javaslatot vétesse a képviselőházzal tárgyalás alá. Nem mondjuk, hogy ez a nagy sietés előnyére volna a javaslatnak, mert végre is a háromszázhatvannyolc szakaszos javaslat minden vonatkozását nem lehet olyan sebbel-lobbal átgondolni, de mindenestre bizonyítja azt a közérdeket, amelyet a javaslat kielégíteni hivatva van.

Mert a birtokfeldarabolás nemcsak azt jelenti, hogy egy földterület kisebb részekre osztassék, hanem egész szociális és gazdasági programot foglal magában s mint a tapasztalat bizonyítja, egész társadalmi és gazdasági életünkre kiható jelentőségű.

Hogy maga a miniszter is így fogta föl a javaslatot, ez kitűnik abból, hogy nemcsak törpebirtokosokat akar, hanem gondoskodik középbirtokok létesítéséről is, sőt ezt kötelezőleg írja elő, mikor megszabja, hogy 1800 holdankint legalább egy-egy középbirtok alakítandó maximálisan 500 katasztrális holdból.

A középbirtokososztály nálunk negyven év óta elzúllóban van. Részint a politikai életben való intenzívebb részvétel, részint a megváltozott gazdasági állapotok azok, amelyek a régi középosztályt elszegényítették s gondoskodni kell végre arról, hogy egy új középosztály fejlődhessen ki. Sokan elégségesnek tartják erre az ugynevezett honorátior-osztályt, de az sehol sem alkothatja a nemzet gerinczét. Nálunk meg éppen nem. A külföldön, ahol a városi kultúra már évszázadokra nyulik vissza s ahol a városi lakosság, az ipari lakosság az ország leggazdagabb, intellektuális erőre legkiválóbb s a politikai életben a legmegbízhatóbb elem képezi a középosztályt. De nálunk, ahol, egy-két várost leszámítva, valóságos városi lakosság nincs s ahol Budapest lakossága évről-évre éppen a vidéken tönkrement existenciákból tetemesen növekedik, nem lehet szó városi lakosságról nyugateurópai értelemben. Iparunk és kereskedelmünk is még sokkal gyengébb, hogysem a vele foglalkozók valósággal erős középosztályt alkothatná-

Berlini följegyzések.

Írta: Bárdos Artur.

Berlin, márczius 4

A Meyerék bálján ismerkedtem meg az újabb líra egy speciálisan német válfajával: a Festgedicht-tel is. Olyan speciális terméke ez a német költészetnek, mint például Uhlandék korában a Wanderlied. Hogy a párhuzamot, melyre az irodalomban rendes és rendkívüli tanárom egyaránt súlyt helyez, el ne mulasztom: hát a Festgedicht és a Wanderlied között az a főkülönbség, hogy míg amott a költő, a Wanderlied dalolója, vándorolt, itt maga a költemény, a Festgedicht vándorol. Családról-családra, estélyről-estélyre; — persze, mindig megfelelő módosítással. Oh nem, a Festgedicht költője nem afféle vándorköltő! Sőt! Annak rendje és módja szerint be van jegyezve az illetékes czechivatalnál, telefonnal és a Deutsche Bank-nál folyószámlával bir...

Hát amikor már magasra szökcent a hangulat hófoka, előállt ifjabb Meyer ur, a házigazda fia és minden szégyenkezés nélkül egy vers felolvasásába kezdett. A vers erősen aktuális örökű volt. Mindenekelőtt a Meyerék bálját énekelte meg ódai lendülettel, aztán a vendégeket szedte sorra ékes rímekbe. Mindenkiről volt benne egy találó és csintalan rigmus. Rólam például így énekelte:

Herr Szabó ist ja gar,
Hollallá! ein Ungar...

(Megdöböntem e vesébe markoló jellemzés erőteljességén.)

Hát ez a Festgedicht. Minden lapban olvasható a hirdetés. „Festdichtung. — individuell!“ A Meyerék bálja után Goethe nemzetének költészete iránt érzett feltétlen tisztelem elvitt egy ilyen hirdetés vers-vállalathoz. Vállalatnak kell mondanom ezt az intézményt, mert utczára nyíló helyiséggel és teljes üzleti berendezéssel bir a Kant-strassen. Benyitottam. A gépirókisasszony kiszólitotta egy belsőbb helyiségből a költőt. Elsőrangú, finom, stílusos költő volt. Hajánál és szakállánál költőböz méltóbbat még sohasem láttam. Ösztönszerűen elhallgattam jövetelem kulturális indítékait és inkább a megrendelő képében mutatkoztam.

A Festgedicht műfaján kívül leginkább a szerelem (die Liebe) szolgálatában bonyolódik az üzleti forgalom. Dalok és szerelmi ódák kaphatók, bármily terjedelemben, alkalmazott szókére, feketére, soványra és mollette. (Ezt az individualizálást jelenti az „individuell“ szó a fent idézett hirdetésben.) Nem akarok a croquis utjaira tévedni. Súlyt helyezek a száraz történeti hűsögre, melylyel a modern Németország egy karakterisztikus intézményéről kívántam beszámolni.

A Bühnengenossenschaft bálján voltam. Ez egyike a berlini szezon sok száz bálja közül ama kettőnek-háromnak, melyeken jobb társaságbeli nők is megjelennek. Hivatalosan tudniillik. Mert az álarcz inkognitójában a legzüllöttebb álarczosbálokat is felkeresik

a legtisztesebb családnyák (a legtisztesebb családnyák nélkül), hogy a Németországban diadalmasan előnyomuló emancipáció zászlóit meghordozzák...

A bálról nem sok följegyezni válnom van, mert nagyjában alig különbözött a pesti nagy bálók képétől. Mindössze az a felöltő, hogy a bálók itt bálányák nélkül is elég jól boldogulnak, továbbá, hogy a bál nem a „Vékony deszkakerítés“-sel, hanem négy-ötórás koncertekkel kezdődik, melyet a közönség a nagy német nemzetet jellemző hősies önmegtagadással, a dübnek minden hangosabb megnyilatkozása nélkül ül végig. Viszont annál jobban esik aztán a jól megérdemelt táncz, a „tolle Stimmung“, mely tíz percetel a koncert után veszi kezdetét.

A férfiak a karóval táplálkozók merev eleganciájával, a nők ellenben annál nagyobb szabadossággal, itt-ott igazán bachansnői lendülettel járnak a valezert. A mostani divat nagyon jól szolgálja ezt a lendületet. Ennek a directórból mindjobban a merveileuse felé fejlődő divatnak a szellemében nem kézzel fogják fel a ruhát, hanem az alsó karra fektetik, miáltal a láboknak igen tekintélyes része szolgálja a bálterem látványosságát. A ruhák anyaga fátýolszerűen könnyű selyem... Mindez legalább nem fárasztja a fantáziát.

Berlin sokat mulat, de néha mulattat is. Olvasom, hogy Richard Strauss, királyi főzeneigazgatót és diszdotort hosszas küzdelem után beválasztották az Akadémiába. Ez a néhány évig tartó „hosszas küzde-

nak. Tehát nálunk a középosztály még mindig a földhöz van kötve s akárhogy prűszköljenek is némelyek, a középbirtokososztály fejlesztése nemcsak „agrárpolitika”, hanem a legigazabb nemzeti politika.

Van még egy nagyon fontos reform ebben a javaslatban s ez a haszonbérleti telepítés. Nálunk, ahol a kötött birtok s a korlátolt forgalmu birtok aránya igen nagy, kétszeresen fontos az, hogy ok-szerű birtokfeldarabolási programunk legyen. Viszont a földbirtokon nyugvó teher igen nagy s a parasztság tökéreje aránylag gyenge, tehát az ugynevezett járadékbirtokok létesítése, ha azt jól csináljuk meg, igen üdvös lehet. De az iroszági szomorú tapasztalatok óvó jelként szolgálhatnak arra, hogy ezen a téren minő veszedelmek fenyegetnek. Maga a miniszter is csak átmeneti, kiegészítő formának tartja s az ir emphithensissal szembe állítja, mert míg Irországban a föld az örökhaszonbérlet által tulajdonul csak nehezen szerzhető meg, addig a járadékbirtoknál ennek lehetősége nagyon megkönnyítették. De azért, mert a forma új s a parasztság nem lesz vele azonnal tisztában, szükséges volna, hogy eleinte főleg állami járadékbirtokok létesíttessenek, mert attól lehet tartani, hogy a járadék értéket nem fogja a földszerző parasztság a maga egész nagyságában látni. Az igaz, hogy a javaslat sok intézkedésben már előre védi az ilyen birtokszerzőket, hisz a járadék nem fizetése nem teszi egyszerre esedékessé a járadék megváltási összeget, tehát már előre gátat akar vetni annak, hogy a telepítési törvény a földönfutók számát növelje, de azért mégis vigyázni kell ezzel a telepítési formával s egyelőre csakis az állami járadékbirtokokat engednők meg.

Általában az egész javaslaton végig vonul a szándék, hogy a telepéseknek, tehát ezeknek a kezdetben gyenge gazdasági elemeknek a kizsákmányolás el-

len védelmet nyújtson, de nem hiszük, hogy ez mindig sikerül. Mert hiába szabja meg a javaslat, hogy a telepes a vételári hátralék után négy százaléknál drágább kamatot nem fizethet, a magasabb kamat tökécsítésének s a vételárba beszámításnak elejét nem veszi. De azonkívül nem szabad az ellenkező végletbe esni. Mert mikor a törvényes kamatláb 5 százalék s amikor az Osztrák-Magyar Bank is 4—4½ százalékos le-számítási kamatlábal dolgozik, neveltséges éppen a telepítési vételárhátraléokra megszabni a négy százaléket.

Nem lehet ezúttal a javaslat minden részletére kitérni, hisz az oly óriási, hogy annak áttanulmányozása is napokat vesz igénybe. De a felülről nagy reformokra már ezúttal rá akartunk mutatni s ezúttal is hangoztatjuk már, hogy egy nagy és üdvös agrárreformnak s szociálpolitikának alapjait látjuk ebben a törvényben.

Budapest, márczius 9.

A képviselőház holnap, szerdán délelőtt tíz órakor ülést tart, melyen folytatni fogják a jövedelemadó törvényjavaslat részletes tárgyalását. Az ülés végén interpellációk lesznek.

A függetlenségi párt értekezlete. Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt csütörtökön, e hó 11-én délután öt órakor a pártkör tanástermében értekezletet tart, amelyen kijelöli a telepítéssel szövevényjavaslat előkészítésére kiküldött bizottság tagjait.

A külföld a közös bankért. Bécsben az osztrák közgazdászok társaságában dr. Lumm, a német birodalmi bank direktorának tagja, titkos pénzügyi főtanácsos előadást tartott e címen: *A jegybankok állása a mai közgazdaságban*. Ismertette az egyes államok jegybankjait, szervezetének különbözőségeit, rámutatott az egyes országokban különbözőképp kifejlődött pénzforgalomra és kifejtette, hogy ha az osztrák-magyar bank bizonyos hátrányokat kevésbé érez, ennek oka a monarchia közgazdaságának kisebbfokú kiterjedésében van. Nagy jelentőséggel bír a bankra a jövőben való alakulás

kell eljátszásához a komédiának, melynek során több látványos képpen kitudódik, mint válik a hazaárulóból nemzeti hős...

Vége egy spontán jelenet. Megindítóan szép, bensőséges. És tipikusan német.

A régi könyvtár átköltöztött a pompás új épületbe. Egy este — mindössze tizenhuszan a leghűbb olvasók, lézengtek az olvasóteremben — be kellett zárni a régi, kiszolgált épületet. Nálunk, nyilván, egyszerűen kisöpörték volna ezt a néhány embert. Vége — tessék az új épületbe menni.

Itt másképp csinálták. A könyvtár igazgatója, Geheimrat Schwenkl bejött az olvasóterembe és kedvesen, őszintén egy kis bucsu-beszédet rögtönzött. Bizonyos szolidaritást érez azokkal, akikkel hosszú évek során át egy tető alatt dolgozott. Reméli — ugymond hogy akik a régi könyvtárnak jó hasznát látták, az új könyvtárral fokozottabb mértékben meg lesznek elégedve.

De engem nem a Geheimrat ur kedves közvetlensége indított meg, hanem az, ami ezután következett. Az összesereglett olvasók közül egy kedves, szelidképű öreg ur lépett elő, a nevét is idejegyzem: dr. Hottinger, professzor, persze. Engedelmet kért, hogy ő válaszolhasson a bucsu szavaira. Bájos elfogódottsággal beszélt el, hogy ő negyvenkét év óta állandó látogatója ennek a teremnek és, bizony, most nagyon nehezeze esik megválni tőle. Meghatottságának és hálájának e falak iránt csak úgy tud kifejezést adni, ha a többiekkel együtt egy dalba kezd. A régi diák-

kérdése, miután a bankkülönítés mindkét országra, különösen az idegen hitelre rászorult Magyarországra rendkívül káros volna. A banknak még részleges szétválasztása is mind befelé, mind kifelé érezhetően gyöngítene a bank állását. A német birodalmi bank szervezeténél fogva az ország nagy ipari fejlődésének legfontosabb támaszát szolgálhat. Feladatai rendkívül emelkedtek, amiért alapjának kiszélesítésére kell törekednie. Az előadást igen nagy tetszéssel fogadták.

Együttes értekezlet. A szövetségzett pártok, ugymint a függetlenségi és 48-as párt, az alkotmánypárt és a néppárt csütörtökön, e hónap 11-én délután 6 órakor a függetlenségi párt Erzsébet-köruti helyiségének tanástermében a balkáni kereskedelmi szerződések tárgyában együttes értekezletet tartanak.

A horvát jogpárt bomlása. Zágrábból jelentik, hogy a horvát jogpárt zágrábi klubja elhatározta föloszlását. A párt tagjainak túlnyomó része a dr. Starčević Mile vezetése alatt álló disszidens csoportba olvadt bele.

A pénzügyi bizottság ülése. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután öt órakor Széll Kálmán elnöklésével ülést tartott, amelyen a kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, Popovics Sándor, Sztéryenyi József, Tóth János, Mezössy Béla és Déry Zoltán államtitkárok voltak jelen. Az állami közszolgáltatás fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot Hoitsy Pál előadó ismertette s ajánlotta elfogadásra. Nagy Ferencz melegen üdvözli Wekerle bányaakézióját s sürgeti az új bányatörvény megalkotását. Buza Barna felszólalása után Wekerle Sándor miniszterelnök pénzügyminiszter kijelenti, hogy a bányatörvény újra való alkotásával már 1893-ban foglalkozott. A törvényjavaslat már el is készült s abban igyekezni fog megfelelni a kor követelményeinek. (Helyeslés.) Némely lap támadást intézett ellene, melyek teljesen indokolatlanok. Kijelenti, hogy a szerzett bányák szene kiváló minőségű, a leggyöngyösből minőségű barnaszén 4700—4800 kalóriás, a legjobb 8 százalékkal rosszabb talán, mint a cardiffi angol szén. A javaslatot a legnyugodtabb lélekkel ajánlja elfogadásra. (Helyeslés.) A bizottság a törvényjavaslatot Mérey Lajos felszólalása után általánosságban és részleteiben is elfogadta. A gazdasági népoktatásról szóló törvényjavaslatot Verlan Endre előadó ismertette és ajánlotta a közoktatásügyi bizottság módosításaival együtt elfogadásra. Hoitsy Pál az oktatás praktikusabbá való tételét és a való élethez közelebb vitelét sürgeti. Buza Barna nem hiszi, hogy ismétlőiskola rendszerrel sikereket lehessen elérni és

nótába, melylyel a Burschok az egyetem falaitól szoktak elbucsuzni: „Bemooster Bursche zieh' ich aus“... Szépen körbe álltak, öregek, fiatalok, és rákezdtek, előbb bátoran, meghatottan, majd bátrabban, cseanggöbben, szépen szólamokba rendezkedve:

„Bemooster Bursche zieh' ich aus. Ade!
Behüt dich Gott, du alter Haus! Ade!
Ins neue zieh' ich bald nun ein,
Will ferner auch noch Buchwurm sein.
Ade, ade, ade!
Ja scheiden und meiden tut weh!“

Hányszor hallottam hangos mulatozás közben, sörmámorban ezt a dalt, hányszor komoly nekigyürközéssel, szabályos karban megcsendülni... Nem hittem volna, hogy valaha ennyire meg fog rikatni...

Az eredeti szövegben a „Buchwurm“ szó helyett „Bursche“ van. Az öregnek ez a naiv rögtönzése, ez az egyetlen szó, kibugygyasztotta a könyvet. Igen, ő Buchwurm akar lenni továbbra is, a csendes, békés élete elvégződéséig. Neki ez a gunyszó: élettartalom, ő ennél többet nem is akar, ő csak egy csendes moly-munkálkodás áldozatát akarja a nagy, a szent tudományak bemutatni... A Fausztoké minden líráim és minden hevületem. De ezek a lelkes, hívó, önfeláldozó és komikus kis Wagnerek, ezek megrikatnak...

A tudomány szolidaritása és hite cseadült meg ebben a jelenetben. A legszebb, a legspontánabb jelenetben, mit német produkálhat.

„Bemooster Bursche zieh' ich aus...“
Ugy hangzott, mint a tudomány marsallaise-a.

len“ a legérdekesebb kulturtörténeti dokumentum. Ezen néhány év alatt nem a Strauss zsenije erősödött, csupán csak az történt, hogy a hivatalos közvélemény — némi habozás után — állást foglalt. Németországban ugyanis a felforgatókkal szemben kétféle álláspontot foglaltak el a hivatalos és a csodálatos gyorsasággal utánuk igazodó nem-hivatalos körök: vagy hazaárulónak, vagy nemzeti hősnek kiáltják ki. Il n' y a qu'un pas...

Richard Straussban eleinte a beethoveni és wagneri tradíciók elárulóját üldözték. Aztán egyszerre valahogyan fölfedezték, hogy a világbotrány, melyet a Strauss-zene felidéz, mégis csak a német szellem dicsősége. Igen, a zene egész evolúciója német nevekhez kapcsolódik. Valaki kimondta: Beethoven — Wagner — Strauss... Ez megpecsételte Strauss sorsát: nemzeti hőssé lett. Királyi kitüntetések, címek, disz doktorság, satöbbi. Igazán kedves volt most az Elektrapremier alkalmából megfigyelni a kritikát; az egykor legádázabb Strauss-üldözők is oly félve-habozva nyultak ehez a darabhoz... Fejenként száz márkát adtak volna nemzeti czélokra, ha hogy nem kellett volna színt valaniok! Hogyne, hogy néhány évtized múlva megbőlyegeztessenek, mint ma a Wagner-üldözők!...

Van egy ország: Okotootáia... A komédiának első felét ott is hamar végigcsinálják. Hazaárulót oly hamar kiáltanak arra, aki csupán izléses óhajt lenni. De a másik felét csak ötven-száz évvel később szokták megcsinálni. Nálunk, azaz hogy: ott, ennyi

hangsúlyozza az ipari és gazdasági oktatás fontosságát már az elemi iskolákban is. Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter kijelenti, hogy ő is helyesli a tanítás gyakorlatiabbá tételét és ily irányban munkálkodik és a jövő tantervet ily irányban kívánja majd szabályozni. (Helyeslés.) A bizottság a javaslatot gróf Semsey László, Sághy Gyula, Széll Kálmán, Földes Béla és Bizony Ákos felszólalásai után elfogadta. Ezután Hoitsy Pál előadó ismertette a kereses-gödöllői és a szent-ágota-nagyszabenyi vasút építéséről szóló törvényjavaslatokat, valamint a kereskedelmi miniszternek a közlekedési bizottság részéről már elfogadott öt jelentését. A bizottság ezeket is elfogadta s ezzel az ülés véget ért.

A politika világából.

Budapest, márczius 9

A katellált állam-bankok terve.

— A válságos helyzet. —

A bank-kérdésnek az a megoldási módja, amelyet az „Egyetértés” mai számában ismertettünk, a katellált állam-bankok terve, nagy érdeklődést keltett a politikai világban. A képviselőház folyosóján élénken foglalkoztak ezzel a tervvel, amelyről a kormánynak egyik tagja így nyilatkozott:

— A tervről magáról nem nyilatkozhatom, csak megállapíthatom, hogy ez az eszme már két esztendővel ezelőtt merült fel s nagyon sajnálom, hogy akkor abban maradt.

A függetlenségi párt tagjai, akik a két-éves bank-provizórium tervét elfogadhatatlannak mondták, úgy vélekednek, hogy habár az állam-banknál tökéletesebb a részvénytársasági alapon nyugvó jegybank, mégis az elkülönítésnek ez a formája is elképzelhető lenne, legalább átmenetileg, ha máskülönben az önálló bankhoz megkívántató lényeges feltételek nem fognak mála hiányozni.

A pártnak egyik kiváló tagja, aki be van avatva a kormány terveibe és szándékaiba, nagyobb csoport előtt így nyilatkozott:

— Az állami bankot a függetlenségi párt szempontjából is elfogadhatónak tartom, mert kétségtelen, hogy állami önállóságunkat az ugyanolyan mértékben kidomborítaná, mint a részvénytársasági alapon létesített jegybank. Ami kifogás az önálló banknak ez ellen a formája ellen eshetik, mind közgazdasági természetű. Így jogosult a kifogás a bank ellen abból a szempontból, hogy a kényeztetérfolyam veszedelme állandó lesz. Jogosult az a kifogás, hogy az állami bank növeli a kormány omnipotenciáját, mert teljesen centralisztikus intézménynek készül s körülbelül olyan lesz, mint a postakészpénztár. Az a kifogás azonban, amelyet Mariska Vilmos egyetemi tanár hoz föl könyvében az állami bank ellen, hogy háboru esetén az állami bank pénzét elvihetik, a részvénytársasági alapon álló bankét azonban nem, alig állhat meg, mert háboruban nem igen keresnek jogcímét a pénz elvitelére. De előnyei is vannak az állami banknak a részvénytársasági bank fölött. S az először is az, hogy az állami bank hogyha megvalósítható, a kormányok könnyebben köthetnek egymással kartell, mint a részvénytársasági alapon létesült önálló bank vezetősége. A mostani nemzetközi viszonyokra való tekintettel is előnyösebb az állami bank.

A válságos helyzet megoldásának emeltyüje továbbra is a bankkérdés maradt tehát a további alakulás attól függ, hogy az osztrák kormánnyal folytatott tárgyalások meghozzák-e a várt eredményt. Gróf Andrássy Gyula ma a képviselőház folyosóján határozottan megmondta, hogy a válságos helyzetet mielőbb meg kell oldani. Egy függetlenségi párti képviselő ugyanis megkérdezte gróf Andrássy Gyulától, hogy mi a véleménye Kossuth leveleiről. A belügyminiszter ezt felelte:

— Ismertük a levél tartalmát már tegnap délután és úgy képzeltük a dolgot, hogy meglesz a maga nagy hatása. Azt hiszem, hogy ez a levél nagyobb időre rendet teremt a függetlenségi pártban. Mégis a helyzet ma is válságos és fölöttébb szükséges, hogy mielőbb elkövetkezzék az új alakulás. De ennek sürgősen és mielőbb meg kellene történnie.

A tegnapi nagy értekezlet és Kossuth Ferencz levele akkora hatással volt a függetlenségi pártba, hogy mindenki kerülte a vitát, nehogy újabb összetűzésre adjon okot vagy alkalmat. A pártnak egységének kell lennie, hangoztatták, hogy eredményeket érhesse el. Kossuth Ferencz miniszter betegségeiről kedvezőbb híreket hoztak ma, de bizonyossá vált az is, hogy három hétnél előbb aligha lesz Kossuth abban a helyzetben, hogy a bécsi banktárgyalásban részt vehessen. Ez a válságra is ottoldást jelent. A kormány a legutóbbi miniszteri tanácskozásban olyképpen határozott, hogy a tárgyalást sietteti, de kivált gróf Andrássy Gyula sürgeti a helyzet tisztázását, Kossuth Ferencz betegsége miatt azonban hasztalan minden sürgetés. Husvétig tehát dolgozni fog a képviselőház, anyaga van elég: a kongrua, a mezőgazdasági iskolákról szóló javaslat, több vicinális javaslat és ezeken kívül itt van a telepítési törvényjavaslat, melyet az agráriusok sürgetnek erősen. Nagy Emil és gróf Bethlen István arra kérte ma gróf Andrássy Gyula belügyminisztert, hogy járuljon hozzá a telepítési törvényjavaslat sürgős tárgyalásához.

Andrássy azt felelte, hogy ő nem akarja továbbra is viselni a támadások és szemrehányások súlyát. Ellandóan azzal gyanúsítja őt, hogy megnehezíti és akadályozza a válság kitörését és a helyzet tisztázását. Nos, elég, ha a Ház még a kongruát tárgyalja.

Mint hogy azonban újra, meg újra kapacitálni iparkodtak őt, Andrássy végül így szólott:

— A dolog a miniszteri tanácskozás elé tartozik. Ha a kormány elhatározza a telepítési javaslat sürgős tárgyalását, én nem leszek ellene.

A válság tehát csak a jövő hónap elején fog kitörni. Most egyelőre csak márczius tizenötödike alkalmából nem tart ülést a Ház szombaton és hétfőn. Azután a husvét szünetig állandóan dolgozik a képviselőház. A husvét szünetet márczius harminczadikától április tizenötödikéig tervezik. Ez a két hét lesz az az idő, amikor a krízist elintézik, még pedig minden valószínűség szerint a katellált állam-bankok megvalósítása alapján létrejött fuzió segítségével, amint azt Kossuth Ferencz levele is sejteti.

Ide kell még iktatni a tegnapi pártértekezletnek egy elhallgatott részét. Mérey Lajos beszédének végét ugyanis a hivatalos tudósításból kihagyták és Hollóké ma publikálják, hogy Mérey így fejezte be beszédét:

— A lefolyt három év azt mutatja, hogy a párt a választóközönség, de talán az egész nemzet szemében furcsának tetsző türelemmel követi feltétlen bizalommal vezéreit. A bizalomnyilvánításnak ezt a mai alkalmát meg kell ragadni annak kimondására is, hogy az alkotmányos életben a hatalmat annak kell bírnia, akire azt a nemzet ruházta. Ezt szem előtt kell tartani, ezt követeli az az erő, amelyet a többség képvisel. (Igaz! Ugy van!) De ne feledjék ellenségeink, hogy a türelemnek is megvan a maga határa és ha türelmünk elfogy, bizonyára tudni fogjuk nekik megmutatni, hogy a hatalomnak megvan az ereje, mely a többség akaratának alkotmányos érvényesülését fogatba venni meri is. (Igaz! Ugy van!)

Ehhez még csak azt fűzzük hozzá, hogy a függetlenségi párt tegnapi értekezletének lefolyásáról Hoitsy Pál tett jelentést Kossuth Ferencznek, aki örömmel vette tudomásul a párt egységes manifesztációját.

A bank-bizottság holnapi ülése ilyen körülmények között a már előre megállapított program szerint fog lefolyni s brá érdekes beszédek lesznek, meglepetés nem várható.

A balkáni kereskedelmi szerződések.

— Az agráriusok állásfoglalása. —

A pesti Lloyd-Társulat tudvalevőleg vasárnap nagygyűlést tartott a balkáni kereskedelmi szerződések tárgyában, követelve a magyar kereskedelmi és ipari érdekek megóvását. Most folynak ugyanis a kereskedelmi szerződésről a tárgyalások Ausztria-Magyarország és Románia között. Hír szerint Románia a magyar mezőgazdaság hátrányára súlyos követelményeket támaszt. E hó végén lejár a Szerbiával szemben meghosszabbított egyezmény is. Tudvalevőleg a külügyi hivatal a Szerbia által támasztott területi kompenzációk helyett gazdasági engedményekkel akarja a megegyezést biztosítani. Így tehát esetleg a Balkán államok részére eddig engedélyezett élő- és levágott állatbehozatali kontingenst felemelni szándékoznak. Ez a körülmény okozta, hogy az agráriusok mozgalmat indítottak, amelynek az a célja, hogy Magyarország a marhának és sertésnek levágott állapotban való behozatalára nézve a jelenlegi kontingensen túl semmi esetre se terjeszkedjék, mert a túlterjeszkedéssel igen erősen sértene gazdáink érdekeit.

Az agrárius képviselői ugyanis pártkülönbég nélkül ma délelőtt Leszkay Gyula képviselőházi háznagy szobájában értekezletet tartottak, amelyen Bernáth István körvonalazta a Balkán államokkal való kereskedelmi szerződési tárgyalások jelenlegi állását, hangoztatván a külön magyar érdekek megvitatásának szükségességét. A rögtönzött értekezleten határozottan állást foglaltak a Lloyd-társaság vasárnap tartott közgyűlésével s azokat a gazdasági kompenzációkat, melyeket a most tárgyalás alatt levő kereskedelmi szerződésekben a monarchia a Balkán-államoknak akar adni, határozott veszedelmet látnak Magyarország mezőgazdaságára nézve.

— Ez a kiegyezés, — mondotta több képviselő — veszedelmesebb és károsabb Magyarországra, mint egy eselleges háboru.

Emödy József azt ajánlotta, hogy interpellálják meg a kormányt, amit Nagy Dezső helyeselt. Buzáth Ferencz és Szilassy Zoltán azonban ezt nem találták célravezetőnek. Szilassy inkább azt ajánlotta, kérjék föl mind a pártok elnökségét, hogy intézkedjék arra nézve, hogy közös pártértekezlet egybehívásával alkalmu adassék a kérdés bővebb megbeszélésére.

Az értekezlet ezt el is határozta és határozatot azonnal tudatták Wekerle Sándor miniszterelnökkel, aki kijelentette, hogy neki az ellen semmi kifogása sincs, csak azok a miniszterek egyezzenek bele, akiknek hatáskörébe a külkereskedelmi szerződések tartoznak. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter állásfoglalását Kossuth Ferencz határozatától tette függővé, mire az értekezlet megbízásából Hoitsy Pál azonnal felkereste Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert, hogy őt a közös pártértekezlethez való beleegyezésre bírja.

A koalíciós pártok közös értekezletét értesülésünk szerint, csütörtökön délután 6 órakor fogják megtartani.

Fogy a „jövedelem.”

— A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 9.

A jövedelmi adóról szóló törvényjavaslat paragrafusai sokkal gyorsabban fogynak, mint a hogy azt előre gondolni lehetett volna. Ma huszonegy paragrafust fogadtak el és valószínű, hogy a hátralevő szakaszokat szintén ilyen sebes tempóban tárgyalják le.

Már a czimnél nagy szerencséje volt a „jövedelemnek.” Négyen iratkoztak föl a cziméhez, de egyik sem volt a teremben, mikor szólasra hívták föl — így, természetesen, vita nélkül szavazták meg a czimet.

Az adómentesség körül ma is erős hadakozások voltak. Maga a miniszterelnök azt indítványozta, hogy a családtagok napszámából eredő jövedelme ötszáz koronáig adómentességet élvezzen. Természetesen, elfogadták ezt az indítványt. Ugyancsak Wekerle javaslatára elhatározták, hogy az értékpapirokban fekvő alapítványok kamatai szintén adómentesek lesznek. *Polónyi Géza* ma is türelemfogytáig csillogtatta az adó-kalamitások körül való jártaságát. Mindenhez hozzá szólt és mindent legalább négy-öt szempontból bíralt meg. *Eber Antal* a pénzügyek tartalektökéinek három és fél százalékos kamatait akarta az adó alól mentesíteni. Ezt az ugynevezett „agráriusok” ellenezték és némi zaj után el is vetették. *Vázsonyi Vilmos* a tisztviselőknél akart könnyíteni, de *Wekerle* azt felelte, hogy nem lehet.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: *Justh Gyula*.

Jegyzők: *Szmeosányi György* és *Vertán Endre*.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

A jövedelemadóról szóló törvényjavaslatot a Ház ma általánosságban megszavazta, s a részletes tárgyalás során eljutott a javaslat a huszonegyedik szakaszáig. Holnap valószínűleg végez a Ház a javaslattal s ezzel az adóreform érdemi részét el is intézi, úgy, hogy ezután csak az adókezelésről szóló két javaslat marad hátra.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök jeleníti, hogy *Szell Kálmán* bejelentett összeférhetlenségi ügyében az állandó összeférhetlenségi bizottság márczius 30-án délután öt órakor tart ülést.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter be-terjeszti a telepítésről szóló törvényjavaslatát s kéri, hogy azt fontosságára való tekintettel egy harminczegy tagu bizottság elé utalja először a Ház.

Ezután áttértek a jövedelemadóról szóló törvényjavaslat folytatódó tárgyalására.

Akik nincsenek jelen.

A javaslat cziménél föl van iratkozva *Pető Sándor*, *Kelemen Samu*, *Eber Antal*, *Vázsonyi Vilmos*; egyik sincs jelen közülök s a Ház a javaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául felszólalás nélkül elfogadta.

Az adómentesség.

A harmadik szakasznál *Wekerle Sándor* miniszterelnök azt indítványozza, hogy a családtagok napszámából eredő jövedelme ötszáz-ötszáz koronáig adómentes maradjon. A Ház a szakaszt ezzel a módosítással fogadja el.

A negyedik szakasznál nincs felszólalás.

Az ötödik szakasznál *Wekerle Sándor* miniszterelnök azt javasolja, hogy a takarékpénztárakban elhelyezett, vagy értékpapirokban fekvő alapítványok kamatai adómentesek legyenek.

A Ház a szakaszt a miniszterelnök módosítással fogadja el.

A kilencedik szakasznál *Polónyi Géza*nak aggodalmi vannak a miatt, hogy a javaslat bármely forrásból eredő jövedelmet megadóztat. Ez a határozatlan megjelölés az adóhatóságok részéről a legnagyobb zaklatásokra adhat alkalmat. Ismételt hangoztatja, hogy a reformot csak átmeneti időre kellene életbe léptetni, miután hatása mint nálunk egészen új dolognak, teljesen kiszámíthatatlan.

Wekerle Sándor miniszterelnök megnyugtató fölvilágosítása után a Ház a szakaszt változatlanul fogadja el.

A tizenegyedik szakasznál *Vázsonyi Vilmos* azt indítványozza, hogy ne a mérleg, hanem a kereseti adó megállapításánál elfogadott adóalap szolgáljon a jövedelmi adó meghatározásának alapjául is.

Polónyi Géza a szakasznak érthetőbb szövegezéséért ajánl módosítást.

Wekerle Sándor miniszterelnök felszólalása után a Ház a szakaszt *Vázsonyi Vilmos* módosításával fogadja el.

A tizenkettedik szakasznál *Vázsonyi Vilmos* az ipari üzemek és üzletek egyenes adó-pótlékának levonatnak indítványozza a jövedelmi adó kiszámításánál.

Sándor Pál módosítást nyújt be az iránt, hogy ne a nyers, hanem csak a tisztított jövedelem vétésék az adó alapjául, így van ez Poroszországban is Ausztriában is.

Nagy Dezső csatlakozik a *Vázsonyi Vilmos* indítványához.

Eber Antal elvi szempontból egyetért *Sándor Pál* felszólalásával, a gyakorlatban, egyelőre legalább kivételnek tartja a *Sándor* indítványát a most még bizonytalan adóeredmény miatt. Bizonyos értékpapirok kamatjövedelmének adómentessége iránt módosítást terjeszt elő.

Polónyi Géza csak a jövőre kibocsátandó papírok kamatjövedelmét tartja megadóztathatónak, azokat azonban nem, amelyekre az állam már kamatmentességet ígért. Méltánytalanságnak tartja, hogy valamennyi adómentnél hozzászámítják a fizetett adót a jövedelemhez, csak a földadónál nem.

Wekerle nyilatkozata.

Wekerle Sándor miniszterelnök hozzájárul az *Eber Antal* által az értékpapirokra vonatkozólag ajánlott módosításhoz. Kijelenti, hogy a viszályozási járulékok, bizonyos esetben a temetkezési költségek levonatnak a jövedelemből, a magánvállalatok, ipari üzemek tartalékalapja azonban nem. Ami az adónak a jövedelemhez való hozzászámítását illeti, nem áll az, amit *Polónyi Géza* mondott, hogy csak a földadónál vonják le a fizetett adót, mert valamennyi adómentnél így van kontemplálva. Ettől az államkincstár nem is tekinthet el, mert ez milliókra menő jövedelem veszteséget jelentene reá nézve. Az értékpapirok kamatainak adómentessége, illetve megadóztatása nem gyakorol befolyást a tapasztalás szerint azok árfolyamára, jégi szempontból sem eshetik kifogás alá, ha az adómentesség előzetes biztosítása ellenére utóbb mégis megadóztatja az állam az így kibocsátott papírokat. Azokhoz a kivételekhez, melyeket *Eber Antal* indítványozott, hozzájárul.

A Ház a szakaszt ezzel a módosítással fogadja el.

A tizenharmadik szakasznál nincs felszólalás. A tizennegyedik szakaszt *Mezőfi Vilmos* és *Wekerle Sándor* miniszterelnök felszólalása után változatlanul elfogadják.

A tizenötödik szakasznál nincs felszólalás, a tizenhatodik szakasznál *Mérey Lajos* új szövegezését ajánl s a Ház *Wekerle Sándor* miniszterelnök felszólalása után a szakaszt az ajánlott módosítással fogadja el.

A tizenhetedik és tizenharmadik szakaszt változatlanul fogadják el.

A tizennyolczodik szakaszt *Mezőfi Vilmos* módosításának mellőzésével *Wekerle Sándor* miniszterelnök felszólalása után változatlanul szavazták meg.

A tizenkilencedik szakasznál *Eber Antal* a pénzügyek jövedelmi adója alól nemcsak az alapitöke, hanem a tartaléktöke három és fél százalékos kamatainak mentességét is kívánja.

Mérey Lajos ellenzi ezt a módosítást s a szakasz többi rendelkezései tekintetében ajánl változtatásokat.

Wekerle Sándor miniszterelnök úgy *Eber Antal*, mint *Mérey Lajos* javaslatát nyílt kérdésnek fogja. A Ház határozzon tetszése szerint.

Az elnök szavazásra teszi fel a módosítványokat.

A Ház *Eber Antal*nak a tartaléktökére vonatkozó módosítását leszavazza.

Némi izgalom.

Az elnök: Következik a másik módosítvány. Akik elfogadják, álljanak fel. (Megtörténik.) Többség!

Sándor Pál: Az előbbi is többség volt. Az elnök: Ne tessék az elnöki kijelentéseket felülbírálhvi. Ez az én jogom. A képviselő ur ilyen jogot nem arrogálhat magának.

Sándor Pál: Ezt kikérem magamnak! Az elnök: Rendreutasitom. Ha így folytatja, kérem fogom a Házat, hogy adja ki a mentelmi bizottságnak.

Pető Sándor: Nem lehet úgy beszélni, hogy arrogálja magának.

Az elnök: *Pető* képviselő urat is rendreutasitom.

Pető Sándor: Még sem lehet úgy beszélni. *Kállay Lipót*: Ketten már megkaptátok. Senki többet? (Derűtség.)

Az elnök kijelenti, hogy a Ház *Eber Antal* második módosítását magáévá tette. *Mérey Lajos* javaslatát a többség mellőzi.

A huszadik szakasznál nincs felszólalás.

A huszonegyediknél *Vázsonyi Vilmos* és *Pető Sándor* a kishivatalnokok lakásbérének adómentességét kívánja.

Mezőfi Vilmos a mezőgazdasági cselédek érdekében ajánl módosítást.

Mérey Lajos és *Bozóky Árpád* szövegkiigazítása iránt tesz indítványt.

Polónyi Géza után *Wekerle Sándor* miniszterelnök hozzájárul a *Bozóky Árpád* stiláris módosításához, a többi módosítást mellőzni kéri.

A Ház a szakaszt így fogadja el.

Az elnök az ülést két órakor berekesztette.

Budapest, márczius 9.

A balpárt boullása. A balpárt ismét forrong s ez a forrongás úgy látszik, teljes bomlással fog végződni. Tegnap ugyanis híre járt, hogy a balpárt be akar lépni a függetlenségi pártba, hogy az önálló bank táborát erősítse, de este olyan kommunikét adtak ki, amely ezt a hirt megczáfolta. *Bozóky Árpád* a balpárt nevében ma erre vonatkozólag a következő nyilatkozatot adta ki:

Nyilatkozat. A mai reggeli lapokban az áll, hogy a balpárt teljes határozottsággal megczáfolja ama híreszteléseket, hogy a függetlenségi kormánypártba lépni szándékozik. A balpárt tegnapi tanácskozásánál egy hivatalos tudósítást adott ki, melynek minden szavát előre megtárgyaltuk. Ebben a tudósításban ama „czáfolat”-ról szó sem volt, tehát a „czáfolat” a balpárt tudta nélkül került a lapokba. Az én egyéni nézetem pedig az, hogy míg a függetlenségi és 48-as párt a két 67-es párttal koalícióban van, addig szó sem lehet a belépésről, mert nem is pártkérdés, hanem a magyar államnak eminens érdeke, hogy a koalíciós kormányforma sürgősen kimuljék. Csak mikor a függetlenségi és 48-as párt megszabadult a két 67-es párt/kolonczától: csak akkor lesz aktuális a felett még csak gondolkozni is, hogy belépünk-e, vagy nem. Budapest, 1909. márczius 8. *Bozóky Árpád* dr., balpárti képviselő.

A balpárt könyomatosa, a „*Kel. Ért.*” viszont így nyilatkozik:

A balpárt hétfői értekezletéről hivatalos kommunikét adtak ki. E kommuniké utolsó mondatában megczáfolták azt a hirt, mintha a balpárt visszalépne a függetlenségi pártba. A balpárti képviselők a kommuniké ezen utolsó passzusát apokrifnek jelentik ki. Ezzel szemben a *Keleti Értésítő* jelenti, hogy a kommuniké utolsó passzusát *Farkasházy Zsigmond* kérésére adta ki.

Farkasházy Zsigmond tehát ilyen módon összekötésbe jutott a saját pártjával és hír szerint már el is határozta, hogy kilép a balpártból. Viszont a balpártiak egy része már csak az alkalmas pillanatot várja, hogy visszalépjen a függetlenségi pártba, így tehát a balpárt rövid idő alatt egészen meg fog szűnni.

Interpellációk. A képviselőház interpellációs könyvébe a holnap ülés elején *Babics Gyulcsik* Ijuba két interpellációt fog bejegyezni. Az egyik a katonai iskolába való fölvetelről szól, amelynél újabban a magyar nyelv tudását is megkövetelik. Ezenkívül *Farkasházy Zsigmond* terjeszti elő tegnapelőtt bejegyzett interpellációját a *Szanin* elkobzása ügyében.

Szell Kálmán összeférhetlensége. A képviselőház összeférhetlenségi állandó bizottsága márczius 30-án, délután öt órakor ülést tart, melynek tárgya *Szell Kálmán* országgyűlési képviselő ellen bejelentett összeférhetlenségi ügyben az előkészítő eljárás megindítása.

Gróf Batthyány Tivadar nyilatkozata. *Gróf Batthyány Tivadar* a következő nyilatkozatot közlésére kérte föl lapunkat:

Mikor a függetlenségi és 48-as párt tegnapi értekezletén kijelentettem, hogy távol állott tőlünk az a gondolat, hogy a bankügyben idő előtt akar-nánk magában a képviselőházban határozatot provokálni, a közzétett gyorsírói jegyzetek szerint *Mezősy Béla* államtitkár oly értelmű nyilatkozatot tett, hogy ezt akkor mindjárt meg kellett volna mondani. Ha hallottam volna ezt a megjegyzést, azonnal megadtam volna rá a választ. Minthogy azonban az államtitkár ur ezt oly halk hangon mondotta, hogy sem én, sem a hozzá közel állók

nem hallották, ezen az uton jelentem ki, hogy a tényállásról Hoitsy Pál és én Wekerle miniszter-einökök, Kossuth Ferencz pártelnököt pedig Hoitsy Pál előzetesen értesítette és így az arra hivatottak teljesen ismerték álláspontunkat. *Batthyány Tivadar.*

A t. Házból.

I. Glosszák az értekezletről.

Hoitsy Pál jelenti Kossuth Ferencznek:

— Vezér! A leveled klasszikus mű! És ehhez méltó hatást keltett. Az egész párt tomboló lelkesedéssel tüntetett Melletted. A bizalomnak és szeretetnek ilyen hatalmas megnyilatkozását sohasem láttam. Oh, mily kár, vezérünk, hogy magad jelen nem voltál. Egy élet minden nagy küzdelmeiért gazdag jutalom az ilyen rajongó ragaszkodás tapasztalása.

Kossuth Ferencz feleli:

— Köszönöm. Boldog vagyok. Mondd meg, kérlek, hű pártbarátainknak, hogy könnyebben viselem a betegség szenvedéseit azzal a tudattal, hogy ők nem pártoltak el tőlem. És mondd csak, való igaz-e, amit a hírlapok írnak: hogy Mérey Lajos, gróf Batthyány Tivadar és Holló Lajos külön-külön lelkes beszédekkel tüntetve mellettem, éppen ők fejezték ki lehangosabban, hogy nélkülöm és ellenem semmit sem akarnak, nélkülöm még a nemzeti bank se kell nekik. Így igaz-e ez, kérlek, amiképen a hírlapokban olvasom.

— Szórol-szóra így igaz, kegyelmes uram...

Kossuth Ferencz elgondolkozik és szól:

— Ha így igaz, amit a hírlapok jelentenek, akkor nem értem, hogy miért mondja Mérey, hogy a hírlapok fonákul adják vissza az eseményeket és miért mondja gróf Batthyány Tivadar is, hogy tévedtek, hazudtok: mi Kossuth Ferencz hívei vagyunk.

Szünet.

Kossuth Ferencz ismét szól:

— Különösen örvendek, hogy Ugron Gábor ellen nem hoztatok megróvó határozatot. Gondolom, Justh éppen megelégedhetik, hogy a Rátkay László beszédét helyeselték, amely beszédben Rátkay azt mondotta, hogy az elnöktől elég annyi, ha tárgyilagosan vezet a Ház tanácskozásait. Ha az elnöki széken kívül pártoskodik, az az ő külön szabadsága. De fájt volna nekem, ha Ugron Gábort bántjátok. Hisz Ugron tulajdonképpen csak azt tette, hogy amikor összeesküvést fedezett fel, hát idejekorán leleplezte és ezzel megakadályozta, hogy szeretett pártom ellenem cselekedjék. Amikor tehát mellettem bizalommal tüntetve és lelkesedve adjátok tanujelét hűségeteknek, akkor igen fonák dolog lett volna, Ugron Gábort, aki ebben az ügyben legelső védőm volt, elítélni.

— Rajta voltam, kegyelmes uram, hogy így történjék és ne legyen két ellentétes tartalmu határozat.

— Köszönöm neked, kedves Hoitsy Pál és ha találkozol Ugron Gáborral és feltűnés nélkül teheted, mondd meg neki, hogy nagyon fogok örüdeni, ha megszoríthatom a kezét.

— Parancsodra, kegyelmes uram, vezérem.

— Nehogy félreérts, kedves Hoitsy. Nem akarom ezzel azt mondani, mintha Justh Gyula iránt nem éreznék hasonló szeretetet. De hát az emberek annyi mindenfélét elbeszélnek. Egy vidéki izraelita hívem utazott

a vonaton és az étkezőkosiban telepedett le. Ahogy ott ül és nézi a vidéket, egyszerre csak hallja, hogy a másik asztalnál valaki nagyon csunyán, erős elítéléssel beszél rólam, Kossuth Ferenczről, hangosan és mérgesen. Az izraelita polgártársnak ez rosszul esett és addig nem nyugodott, amíg meg nem kérdezte, hogy ki az a vörös arcú, mérges férfin. És erre az illetőnek egy nevet mondtak. Nem akarom ismételni, hogy kinek a nevét mondták. Valószínűleg fonákul látták őt, mert nemcsak egy vörös arcú, mérgesbeszédű ember van a világon. Justh Gyulát többször volt alkalmam megnyugtanni, hogy bízom az őszinteségében, s remélem, most ezt nem kell ismételnem.

A mai ülés közben a folyosón nagyobb társaságban gróf Andrassy Gyula belügyminiszter, többek közt így szólott:

— A helyzet ma is válságos. És föltöbb szükség, hogy mielőbb elkövetkezzék az új alakulás, de ennek sürgősen és mielőbb meg kellene történnie.

Akikhez e kijelentés eljutott, esodálkozva fordultak egymáshoz:

— Tehát a pártértekezleten nem a pártok közötti békét is megpecsételték azzal, hogy tüntetnek Kossuth Ferencz mellett?

Valaki csendesen Poó Edgart idézte válaszul helyett:

— S szólt a holló: sohasem!

* * *

II. Véget kell vetni a helyzetnek.

Azt azonban bizonyosabban mondta gróf Andrassy Gyula, hogy a mostani helyzetnek minél előbb véget kell vetni s elég, hogy ha a Ház letárgyalja a kongrua-javaslatot s aztán következnek a tisztázódás.

Tehát válság nemcsak volt, hanem van is válság és még valószínűbb, hogy lesz.

A folyosón lelkendezve szaladnak a hírel. Az arcok megint kipirosodnak és új reménység napja ragyogja be a puha szőnyegeken járókelőket. Tehát mégis lesznek megüresedő miniszteri székek és mégis lesznek akciók, amelyekhez támogatást fognak keresni és mégis megint értékesíthetik a képviselők ide, vagy odacsatlakozásukat.

S első pillanatban mindenki ismétli:

— Valóban véget kell vetni a helyzetnek!

Amikor azonban találgatják, hogy minő módokkal juthatnak a helyzet végére, már válogatosabbak:

— Új választásokat csinálni a bankkérdést a nemzet döntésére bízva...

— Új választás, az nem jó.

— Bankprovizóriumot csinálni két évig s addig meghosszabbítani a mandátumok érvényét.

— Ez se jó, mert a választók átlátanak a szítán, hogy tulajdonképpen csak a mandátum meghosszabbítás lenne a cél.

— Hát mit kellene tenni?

Erre aztán felhangzik a gunyos válasz: — Mindent akarunk? Hát emlékeztek, hogy amikor a kvótát felemeltük, első hallásra úgy hallottuk, hogy hét perczenttel kell emelni és már vívmánynak fogadtuk el, hogy nem hét, hanem két perczent az. Most tehát tegyük az ellenkezőjét: ne két évre, hanem hét évre hosszabbítsuk meg a bankszabadságot. De, egy feltétel mellett...

— Mi legyen a feltétel?

— A feltétel, hogy a mandátumot is meghosszabbítsák ne két, hanem hét évre.

A telepítési törvény.

— Darányi javaslata. —

Budapest, márczius 9.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a képviselőház mai ülésében terjesztette elő a telepítésre, az ingatlan feldarabolásra és egyéb birtokpolitikai intézkedésekre vonatkozó törvényjavaslatot. A törvényjavaslat és indoklása hatalmas kötet. Maga a törvényjavaslat tizenegy fejezetből áll s háromszázhatvanöt szakaszra oszlik. Tartalmát a következőkben ismertetjük:

A javaslat mindenekelőtt a telepítés jogi és gazdasági fogalmát állapítja meg és meghatározása annyiban tér el a telepítés mindennapi fogalmától, hogy a telepítés jellegét fentartja azokra az esetekre is, amikor az új telephelyeket részben lakásuk helyét nem változtató egyének szerzik meg. A telepítés állami vagy magántelepítés, a telepítő minősége szerint. A telephelyek nagyságuk s rendeltetésük szerint: gazdálkodó telephelyek, munkástelephelyek és közpirtokos telephelyek. A közpirtokos telephelye ötszáz kataszteri holdnál nagyobb nem lehet és ezernyolcszáz kataszteri holdankint legalább egy-egy közpirtokos telephely alakítandó. A telepesek a tulajdonjogot vételárért, vagy járadékért szerezhetik meg. A telepítő köteles gondoskodni a középületekre, az utak és utcákra szükséges területek ingyen átengedésével az új nagyközség általános szükségleteiről, ugyane célból a telepítési területnek huszad részét ingyen átadni községi, egyházi és népnevelési célokra. Kis községi telepítésnél e föltételeket a telepítési hatóság a szükséghez képest enyhíti, valamint a hozzátelepítésnél is. Telepes csak a telepítési cél szolgálására alkalmas önjogu magyar állampolgár lehet, akit büntetett, vagy nyereségvágyból eredő vétség miatt vád alá nem helyeztek, vagy el nem ítélték.

Az állami telepítés intézője a földmivelésügyi miniszter. Állami telepítésnél a közterületek, valamint a telepítési területbe ékelődő idegen ingatlan megszerzésére nézve kisajátítási jog van megállapítva. A közpirtokos telephelyek az országos telepítési tanács ajánlatára tölthetők be és előnyben részesítendők azok a gazdatisztek, akik telepítés vagy ingatlan feldarabolás miatt állásukat veszítették. A földmivelésügyi miniszter a telepesekről a törvényben meg nem jelölt külön minősítést is követelhet. A telepesek a telepítési hatóság felügyelete alatt állanak.

A magántelepítéshez és telepítési szerződés kötéséhez a telepítési hatóság előzetes engedélyét kell megszerezni és a szerződés csak a telepítési hatóság jóváhagyásával válik érvényessé. Az engedélyt a hatóság előzetes becslés és helyszíni vizsgálat alapján adja meg és a megadott engedély folytán a telepítő az állam támogatását élvezve a szükséges mérnöki munkálatok, telepítési tervek, szerződések s egyéb okmányok díjtalan elkészítése, valamint általában a telepítés gyorsabb lebonyolítása érdekében szükséges munkálatok körül.

A telepítési alap áll: a földmivelésügyi miniszternek tizenkét esztendő alatt rendelkezésére bocsátott százhusz millió koronából, mely összeget a pénzügyminiszter egyenlő évi részletekben fizet be az alapba és négy százaléknál magasabb kamattal nem szolgálható adómentes járadékötvények útján szerezhethet be; az előbbi telepítési törvény által alkotott hat millió koronás telepítési alapról és az ez alap gyarapítására 1901-ben engedélyezett 160.000 koronából; végül, az államnak telepítésre vagy feldarabolásra alkalmas és más közszolgálat szolgáló ingatlanaiából. A telepítési alap szolgál a birtokpolitikai célok megvalósítására.

A földmivelésügyi miniszter azoknak a külföldi honosoknak és utódaiknak, akik vagy akiknek elődei magyar állampolgárságukat elvesztették, visszatelepítését különös kedvezményekkel támogathatja.

Az ingatlan-feldarabolásról szóló fejezet igen behatóan szabályozza a parcellázást abból a célból, hogy a parcellázás ismert káros következményeit elkerültesse, ellenben a hasznos parcellázások előmozdításának. Ingatlan-feldarabolás csak a telepítési hatóság engedélye alapján fogantatható. Vevőket toborzani csak a telepítési hatóság engedélye alapján szabad. Külön szakasz intézkedik azokra az esetekre nézve, amikor a telepítési hatóság az engedélyt nem adhatja ki.

A közérdekű célokat előmozdító birtokfeldarabolásokat a földmivelésügyi miniszter közérdekűeknek nyilváníthatja, amely esetben a műszaki munkálatokat és a feldarabolás kereszttulajtele érdekében szükséges jogi munkákat az állam díjtalanul elvégezheti; az adásvételi szerződések, valamint a velük kapcsolatos kérvények, zálogjogi bejegyzések s b. helyeg- és illetékmentesek, a vagyonátvétel pedig féllétkmentesek, ha az adásvételi

szerződés ötven kataszteri holdnál kisebb területéről szól.

Az államnak parcellázási czélokra való birtokszerzésre csak az országos telepítési tanács javaslatára van megengedve és pedig csak azokban az esetekben, ha:

1. az illető környéken a birtokeloszlási viszonyoknak feldarabolás utján való javítása feltételül kívánatos;

2. attól az illető vidéken a kivándorlás jelentékeny csökkenése várható, végül

3. a terület kilencztedrészére a vevők vételi ajánlatot adtak és a vételár harmadrészét készpénzben kifizették, vagy a tulajdonukban álló ingatlanra jelzálogi bekebelezéssel akként biztosították, hogy a jelzálog értéke a jelzálogos követelést az előző tehertételekkel együtt kétszeresen fedezi.

A külföldre vándorolt magyar állampolgárok visszatérésének előmozdítására a földművelésügyi miniszter a telepítési alap e czélra alkalmas ingatlanait a visszatérők részére legfeljebb ötven kataszteri hold területű részletekben feldarabolhatja és a vételár legalább harmadrészének előzetes lefizetése ellenében eladhatja és a hátralékos vételárát törlesztési terv mellett leszámíthathatja. A vételárát teljesen kifizető visszavándorlóknak a miniszter a vételár ötszázalékát elengedheti. A visszatérés megengedheti a miniszter, hogy a visszavándorló ne fizesse le a vételár egyharmadát egyszerre, amely esetben köteles a vételár egyharmadának legalább tíz százalékát óvadékként letenni. A végleges szerződés csak a vételár egyharmadának teljes lefizetése után köttetik meg. Ha a visszatérők közlési, egyházi, vagy népnevelési ügye külön eljárást igényel, az e czélra szükséges épületekről a földművelésügyi miniszter a telepítési alap terhére gondoskodik.

Az átköltözéssel kapcsolatos haszonbérletek, ha a terület nagyobb száz kataszteri holdnál, az átköltöző bérlek száma pedig ötnél, — csak a telepítési hatóság engedélyével vannak megengedve.

A járadékról szóló fejezet a birtokpolitika egyik új eszközének fogalmát és gyakorlati alkalmazását szabályozza részletesen. A javaslat részletezi azokat a szabályokat, melyek mellett a járadék ellenében az ingatlan megszerzhető. A javaslat lehetővé teszi, hogy a járadékkövetelések alapján járadékkötvények legyenek kibocsáthatók a járadéktelek becsértékének 75%-áig. Az ezzel foglalkozó intézkedésekre az 1897: XXXIII. t. cz. szabályai nyerne alkalmazást.

Az országos telepítési alap felhasználásával bírói árverésen szerzett ingatlant a földművelési miniszter állandó pénzbeli járadék ellenében eladva, állami járadéktelekkel alakítja.

Haszonbérő társulat, amely a jogszemélyiséggel bír ugyan, de czélszámjegyzés alá nem esik, csak telepítési hatóság alapíthat. A társulati haszonbérlet mindig bekebelezendő s ha bekebelezetett, akkor a haszonbérleti jog a haszonbérleti ingatlan végrehajtási árverése esetén is fennmarad és a tulajdonos ellen nyitott csőd sem érinti. A tagok a társulat kötelezettségeért a társulattal szemben részjegyeik arányában egész vagyonukkal felelősek. A törvény alapján keletkezett társulati haszonbérletek jelentékeny kedvezményekben és támogatásban részesülnek.

A nagybirtokok erdőterületekre való kicserélését azzal mozdítja elő a javaslat, hogy annak, aki a birtokát a telepítési czélokra az államnak átadja, és egy esztendőn belül birtokának vételárát erdőterület megszerzésére fordítja, az állammal kötött adás-vételnek az ügyletre nézve bélyeg- és illetékmentességet ad és felhatalmazza a felet, hogy az erdőterület állami kezelésbe vételét kezelési költségek fizetése nélkül igényelhesse.

Az ötven kataszteri holdnál nagyobb, eladható holtkézi birtokokat mindig a földművelésügyi miniszternek kell előbb felajánlani. A miniszter hatvan nap alatt írásban nyilatkozik az ajánlat tekintetében. Azok a vevők, akik ilyen ingatlanot vásárolnak, amennyiben nincsen az ország területén belül állandó lakhelyük és háztartásuk, s amennyiben az előző évben legalább négy hónapot nem töltöttek az országban, a megszerzett ingatlan kataszteri jóvedelmének tizszerezését, de legalább is kataszteri holdanként ötven koronát kötelesek a telepítési vagy erdővásárlási alap javára lefizetni.

Az ingatlanoknak e törvény hatálya alá eső engedély nélküli telepítése, vagy feldarabolása vétség képez és szigorúan büntetendő. E cselekménynek kísérlete is büntetendő. A telepések, vagy vevők engedély nélküli toborzása szintén vétség, míg a törvény kisebb fontosságú, közérdeklő tilalmainak megszegése kihágásnak van minősítve.

A törvény közgazdasági intézkedéseinek közvetlen végrehajtása a vármegyei gazdasági felügyelőségek és a szervezendő kerületi telepítési felügyelőségek hatáskörébe esik.

A telepítésről szóló 1894: V. t. cz. hatályát veszti. A törvény életbelépésének időpontját a földművelésügyi miniszter rendelettel állapítja meg.

végrehajtásában a honvédelmi- és ő felsége személye körüli miniszter kivételével, az összes miniszterek résztvesznek.

A monarchia és Szerbia.

Budapest, márczius 9.

A szerb választójegyzéket még ma sem közölték a hatalmakkal, aminek állítólag az az oka, hogy Milovanovics szóbeli válasza eltér a Pétervárra küldött jegyzék szövegétől. Abban azonban nagyjában megegyeznek a ma érkezett jelentések, hogy Szerbia nem mondott le területi követeléseiről, hanem, mint azt már megírtuk, a nagyhatalmakra bizza e kérdés eldöntését. Lehet azonban, hogy a belgrádi kormány kétes magatartásával csak huzni akarja az időt, hogy a monarchiát valamely akcióba kényszerítse. Szerbiában ugyanis most abban reménykednek, hogy abban az esetben, ha a monarchia támadna, a nagyhatalmak Szerbiát, mint a megtámadott félt, védelembe veszik.

Nagy konsternációt okoz Belgrádban a török kormány tilalma a szerb hadiszernek török területen való átszállítása ellen. Zsivkovics hadügyminiszter nyilatkozata folytán tudjuk, hogy a szerb hadsereg csak április közepén lesz teljesen felfegyverkezve, mert a külföldi gyárak csak addig lesznek abban a helyzetben, hogy az összes megrendelt hadianyagokat Belgrádba szállítsák. A konstantinápolyi szerb követ nagy erőmegfeszítéssel igyekszik a nagyvezért rábírni a tilalom visszavonására és ebben állítólag támogatják Franciaország és Anglia. A nagyvezér azonban nem hajlandó engedni, mert konstantinápolyi nagykövetünk erőlyesen tiltakozott a hadianyag átengedése ellen.

Mai hireink a következők:

Mit válaszol Szerbia?

Az a párisi jelentés, amely nagy vonásokban már közölte a szerb választójegyzék szövegét és hangoztatta annak föltétlenül békés jellegét, csak találgatás. A belgrádi kormány még nem küldte el a jegyzéket, sőt ellenkezőleg most szövegezi azt Izvolszki orosz külügyminiszter tanácsai szerint. Megbízható angol forrásból közlik, hogy az sem igaz, mintha Szerbia elvileg lemondott volna területi követeléseiről. A szerb kormány megmarad a mellett, hogy külpolitikájához a boszniai kérdés tekintetében ragaszkodnia kell. Ezt az álláspontját — mint Pétervárról jelentik — az orosz kormány is osztja és támogatja.

Ezzel szemben — mint illetékes helyről jelentik — az osztrák-magyar monarchia diplomáciai téren változatlanul követi azokat az irányelveket, amelyeket már októberben kijelölt s ez az irány a békés megoldásra törekszik. A legfontosabb momentum a nemzetközi helyzet tisztázása. Ausztria-Magyarország bebizonyította gróf Forgách belgrádi követ lépésével, hogy őszintén kívánja tisztázni a helyzetet és ha a belgrádi diplomáciai eljárás eredménye hamarosan nem fog jelentkezni, a bécsi közös külügyi kormány már legközelebb ismételni fogja Belgrádban tett felszólalását.

A „N. Fr. Pr.“ autentikus helyen a következőket tudta meg a szerb jegyzék tartalmáról:

Szerbia érdekeinek a megvédelmezését Oroszországra és a barátságos hatalmakra bizza, Szerbia semmit sem kér Ausztria-Magyarországtól, de azért híven a szkupstina határozatához, nem mond le követeléseiről. Daczára

a jegyzék illetően megfogalmazásának, azt hiszik Belgrádban, hogy a háboru veszedelmét kikerülhetik.

Belgrádi jelentések szerint ismét halasztást szenvedett a szerb választójegyzék átnyújtása és tartalmának közzététele, mert a szerb kormány még mindig nem kapta meg a pétervári kabinet feleletét. Ez azonban már szombaton Sergejew orosz követ kezében volt és ő éppen aznap akarta átnyújtani Milovanovicsnak, de gróf Forgách megelőzte őt a osztrák-magyar közös külügyi kormány jegyzékének átadásával. Ily módon a helyzet lényegesen megváltozott és az orosz választ vissza kellett vonni bizonyos módosítások czéljából, amelyek az új helyzethez alkalmazkodnak. A legközelebbi napokban lehet számítani a pétervári kormány módosított válaszána megérkezésére s még e héten tisztázódni fog a helyzet. Politikai körökben nagy bizalommal néznek a fejlemények elé, noha még mindig nem tartják elhárítotttnak a háboru veszedelmét. Általános az a vélemény, hogy Oroszország intervenciója óta a helyzet Szerbiára nézve lényegesen javult és ha a háboru nem kerülhető el, mindenesetre a siker nagyobb reményével veheti fel a küzdelmet Szerbia most, semmint ezelőtt.

A konferencia kérdése.

Eddig még nem erősítették meg hivatalosan azt a párisi jelentést, hogy Franciaország, Oroszország, Anglia és Olaszország Bécsben közös lépéseket akarnak tenni a konferencia összehívása dolgában. Berlii diplomáciai felfogás szerint a francia kormány efféle lépése nem volna összhangba hozható eddigi politikájával, amely az Oroszországgal való belső viszony mellett is lojálisan arra törekedett mindig, hogy a helyzet megrosszabbodását elkerülje és közvetítő utat találjon. Párisban nagyon jól tudják, hogy Ausztria és Magyarország és Németország az osztrák és magyar követelések teljes kielégítése nélkül a konferencia tervét határozottan visszautasítanak s hogy ebből a nemzetközi helyzetnek nagyon kínos bonyodalma következne. A bécsi külügyi hivatal egy államférfia a következőképp nyilatkozott egy újságíró előtt a nagyhatalmak készülő akciójáról:

— A bécsi külügyi hivatalnak nincs tudomása arról, hogy a francia kormány ragaszkodik ahhoz, hogy Oroszország, Anglia, Franciaország és Oroszország Bécsben európai konferencia összehívását szükségesnek jelenték. Ez a hír mérvadó helyen igen nagy feltűnést keltett, de én kijelenthetem Önnek, hogy mi ezt a szándékot nem tudjuk elhinni. Hogy Franciaországnak az az óhaja, hogy a konferencia kérdésének felvetése által a helyzetet Oroszország érdekében bonyolultabbá tegye, nagyon is érthető, de meg vagyunk róla győződve, hogy Németország megmarad amellett, hogy egy olyan konferencián, melyet a mi akaratunk ellenére hívnának össze, nem vesz részt. Így előreláthatólag Franciaország sem fog segédkezet nyújtani ahhoz, hogy az európai hatalmakat két nagy táborra ossza. Ebből beláthatatlan bonyodalmak származhatnának, azt azonban mondhatom Önnek, hogy mi azt a kívánságot, hogy konferencia hívassék össze, mielőtt még a szerb kérdés el volna intézve, udvariasan ugyan, de épp oly határozottan vissza fogjuk utasítani és hogy e tekintetben hiú német szövetségünkkel karöltve fogunk eljárni. Bárha mi azt a hirt, hogy az említett négy hatalomnak az volna a szándéka, nem tartjuk helyesnek, a helyzetet ma is nagyon komolyan látjuk és szilárdul meg vagyunk arról győződve, hogy az orosz és szerb alattomoságok a helyzetet nem fogják kellemesebbé tenni. Mi ragaszkodunk ahhoz, amit Belgrádba küldött jegyzékünkben kívántunk.

Szerb katonai intézkedések.

A Zajecárban és Negotinban állomásozó 3. gyalogezred és a Zajecárban helyőrségen

lévő tüzérezred parancsot kapott, hogy azonnal induljon a Duna felé. A pozsareváci fegyházat kiirtették, hogy a fegyverek helyet adjanak az érkező katonaságnak. A hadkötelesek 3. korosztályát, akik 38—40 évesek holnapra behívták ellenőrzési szemlére. Eddigél a hadköteleseknek ezt a korosztályát, amely a népfelkelésnek felel meg, még háboru idején sem hívták be.

A balkáni szláv szövetség

Berlinből jelentik: Oroszország újabb sakkhúzást tervez Ausztria-Magyarország ellen a Balkánon, amire Bulgáriát használja fel. Bulgária, mely mióta kiküldte függetlenségét, Ausztria-Magyarországtól mindent elért, amit csak elérhetett, már rég megint elfordult Ausztria-Magyarországtól és egyelőre, ameddig onnan előnyöket várhat, ismét Pétervárnak engedelmessékedik. Onnan *arra ösztökélik Bulgáriát, hogy Szerbiával lépjen megegyezésre.* Hogy mit kap ezért Bulgária, azt egyelőre nem tudják és csak akkor fog kiderülni, amikor a Bulgária által fizetendő pénzbeli kárpótlásra vonatkozó orosz-török egyezséget megkötik. Azokon a pénzbeli előnyökön kívül, melyek Bulgáriát emel az egyezségnél kecsgetetik, Izvolszki Péter királynak legutóbbi pétervári tartózkodása alkalmával valószínűleg értékes politikai ígéreteket is tett. Oroszország ugyanis minden áldozatra kész azért, hogy Bulgáriát Szerbiával Ausztria-Magyarország ellen irányuló éllel egyesítse. Ennek a koalíciónak Montenegró is tagja lenne.

Az orosz terv az, hogy Bulgária és Szerbia előbb csak gazdasági alapon szövetkezzenek, akkor később valami formában előbb-utóbb politikailag is szövetkezni fognak. Ezt most könnyebben el lehet érni, mint azelőtt, míg a Macedóniára vonatkozó szláv örökösödési terveknek a török viszonyokban beállott legújabb fordulat után, többé nincs értelme.

Bosznia új kormányzója.

Bécsből jelentik, hogy a király *Varesanin* Marian gyalogsági tábornok, zárai katonai parancsnokot a 15. hadtest parancsnokává, szerajevói parancsnokló tábornokká és a bosznia-hercegovinai országok kormány főnökévé nevezte ki *Winzor* tábornagy helyébe.

A *Winzor* felmentéséről szóló királyi kézirat a következő:

Kedves *Winzor* lovassági tábornok!

On kifejtette előttem, hogy szuverenitásomnak Boszniára s Hercegovinára való kiterjesztése, valamint az ezeknek a tartományoknak adott alkotmány mennyire befolyásolja az ön tartományi kormányfőnöki állását és mennyire megkövetelik a néppel, valamint ennek képviselőivel való közvetlen érintkezést, amihez nélkülözhetetlen a tartományok nyelvének tökéletes ismerete. On ezzel a nyelvismerettel nem rendelkezik, miért is ön, teljes tudatában a megváltozott viszonyoknak, lemondott állásáról.

Amidőn önnek lojalis eljárását méltányolom, felmentem önt a 15. hadtestparancsnoki és a szerajevói parancsnokló tábornoki, valamint a boszniai és hercegovinai országok kormányfőnöki állásától és fentartom magamnak az ön további katonai alkalmaztatását, legőszintébb köszönetemet fejezem ki eddigi állásában teljesített kitünő szolgálataiért és legteljesebb elismerésem jeléül a bárói rangot adományozom önnek.

Bécs, 1909. márczius 7.

Ferencz József.

Anglia és a konferencia.

Az alsóházban ma *Dillon* ir nacionalista *Grey* államtitkárhoz azt a kérdést intézte, mily lépéseket tettek az európai konferencia egybehívása érdekében, amely konferencia az annexió révén teremtett helyzettel foglalkoztató és hogy mikorára várható a konferencia egybegyűlése. *Grey* államtitkár válaszában kifejtette, hogy a hatalmak közt folytonos eszmecsere folyik, hogy ezen ügyek általános megelégedésre megoldassanak. Minthogy e

kérdések felette nagyon érdeklik más hatalmak érdekeit, a jelen pillanatban bővebb felvilágosítással nem szolgálhat. A tárgyalások különben sem haladtak nagyon előre és így a konferencia egybegyűlésének idejéről nem lehet bizonyosat mondani.

Izvolszki kudarcza.

Ausztria-Magyarországnak Szerbiához intézett felszólítása a pétervári külügyi hivatalt — mint Pétervárról jelentik — nagyon elkedvetlenítette. Izvolszki annak idején a balkáni kérdések megoldására vonatkozólag hosszú, kilencz pontból álló programot hozott magával Angliába. A program hetedik pontja arra akarta kötelezni Ausztria-Magyarországot, hogy *Szerbiával semmiféle külön közvetlen tárgyalásokat ne folytasson.* Most az orosz külügyminiszter Ausztria-Magyarországnak Szerbiával szemben követett eljárást *újabb vereségnek érzi és egyáltalán Ausztria-Magyarország egész magatartása nagyon elkedvetleníti.* Oroszország újabb válasza Szerbiához még nem ment el, de azt hiszik, hogy ezek után Oroszország Szerbiának nem fogja azt tanácsolni, hogy az osztrák-magyar jegyzékre barátságos hozzájárulással válaszoljon.

A „Daily Telegr.” pétervári levelezője egy dumaképviselő közlései alapján leírja azt az értekezletet, melyet vasárnap délután a téli palotában Izvolszki a дума pártvezéréivel tartott. Izvolszki részletesen ismertette a közte és báró Aehrenthal közt folyó diplomáciai párbaj eseményeit és meggyőzte a hallgatóságot arról, hogy a dumához most csak az lehet méltó eljárás, ha az orosz politika *vélte hibái előtt mindakét szemét behunyja és a külpolitikai vitát kerüli.* Jobb, ha most a dumában ezekről a dolgokról mentül kevesebbet beszélnek.

Izvolszki végül megígérte, hogy körülbelül két hét múlva a dumát a Szerbia érdekében folytatott diplomáciai tárgyalásokról és azokról az ellentétekről, melyek a hatalmak közt felmerültek, részletesen tájékoztatni fogja.

Szerb akció a szandzsák ellen.

A *Yeni Gazette* és az *Ikdam* jelentése szerint *Szerbia katonai akciókat készít elő a novibazári szandzsák ellen és bandákat is szervez.* A Szabah szerint a porta oly értesüléseket kapott, amelyek szerint Szerbia vezérkari tiszteket küld a szandzsákba katonai tanulmányok folytatására. Mint az *Osmanischer Lloyd* Szalonikiból jelenti, a hadtestparancsnok parancsot kapott, hogy *Talid-sában és Zibevcsében előkészületeket tegyen, hogy ott esetleg egy-egy hadosztályt lehessen elhelyezni.* A lap híreket közöl továbbá Felső-Albániában folytatott szerb bujtogatásokról. Szerb emisszáriusok az albánokat pénzvesztegetéssel, az annexió ellen izgatják. Az ifju-törökök azonban sikerteleneknek mondják e fáradozásait.

A szerb hadiszerszállítás.

Török forrásból eredő hírek szerint ama beszélgetés során, melyet *Nenadovics* konstantinápolyi szerb követ tegnap a nagyvezirrel folytatott, az utóbbi felemlítette, hogy az osztrák-magyar nagykövet *erélyesen tiltakozott a szóban levő hadiszernek török területen való átszállítása ellen.* A Szalonikiben már utban levő készleteket illetőleg nem fognak nehézségeket támasztani, de a további küldeményeket már nem fogják ilyen kedvezményekben részesíthetni. Ami a dinamitot illeti, az angol és francia bányatársaságok szükségletét rendszeres helyükre fogják szállítani. Végleges választát a nagyvezir szerdára ígérte.

A szalonikii hatóságokat, melyek a minapában Konstantinápolyból azt az utasítást kapták, hogy fegyvereket és lővószeret, amelyeknek érkezését jelezték, ne engedjenek Szerbiába szállítani, *most azt az értesítést kapták, hogy egyáltalán tilos Szerbia számára szánt hadiszernek Szalonikiból Risztovac szerb határállomásra való továbbítását megengedni.* A szalonikii vámhivatalt és a vasutársaság igazgatóságát e tilalomról hivatalosan értesítették.

Néhány diplomata tegnap a portán volt és azt a benyomást nyerte, hogy a porta nem hajlandó az egész hadianyag átszállítását megengedni, és ta-

lán csak az utban levő szállítmánnyal fog kivételt teneti. Vannak, akik azt hiszik, hogy a hadianyagot Szalonikiben katonai raktárban fogják deponálni. Kiamil basa a porta azon kérdésére, vajjon igaz-e a szerbek azon állítása, hogy engedélye az összes jövőendő szállítmányokra vonatkozott, megfelele a valóságnak, azt válaszolta, hogy nem adott általános engedélyt. A volt kabinet katonai emberei azt mondják, hogy Kiamil e kérdést nem is terjesztette a minisztertanács elé. De ha ezt megette volna is, a minisztertanács határozata nem volna kötelező a jelenlegi kabinetre. Portakörökben az a nézet dominál, hogy Törökországnak az átszállítást nem szabad idegen kívánságra vagy tanácsokra megtagadni, hanem csak saját érdekeinek parancsára. Az összes katonai miniszterek határozottan ellenzik az engedély megadását. A szerbek rendkívül neheztelnek a porta magatartása miatt és azt mondják, hogy Kiamil engedélye általános volt és kötelező. Sőt Kiamil azt is tanácsolta, hogy siessenek a szállításokkal. A szerbek felpanaszolják azt is, hogy a nagyvezér részletesen ellenőrizni kívánja a hadianyagot és annak jegyzékét. A szerbek attól tartanak, hogy a minisztertanács döntése kedvezőtlen lesz rájuk nézve, amiért Belgrádban és Konstantinápolyban hevesen agitálnak ellene mind diplomáciai, mind pedig ifju-török és képviselői körökben. Délután az a hír volt elterjedve, hogy *Franciaország iparának érdekében és a fizetések lehetővé tételére, valamint Anglia is támogatja Szerbiát.*

A kémkedő szerb katonatiszt.

Müller Károly osztrák kereskedelmi ügynököt, *Zsuzko* Jankovich nyugalmazott tüzérségi őrnagyot és *Sachin* táviróhivatalnokot, akiket kémkedés miatt letartóztattak, a rendőrségen tett beismerő vallomásuk alapján vád alá helyezték.

KÜLFÖLD.

A török-bolgár megegyezés. A nagyvezér a Turquie egyik szerkesztőjével interjú folyamán kijelentette, hogy a bolgár kártalanítás kérdéséről és a hadikárpótlás tökéleteséről teljes megegyezés jött létre. Utóbbi kérdésről Pétervárott számításokat eszközölnek, amelyek kétségkívül rövid időn belül be lesznek fejezve.

Az orosz hadsereg fegyverkezése. A дума meg-szavazta a hadügyminisztérium által a hadiszerek és a municzió kiegészítésére kért negyven millió rubelt. A javaslatról *Gucskov* tette az előterjesztést hosszabb beszéd kíséretében, amelyben a többi között ezt mondta:

— Stratégiai kudarcaink nem tekinthetők véletlenségnek, hanem benső viszonyaink és a katonai szervezet logikus következményeinek. Reméljük, hogy ez a tanulság, amely Oroszországot szinte a pusztulás szélére vitte, rá fogja bírni a kormányt, hogy komolyan fordítsa figyelmét a honvédelem rendezésére. Reméljük, hogy a felelősség érzete a kellő magas szempont elfoglalására fogja bírni a hatalmon levőket. Amidőn a dumába jöttünk, készek voltunk súlyos áldozatokat hozni, de megtagadtuk a hadügyminisztérium által követelt hitelek megszavazását. A lefolyt másfélév folyamán háromszor fenyegetett háborus veszedelem, háromszor kellett volna a veszedelem elhárítására késznek állanunk. Anyagi tekintetben kétségkívül javulás állott be, de a hadügy más területeiről, amelyekre kritikánk nem terjeszkehdhetik ki, ezt nem lehet állítani. E területeken nem látunk föllendülést.

Egyes diplomatáknak a portánál szerzett információiból a nagyvezér optimisztikus kijelentései dacára azt a következtetést lehet vonni, hogy Riffaat basa külügyminiszter tárgyalásai Pétervárott nem haladnak előre és hogy a török ellenjavaslat arra van szánva, hogy eltemessék. Ami az orosz javaslatot illeti, úgy látszik, azt lemondóan akceptálják, hogy a kérdés mielőbbi elintézését lehetővé tegyék.

Riffaat basa külügyminiszter holnap Pétervárról Berliába érkezik és néhány napot fog itt tölteni, mielőtt Bécsen át visszatérne Konstantinápolyba Csütörtökön a török külügyminiszter tanácskozni fog *Schoen* államtitkárral, előrelátható

lag Bülow birodalmi kancellárral is meg fogja vitatni a Balkán-helyzet függő kérdéseit.

Német bortörvény. A birodalmi gyűlés mai ülésén Beethmann Holweg államtitkár elfogadhatatlannak mondja azt a rendelkezést, hogy egész csekély külföldi borral javított bort ne lehessen belföldi árunak mondani. Schön államtitkár kifejti, hogy a hatodik szakasz a külfölddel való kereskedelmi viszonyt érinti. Olaszországgal szemben a német birodalmat tarifa-szerződés köti, a mely megkönnyíti az olaszországi borkivitelét. Ezzel szemben más koncessziókat kapunk. Olaszország kétségtelenül feltételezi, hogy engedelményeinket gyengíteni, vagy illuzóriussá lehet tenni. E feltevéstől mindenkit óva intünk. Franciaországban most a birodalmi gyűlés tárgyalásai miatt bizonyos izgalom uralkodik és attól kell tartani, hogy az új francia vámtörvényben nem valami kedvezően fognak velünk bánni. Kérem a kormányjavaslat elfogadását eredeti szövegében. Blanckenhorn képviselő a bizottsági javaslat elfogadását kívánja. Szauffer gazdasági egyesülési kifejtő, hogy a boron kívül az élesztőt is ellenőrizni kell. Neumann szabad egyesülési és Graefe reformpárti szakkerü megjegyzései után a tárgyalást félbeszakították.

TÁVIRATOK.

Az osztrák kincstári utalvány.

Bécs, márczius 9. (Saját tudósítónktól.) Ma került aláírásra a 4 százalékos 220 millió koronányi osztrák kincstári utalvány. Külföldről, különösen Franciaországból, Angliából és Belgiumból tömegesen érkeznek a jegyzékek, de Németország részesei sokkal kisebb, mint volt a magyar kincstári utalványok jegyzésekor, amely tudvalevőleg sokkal csábítóbb feltételek mellett történt meg. A végleges eredményt csak holnapután lehet megközelítőleg megállapítani, mert a postatakarékpénztári fiókok is elfogadják jegyzéseket. Pénzügyi körökben azt hiszik, hogy az utalványokat nagyon tul fogják jegyezni és az eddigi jegyzéseket két milliárdra becsülik.

Az olasz választások.

Róma, márczius 9. Eddig 407 választás eredménye ismeretes. Megválasztottak 214 eddigi és 61 új kormánypartit, 40 + 2 tagját az alkotmányos ellenzéknek, 22 + 9 radikalist, 12 + 5 republikánust, 18 + 10 szocialistát, 4 + 11 katolikust. 69 kerületben pótválasztás szükséges.

A francia minisztertanács.

Páris, márczius 9. Az Elysée-palotában tartott mai minisztertanács első sorban a külpolitika, helyzettől foglalkozott és azután folytatta a tengerészeti követelések tárgyalását. Caillaux pénzügyminiszter és Picard tengerészeti miniszter meggyeztek az 1909. évben követendő tengerészeti hitelekkel illetőleg. A pénzügyminiszter 30 milliót ajánlott fel Picardnak. Ez 20 millióval kevesebb összeggel is megelégedett, kijelentette azonban, hogy az 1910. évre 70 millió szükséges. A pénzügyminiszter e követelésekkel szemben kifogásokat támasztott. Csütörtökön valószínűleg végleges megállapodás jön létre.

A kubai szenátus.

Havanna, márczius 9. A szenátus 49 szavazattal 11 ellenében elvetette azon törvényjavaslatot, amely külföldieknek megtiltja, hogy Kubában földet birhassanak.

Damade tábornok Párisban.

Páris, márczius 9. Damade tábornok ma délután ideérkezett és röviddel azután meglátogatta a hadügyminisztert. A tábornokot délután Fallières elnök fogadta.

A nagyszerb összeesküvők.

— Hatodik nap. —

Zágráb, márczius 9.

A mai tárgyaláson folytatták *Pribicevics* Ádám kihallgatását. Az elnök több kérdést intéz a vádlottakoz. Amikor a vádlott a kérdésekre válaszolva, szerb népet említ, az elnök ezt visszautasítja és kijelenti, hogy csak görög-keleti polgárok vannak.

Az elnök: Tudja-e, hogy létezik egy maczedóniai szerb komité?

A vádlott: Tudom.

Az elnök: Ez is összeköttetésben van a Szlovenszki Jug-gal?

A vádlott: Nem tudom.

Az elnök: Miért akarta magát megölni?

A vádlott: Erre a kérdésre nem felelek, ez az én legfelsőbb ügyem és nem volna szép, ha ezt én a nagy nyilvánosság előtt szellőztetném.

Az elnök azután még a szlavóniai szerbek viszonyaira nézve intéz néhány kérdést a vádlottnak.

Az ügyész: Minthogy a vádlott azt mondta, hogy nem értette meg a vádlevelet, néhány részlet elmond a vádlólevélből. Amikor az ügyész azt mondta, hogy a szerb népet el akarják szakítani Horvátországtól, a vádlott nevetve azt mondta, hogy ilyet csak bolond ember mondhat és újból kijelentette, hogy a vádlevél érthetetlen.

Az elnök azt kérdezi, hogy gyűlöli-e a horvátokat, mire a vádlott kijelenti, hogy ellenkezőleg, ő annak a tudomnak az álláspontján áll, hogy szerbek és horvátok egy nép.

Itt egy hosszabb történelmi vita kezdődött, melynek folyamán azt vitatja az ügyész, hogy a bevándoroltak nem szerbek, hanem vlachok voltak.

Szünet után az elnök közli a törvényszék határozatát, amely Tuskan védőt 50 korona büntetésre ítéli azon kijelentése miatt, hogy tiltakozik az ellen, hogy az ügyész legyen az, aki a horvátságot védi. Dr. Hinkovics védő rendreutasítást kap, mert a kihallgatást közbeszólásokkal zavarta. Accurti ügyész ezután az amerikai Srbobran 1908. január 8-iki számában megjelent cikknek felolvasását javasolja, amelyet a törvényszék a védők ellenére elrendel. A cikk a szerb kérdés megoldását sürgeti és pedig oly módon, hogy a fel nem szabadított országok (Horvát-, Szlavonország, Dalmácia, Bosznia-Hercegovina) szerb lakossága menjen Szerbia segítségére és hogy a szerb katonák ne szerb testvéreikre, hanem nemzeti ellenségeikre löjjenek. Az ügyész több erre vonatkozó kérdésre a vádlott nem felel. Az ügyész javasolja továbbá, hogy mutassák meg a vádlottnak a Vardar című belgrádi naptárban megjelent térképet, amely a fentemlített országokat Szerbiához tartozóknak tünteti fel. Javasolja továbbá a zágrábi Srbobran szerinti 1907. augusztusi számában megjelent azon passzus felolvasását, hogy a szerbek minden körülmények között a Belgrádból diktált politikát tartásuk mérvadóknak. Erre vonatkozólag a vádlott ismét megtagad minden felvilágosítást. Az ügyész ezután rátér a horvát bojkott kérdésére. A tárgyalást holnapra halasztják.

A nagyszerb propaganda miatt folyamatban levő pör ötvenhárom vádlottja tegnap a fogházban lázongani kezdett. Amikor ugyanis a Surmin-féle interpelláció leleplezéseiről tudomást nyertek, a vádlottak azt követelték, hogy vezessék őket az elnök elé, mert beszélni akarnak vele. A kérésüket nem teljesítették, minek folytán azt kérték, hogy engedjék meg nekik, hogy védőjükkel érintkezhesenek, azonban ezt a kérésüket is elutasították. A foglyok erre nagy lármát csaptak és az ajtókat döngötték. A fogházöröknek csak nagynehezen sikerült a lázongókat lecsillapítani, ugyanis a vádlottak közül háromat ellenszegülés miatt a pinczébe zártak. A védőügyvédek ezeknek kiszabadítása végett közbelépnek az elnöknel.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Napfár. Szerda, márczius 10. — Róm. kath.: 40 vértanu. — Prot.: Mikó. — Görög-ország: február 25. Taráz. — Zsidó: Adar 17. — A nap kel reggel 6 óra 26 perczkor, nyugszik d. u. 5 óra 56 perczkor. — A hold kel este 9 óra 24 perczkor, nyugszik reggel 7 óra 57 perczkor.

A horvát miniszter fogad 4 órakor.

A közoktatási államtitkár fogad 12 órakor.

A képviselőház ülése d. e. 10 órakor.

Nemzetközi rajzoktatási kiállítás a Műcsarnokban nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — A Miénk kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Az Új Művészeti Szalon (Keeskeneti-u. 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia Kigyó-téri szalonja nyitva 9—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Nemes Marcell régi mesterműveinek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincs. — A Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonja rendezés miatt zárva. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A Földtani Intézet Múzeuma zárva. — A Szechenyi Múzeum nyitva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig és 6—8-ig. — A Ráth György Múzeum zárva. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Keresk. Múzeum nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 3—6-ig.

— Személyi hir. Gróf Nákó Sándor főmei kormányzó ma Bécsbe érkezett.

— **Kossuth Ferencz betegsége.** Az éj és a mai nap folyamán nem állt be változás *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszter állapotában. A délelőtti folyamán fölkereste kezelőorvosa, *Müller* Kálmán egyetemi tanár, továbbá *Szterényi* József államtitkár, aki hivatalos ügyekről referált a beteg miniszternek. Látogatókat a miniszter nem fogad, mert a legnagyobb nyugalomra van szüksége.

— **Augusztia főhercegnasszony a Műbarátok Körében.** A műbarátok mai hangversenyén, amelyen *mr. Vernon D'Arnalle* amerikai baritonista énekelt, megjelent *Augusztia* főhercegnasszony is *Szmeccsányi* István és *Batthyány* Mária grófnő kíséretében. A főhercegnasszonyt a Műbarátok Köre elnöke, gróf *Festetics* Pálné fogadta. A rendkívül nagy számban egybegyűlt halgatóság nagy tetszéssel fogadta az amerikai hangversenyének dalait, amelyeket *Székla* Adolf, az Operaház karmestere kísért. A főhercegnasszony a hangverseny utáni teán is ottmaradt és az alkalommal a neki bemutatott művészettel is beszélgetett, meghíva *Vernon D'Arnalle* egy nála rendezendő hangversenyre. A Műbarátok Körének legközelebbi zsúrja a rendes pénteki napon lesz.

— **Návay Lajos állapota.** Návay Lajos állapota annyira javult, hogy orvosa *Hercei* tanár megengedte, hogy nemcsak tejet, hanem más, könnyen emészthető ételt is magához vehet. A beteg az éjjelt nyugodtan töltötte, mintegy nyolcz órát aludt, láza teljesen megszűnt, hőmérséklete is rendes, úgy hogy ha a javulás tartós lesz, néhány nap múlva már látogatókat is fogadhat. A mai nap folyamán is számosan érdeklődtek a szanatóriumban a beteg képviselőházi alelnök hogyléte iránt; többek közt *Justi* Gyula, a képviselőház elnöke, *Nagy* Ferencz, az alkotmánypárt másodelnöke, gróf *Vay* Miklósné, gróf *Károlyi* Margit, *Szalay* Imre, a Múzeum igazgatója és még többen.

— **II. Frigyes Vilmos unokája.** A Schweidnitz-kerületben levő Domanso-kastélyban gróf *Brandenburg* Gusztáv ma reggel 89 éves korában meghalt. Az elhunyt utolsó unokája volt *II. Frigyes Vilmos*nak és *Dönhoff* grófnőnek és fia az egykori hasonnevű porosz miniszterelnöknek.

— **Az alkotmánypárt vacsorája.** Az alkotmánypárt tagjai ma este a Hungária-szállóban rendkívül nagy számban jöttek össze rendes pártvacsorájukra, amelyen mint vendég *Szentiványi* Árpád is megjelent a függetlenségi párt részéről. Jelen voltak *Székla* Kálmán, a párt elnöke, gróf *Andrássy* Gyula, a párt vezére, *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Dessouffy* Aurél a főrendiház elnöke, *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter, *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter, gróf *Zichy* Tivadar, továbbá gróf *Hadik* János, *Popovics* Sándor és *Szterényi* József államtitkárok, gróf *Semsey* László a párt jegyzője, több főispán és a párt képviselő és kültagjai közül igen sokan.

— A spanyol király életveszélyben. Párisból táviratozzák: *Alfonso* spanyol királyt szombaton automobil-baleset érte és csak egy hajszálon mulott, hogy a baleset végzetessé nem vált. Amikor ugyanis automobilján elindult Sevilleből, a gépkocsi fékje abban a pillanatban, amikor egy éles kanyarulathoz értek, elromlott és a kocsi a lejtős uton nagy sebességgel rohant lefelé. A sofőr a kritikus pillanatban elvesztette lélekjelenlétét, de a király ráparancsolt, hogy irányítsa neki a kocsit az út mellett emelkedő hegyfalnak. Ez még is történt. Amikor az automobil a hegyfalhoz surlódott az erős lökés következtében az automobilban ülők az országútra estek, de egyikük sem sérült meg. A király egy másik automobilon folytatta útját.

— A bécsi amerikai nagykövét lemondása. Newyorkból jelentik, hogy a bécsi amerikai nagykövét beadta lemondását; utódját még nem nevezték ki.

— A pápa betegsége. Adtunk hírt arról, hogy X. Pius pápa gyöngékedik s kénytelen bizonyos ideig a szobájában maradni. Újabb távirat szerint a pápa betegsége egyszerű meghűlés, melynek nem lesznek következményei. A pápa csak náthás s az orvos csupán azért rendelte el, hogy ágyban maradjon, mert ha fönn van, nem teljesíti semmiféle rendelkezését. A pápát testvérei ápolják, láza nincs. Már jobban van s órákig dolgozott együtt Merry del Val államtitkárral, azonkívül négy biborost is fogadott.

— Sven Hedin Budapesten. Sven Hedin, a hírneves tibeti utazó, akinek fölfedezéseiről olyan élénk vita kerekedett a tudós körökben, április elején Budapestre jön s 5-én meg 6-án előadást fog tartani az Urániában. Érdemeit legutóbb az oxfordi egyetem méltatta, amidőn tudós hazánkfiával, a szintén világhírű Stein Auréllal együtt díszdoktorává választotta.

— A ferenczvárosi plébános meghalt. Kurz Vilmos ferenczvárosi plébános ma reggel hetvenöt esztendőskorában meghalt. Negyvenöt esztendőig volt a ferenczvárosi katolikus híveknek buzgó lelkipásztora s nemcsak a kerületében, hanem az egész fővárosban nagyon szerették és becsülték. Hat léptel ezelőtt kezdett betegeskedni s elgyöngült szervezete nem tudta leküzdeni a betegséget.

— Az Országos Gyermekvédő Liga patronázmozgalma. Az Országos Gyermekvédő Ligában értekezlet volt a közjótékonyági és gyermekvédelmi kerületi bizottságok alakítása tárgyában. Az értekezleten résztvettek a kerületi előljárók, továbbá *Balogh Jenő* egyetemi tanár, dr. *Rottenbiller Fülöp* igazságügyminiszteri titkár, dr. *Szekely Aladár* kir. ügyész, *Wiener Sándor* járásbíró és a liga részéről dr. *Karsau Sándor*, dr. *Szilágyi Artur* Károly és *Szántó L. Béla* titkár. Az értekezlet elhatározta, hogy a kerületi közjótékonyági és gyermekvédelmi bizottsági tagok számát megfelelőleg kiegészíti akként, hogy a főváros egész területén minden utcának legalább egy patronusa legyen. A pártfogók jegyzéke minden egyes rendőrszemnek kiadatik, úgy hogy az oltalmat igénylő bármely kiskorut a rendőrség illető patronusához juttathatja. Az értekezlet továbbá kimondotta, hogy a megfigyelésre szoruló kiskorukat nyilván tartásuk és más világvárosok mintájára ily nyilván tartó hivatalt szervezzenek. Ezt a hivatalt a fővárosnak kell majd felállítania, de mindaddig, amíg ez megtörténhetik, a liga szervezi a nyilván tartást. Az értekezlet ezenfelül a gyermekbiróság számos fontos kérdését is tárgyalta. Itt említjük meg, hogy az Országos Gyermekvédő Liga gyermeknapja ez évben is április 1-én és 2-án lesz. Erre a napra már az egész országban folynak az előkészületek.

— Az osztályfőnök támadója. Zágrábból jelentik, hogy *Jurisa* abszolvált joghallgatót, akit *Crnkovic* osztályfőnök elleni támadása miatt annak idején több havi börtönbüntetésre ítélték, ma délután, miután büntetése lelet, elbocsátották. A törvényszék épülete előtt várták elvtársai, többnyire fiatal egyetemi hallgatók, akik az egyetem elővezették, ahol vele együtt lefényképeztették magukat. Incidens nem történt. A haladóparfi olvasócsarnok este *Jurisa* tiszteletére ünnepélyt rendez.

— Véres demonstráció Athénben. Athénből jelentik, hogy véres tüntetés színhelye volt tegnap délelőtt a parlament előtt levő tér, ahol népgyűlést tartottak, amelyen több ezren vettek részt. A gyűlésen *Rallisnak*, az ellenzék vezérének fia és egy újságíró heves beszédeket tartottak, amelyekben kiméretlenül támadták a kormányt és annak politikai és közgazdasági tevékenységét. A gyűlés után a résztvevők beakartak hatolni a parlament épületének udvarába. A tömeg lárájára s ordítójára megjelent köztük a kamara elnöke és beszédet intézett hozzájuk. Mialatt ez történt, a tüntetők egyike az ülésterem karzatának egyik nyitva levő ablakán egy röppentyűt dobott be a karzatra, amely sístereggel felrobbant. A robbanás zajára a képviselők és karzat hallgatósága között nagy pánik keletkezett. A hallgatóság rohant a lépcsők felé, ahol életveszélyes tolongás keletkezett. A képviselők is sietve elhagyták az üléstermet és csak a miniszterelnök és *Rallis*, az ellenzék vezére nem vésztek el nyugalmukat ebben a kritikus pillanatban és megkísérelték megnyugtanni a megrémült képviselőket, ami sikerült is nekik. A parlament előtt zajongó tüntetők közöport zudítottak a parlament pületeére és annak majd minden alakját bezúzták. Többször megkísérelték benyomolni a parlamentbe, a csendőrség mindannyiszor visszaverte őket. Végre katonaságot vezényelték ki. A katonák láttára a tömegből egyesek revolverlövéseket intéztek feléjük, mire a katonaság többször a levegőbe lőtt. A tömeg a lövésre széjjelszaladt. A kamarában ez alatt felfüggesztették az ülést. A kamara elnöke több ízben megjelent a tüntetők között és tudakozódott kívánságuk felől. A tömegből a kérdésre azt felelték, hogy mondjon le a kormány. Az elnök kijelentette, hogy ilyet csak a kamarának van joga követelni. Ugyanakkor felkérte a katonákat vezénylő tiszteket, hogy lehetőleg kimérljék a népet és ne használják fegyverüket. Csakhamar megérkeztek a mentők, akik bekötötték a tüntetők revolvergolyóitól megsebesült katonákat és azokat a tüntetőket, akik a kivételesen lovasság rohamával alkalmával szenvedtek sérüléseket a katonák kardjától. A sebesültek közt van két újságíró is. A főállamiügyész rendelkezése a helyszínén 25 tüntetőt, akik a tüntetés főrendezői voltak, letartóztattak. A kamara ülést később ismét megnyitották és nyomában élénk vitát kezdtek a tüntetés fölött *Rallis*, az ellenzék vezére kijelentette, hogy nem helyesli a történeteket és már előre is hozzájárul ahhoz, hogy fiát, amennyiben felelős lenne a történetekért, törvényszék elé állítsák.

— Kőza hírek egy merényletről. Szófiából jelentik: Az a hír, hogy *Ferdinánd király* ellen merényletet terveztek, teljesen alaptalannak bizonyult. Semmiféle olyan körülménynek nem jöttek a nyomára, amelyből összeesküvésre lehetne következtetni. Ez a hír valószínűleg összefüggésben áll a Panizza forradalmárról terjesztett merénylethírekkel. Panizza már régóta Konstantinápolyban van Sandanszkyval együtt.

— Új politikai napilap Szabadkán. *Baloghy Ernő* főszerkesztő, országgyűlési képviselő és *Braun Henrik* felelős szerkesztő megváltak a „Bácskai Hírlap” kötelekéből és „Délmagyarország” cím alatt az egész Délmagyarországra kiterjedő nagyobb politikai napilapot indítanak Szabadkán. Az új lap első száma márczius 14-én jelenik meg.

— Házasság. Dr. *Csilléry Béla* pénzügyi fogalmazó, *Csilléry Kálmán* itéskötői bíró fia eljegyezte *Sajóhelyi Ilkét*, *Sajóhelyi Frigyes* nyug. főreáliskolai tanár leányát Budapesten.

Nagy Elek szentpéteruri aljegyző eljegyezte *Barát Mariskát* Nemes-Rádról.

— Nászajándékok. Jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár Kálmán* műorás ékszerterelepen, Budapest, VII., Erzsébet-kerut 20., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— Egy női szabadsághős. Tállyán *Huzsik János* nő, aki 1848-ban résztvett a szabadságharc hadjárataiban és élete végéig büszkén emlegette, hogy a szabadságharc vezéréit és tábornokait mind személyesen ismerte, kilencven éves korában meghalt. *Huzsik János* nőnek *Kossuth Lajos* tól is volt egy hozzáírt levele, amelyet mindig szent ereklye gyanánt őrzött.

— Ünnepelet egyetemi tanár. Abból az alkalomból, hogy a király *Hirschler Ágoston* egyetemi tanárt, a kassa-oderbergi vaspálya társaság főorvosát a magyar nemességgel tüntette ki, az említett vaspályatársaság igazgatója és tisztviselői ma este lakomát rendeztek *Hirschler* tanár tiszteletére. A lakomán részt vett rutkai *Ráth Péter* udvari tanácsos, a kassa-oderbergi vaspályatársaság igazgatója, *Falk Henrik* vezérigazgató-helyettes, *Hausser Adorján* dr. igazgató-helyettes, *Szelekuta Gyula* kir. tanácsos főfelügyelő, *Éber Róbert*, *Hackl Venczel*, *Maquis Géza* főfelügyelők, azonkívül *Szabó Ferencz*, *Nógrády Ferencz*, *Hoffmann Mór* és dr. *Hollán Miklós* felügyelők, valamint vaspályatársaság számos tisztviselője.

— Kossuth halálának évfordulója. *Kossuth Lajos* halálának tizenötödik évfordulója alkalmából, márczius 20-án, szombaton a Deák-téri evangélikus templomban ünnepi gyászistentisztelet lesz, amelyen *Kossuth* Ferencz vezetésével testületileg jelenik meg az országos függetlenségi és 48-as párt. Testületileg jelennek meg a polgár menedékház tagjai, valamint az egyetemi polgár és a *Kossuth Lajos* női kör tagjai. Az ünnepi gyülekezet istentisztelet után kivonul a Kerepesi-uti temetőbe *Kossuth Lajos* sírjához, amelyre a képviselők és a különböző testületek beszédek kíséretében teszik le koszorúikat.

— Zátonyra jutott magyar hajó. Fiuméből jelentik: A magyar-horvát hajózársaságnak *Göddilló* nevű személyszállító gyorshajója, amely Dalmáciában látja el a forgalmat, tegnap este 9 óra tájban Fiume és Cattaro közti útjában *Sebenicótól* délre *Capo-Cesto* foknál megfeneklett. A hajót valószínűleg a heves szélvihar sodorta a partok felé. Helyzete nem válságos, úgy a személyzet, mint az utasok teljes biztonságban vannak. A társaságnak *Pannonia* és *Dániel Ernő* nevű gőzcséi, amelyek éppen Dalmáciában vannak utban, segítségére siettek, hogy levontassák a zátonyról. A mentési munkálatok azonban a heves szélvihar miatt még nem vezettek sikerre.

— A munkások nyugdíjgyesülete. A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjintézete most közzétette tizenhatodik évi működéséről szóló jelentését. Nagyon figyelemreméltó tevékenységet fejt ki ez az egyesület a munkások jólétének előmozdítása érdekében. Ez kitűnik abból, hogy 1903. márczius óta 1908. végéig 399.112 koronát fizetett ki 444 rokkant tag és 122 árva állandó segítségére s az özvegyek gyámoltására. A rokkantak 8.40-től 12 korona 75 fillérig terjedő heti pénzt kaptak. Vannak közöttük ipari, gyári és mezőgazdasági munkások, önálló iparosok, kereskedők, vasuti és hajózási alkalmazottak, tisztviselők, továbbá ipari munkával és házi teendőikkel foglalkozó nők is 26—33 éves életkor között. Páratlan az a haladás, amit ez az intézmény az önkéntes egyesülés útján elért, amennyiben a múlt évben belépett 22.547 új taggal rendelésű tagjainak száma a hetvenkétezer, vagyona pedig a múlt évi 952 korona szaporodással a négyemillettizenkétezer meghaladta s folyvást emelkedőben van. A múlt év végén országosra 231 főköpenztára és 103 tagcsoportha van a egyesületnek s folyton újabb és újabb főköpenztárak alakulnak a hatóságok és ipartestületek kezdesére. Az egyesület évi 5000 korona állami támogatásban részesül s méltán megérdemli, hogy mind a társadalom, mind az érdekelt gyárosok, iparosok és munkások hathatósan támogassák közhasznú munkálkodásában. Az idei küldöttgyűlést április 25-én tartják meg Budapesten, az Újvárosban a díszteremben. Az érdeklődők forduljanak fölvilágosításért az egyesület központi irodájához (Budapest, József-utca 23.).

— Jubiláló gyalogezred. A Temesvárott állomásozó 29. számú gyalogezred ma ünnepelté alapításának kétszázadik évi fordulóját. Tegnap este beköszöntőül végigjárta az ezred az utcákat lampionokkal és fáklyákkal, délelőtt pedig három templomban tartottak ünnepi istentiszteletet. Az ezred kaszárnyájának udvarán teljes díszben fölállították istentisztelet után a legénységet. Ott megjelent az egész helyőrség tisztikara és *Scheurz Jenő* ezredparancsnok beszédet mondott, amelyben az ezred történetét ismertette s elmondta, hogy ötven esztáiban huszonötezer emberrel többet vesztett eddig. Délután az egész helyőrség tisztikara nagy lakomát adott.

— A robogó vonat. *Lázár István* Nagy-kikindáról Nagybecskerekre utazott kétéves leánykájával. A gyermek a robogó vonatból kiestt és az anyja utána ugrott. Csodálatosképpen egyiküknek sem történt semmi baja.

— Tűz az állomáson. Ma reggel az angyalföldi vasuti állomáson kigyuladt egy vasuti kocsi, amikor azonban a tűzoltók kivonultak, a tüzet a vasúti munkások eloltották.

— **Kitünt. ott csendőrök.** A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, három derék és buzgó csendőrtüntetett ki a koronás ezüst érdemkeresztrel. A kitüntetett csendőrök közül ketten, *Náratyl* László járásörmester és *Pelle* Imre címzetes örmester a dánsói rablógyilkosok kézrekerítésében fejtették ki buzgó tevékenységüket és az ő lankadatlan buzgalmuknak és fáradságát nem ismerő kitartásuknak köszönhető, hogy az elvetemült gyilkos cigányok hetekig tartó hajszá után az igazságszolgáltatás kezei közé kerültek. A harmadik kitüntetett csendőr *Szekeres* István címzetes örmester, aki az újpesti bankrablók egyikének ügyes, leleményes és gyors intézkedése útján történt kézrekerítésével érdemelte ki a koronás ezüst érdemkeresztet. Mint emlékeztető, *Szekeres* örmester volt az, aki a ruttkai vonattal menekülő *Piuskowsky* vasuti jegyének számát a besnyői állomáson megállapította és végigsürgönyözte az egész vonalon, amiáltal lehetővé tette, hogy a menekülő rablót Kis-Terennén megváltoztatott külseje dacára is elfogják.

— **Bűnhátat boszúból.** Tegnap délben beállított a főkapitányságra *Patkó Mihály* szegkovács, hogy tartóztassák le, mert nagy bünt. követett el. A rendőrtisztviselő kérdészködésére azután megvallotta, hogy egy évvel ezelőtt egy részeg embertől ellopott háromezerkétszázhetven koronát. A pénzt oda adta bátyjának, *Patkó Péternek*, aki Újpesten házat vásárolt rajta. Ugy állapodtak meg, hogy mindenképpen felezzék, de Péter nem tartotta meg a szavát. Mindössze csak egy öltözet ruhát vett öcsésének, amikor pedig a pénz felét követelte, egyszerűen kidobta. Most aztán ő, hogy boszút álljon rajta, jelentkezik. A rendőrség *Patkó Mihályt* letartóztatta, a bátyja ellen pedig megindította a nyomozást.

— **Árvizveszély.** Az ország több helyéről árvizveszélyt jelentenek. Főleg Szatmármegyét fenyegeti az áradás, mert a hosszú tél után napokig tartó eső következtében most az olvadás mindenfelé megkezdődött. A Kraszna és Szamos fenyegetően megáradt. Csenger, Kismajtény, Derzsida, Domahida, Kaplony, Börvely és Szamosdob községeket komoly veszedelem fenyegeti. Az ár a külső védgátakat sok helyen áthágta s több ezer hold vetés viz alá került. Az áradás igen rohamos. Nagy baj, hogy a föld métermélységnyire meg van fagyva s ezért a víz nem szívároghat be. A közutak járhatatlansága csak növeli a bajt. Az arádi járásban is árvizveszély van. Zimándközön a Szarazér, amelyben tizenkét év óta nem volt víz, az olvadás következtében megáradt és tizenhárom házat elöntött. Katona állami főmérnök intézkedett a töltés átvágásáról. A lakosság újjel őrzi a töltést. Gróf Zselénszki Róbert, akinek itt nagy birtoka van, intézkedett, hogy a vizet az ő földjére vezessék, nehogy a szegény telepesek tönkremenjenek, ha a víz a földjükre folyik.

— **Tömeges halál egy halotti toron.** Nagybecskerekre rejtélyes és megdöbbentő hír érkezik. Tótaradáczközségben meghalt *Zahorecz* János nevű jómódú gazdaember. Körülbelül ötven ember ment el a gyászházba és ősi szokás szerint megülték a halotti tort. Folyt a pálinka böven, de csakhamar nagy veszedelem támadt. Az emberek egymás után dülték ki. A pálinka volt-e megmérgező, vagy nagyon is sok pálinkát ittak, de reggelre tizenötven meghaltak és többen halálos betegen fekszenek. A vizsgálat a rejtélyes ügyben megindult.

— **A részeg ember inkognitója.** Nagy ribilliót csinált tegnap a Nefelejts-utczában egy ittas fiatal ember. *Lénárt* János 1660. számú rendőr csendőre intette, de pórul járt, mert a fiatalember rárohant s ütötte-verte. A rendőr be akarta kísérni, de ekkor a földre vetette magát és nem mozdult. Most már aztán a járőrök siettek a rendőr segítségére és a duhaj fiatalembert nagyon megverték. A rendőr most már nagynehezen mégis bekísérte a hetedik kerületi kapitányságra, de a fiatalember ott is dühöngeni kezdett, összetört egy íróasztalt, de közben aztán oly rosszul lett, hogy kénytelenek voltak a mentőkkel bevitetni a Rókus-kórházba. A fiatal-

ember kilitére megtagad minden fölvilágosítást s még eddig nem is tudták megállapítani, hogy kicsoda.

— **Elítélt légió-vezető.** Az orali törvényszék tegnap az idegen légió szökevényeinek vezetőjét, *Félix Pált* husz évi kényszermunkára és lefokozásra ítélte.

— **A Párisi Magyar Egyesület közgyűlése.** A párisi magyar egyesület legutóbb tartotta évi közgyűlést földéki dr. *Návay* Aladár elnöklété alatt. Az egyesület a múlt év folyamán úgy erkölcsileg mint anyagilag rendkívül erősödött, számos felolvasó estélyt és egyéb szórakozást nyújtott tagjainak, a nemzeti ünnepek mindegyikét különös fényvel tartotta meg. Az egyesület gazdag könyvtárral bír, betegsegélyt nyújt tagjainak; olvasótermében a legtöbb magyar napi és hetilap megtalálható. Számos segélyre szorult honfitársat segélyezett a múlt évben és a Magyarországból jövő sok különböző kérdészködésre adott fölvilágosítást. Az egyesület vezetősége hazafias lelkesedéssel törekszik minél jobban megfelelni a maga előtűzött nemes missziónak. A titkári, pénztárosi és könyvtárosi jelentések lelkes tudomással vétele után újból egyhangulag megválasztottak: Elnök: földéki *Návay* Aladár, alelnök: *Méhes* Lajos, titkárra: *Lendvai* Károly, jegyző: *Lányi* Imre (új), pénztárossá: *Szabó* Lajos könyvtárossá: *Jónás* Kálmán, ellenőrökké *Berger* Dezső és *Brid* Fülöp (ujak). A közgyűlés ezután egyhangulag, lelkesedéssel a párisi magyar egyesület dísztagjává választotta az egyesület évek óta kiváló jöltezőjét: gróf *Andrássy* Gyula belügyminisztert. Bejelentésre került gróf *Khevenhüller* Metich Rezső párisi magyar-osztrák nagykövetségének az egyesület részére tett 2000 frankos adománya. Dr. *Návay* Aladár elnök ötezer koronás alapítványt tett az egyesület részére, melynek kamatai, 100—100 korona, évente egy-egy Párisban levő tőreklő fiatal magyar iparos részére lesz osztandó jutalomképpen átadva.

— **Merénylet egy léghajó ellen.** A legmodernebb rablómerényletéről, amelyet az újabb korban elkövettek, Berlinből érkezik hír. A manheimi léghajós-egylet „*Zeringen*” nevű léghajóját, mely vasárnap három utassal kirándulást rendezett, Hamburg közelében több parasztleány megtámadta. Megfogták a léghajó vontató kötelét és pénzt követeltek a léghajó utasaitól, azzal a fenyegetéssel, hogy különben lehúzzák a léghajót és utasainak a csontjait összetörik. A léghajó utasai előbb szépszerével akarták a parasztleányeket megnyugtatni, de amikor ez nem sikerült, ledobták a vontatókötelet, miáltal a léghajó nagy sebességgel hirtelen fölemelkedett, miáltal utasai hosszú ideig életveszélyben forogtak. Délután négy óra körül végre a léghajó *Friedberg*nél szerencsésen szállt. A rabló parasztleányek ellen megindították az eljárást.

— **Halálos elgázolás.** A Szabadkáról jövő 903. számú gyorsvonat a Kiss-féle petróleum-telepnel elgázolta *Seress* József 69 éves napszámost. A vonat kerekei a szerencsétlennek fejét vágták el, úgy hogy az rögtön meghalt. Holttestét kivitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Halálozás.** Özevgy tornyai *Schosberger* Henrikét ma délelőtt 10 órakor temették el nagy részvét mellett az *Andrássy*-uti gyászházban, mely elé ez alkalommal a fővárosi rendőrség kordont állított. A temetési szertartáson, melyet *Kohn* Sámuel főrabbi végzett, nagy közönség vett részt. A Kerepai-úti temetőben levő sírboltnál a tisztviselői kar nevében *Fuchs* M. Márton mondott megható búcsúbeszédet. Az elhunytban báró *Tornyay-Schosberger* Lajos és Rezső, báró *Offermann* Viktor és özv. *Howard-Browné* anyjukat, *Rényi* Józsefné, szül. báró *Bornemissza* Ottilia pedig nagyanyját gyászolja.

Özevgy bártfai *Szabó* Kálmáné, született *Tyll* Erzsébet 49 éves korában Budapesten elhunyt.

Bartha János pákei ref. lelkész 30 éves korában tegnap elhunyt. Az elhunytat ma temették el nagy részvét mellett Páván.

Klempa János 48-as honvédtüzérhadnagy nyug. uradalni mérnök 83 éves korában ma meghalt.

x Ha gyermekét egészségesben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, úgy adjon neki dr. Hopmei-féle Haematogént. Ne vezesse magát félre az utazatoktól.

x Ami jól ízlik, az a szervezetnek rendszeren hasznosabb, mint a viszatetsző dolgok, különösen gyógyszerek. A „*Scott-féle Emulzió*” feltétlenül jó ízű, könnyen emészthető összeállítású a csukamáj-olajnak, melyet gyermekek is előszeretettel vesznek. Kapható a gyógyszerárakban.

x *Fodor-féle vívőterem* a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x *Beb-hashajtó* a legkellemebb, 10 fillér.

Apró tragédiák.

Budapest, márczius 9.

Két kivándorló meghalt a hajón.

Két ember lába alatt megroppant a talaj. Rájuk szakadtak nagy, nehéz fájdalmak és komor, otromba éhségek. Tragédiák hullottak szét a fejük fölött, nagyon nehéz és nagyon szürke tragédiák, görögtűz, begyalgyufa és zenekíséret nélkül. Mi törté össze a két kivert alakot, mi volt az utolsó fájdalom a szívükön: nem is tudom, nem is fontos. Elhullottak és elmentek és itthagyták a földet, az asszonyt, a gyereket, mindent. Nem tudtak élni. — Talán kenyerük nem volt, talán levegőjük nem volt, talán bönára verte őket az élet vagy talán egy élet gyönyörűségét nem tudták megfogni a suta kezükkel és szalasztották el önrökre. Mindegy. Hogy miért, egészen mindegy. A két ember alól kihullott a föld. A két ember itt nem tudott élni. És itt hagyta a földet a két sorsverte paraszt és elment a nagy tengerek felé, olyan szomorúan, olyan letörtén, ahogyan csak magyar paraszt szokott kivándorolni és olyan reménykedéssel, olyan vágyakozón, ahogyan csak a megtörték szoktak menni egy új élet felé.

Két ember a tengeren meghalt. Kidobta őket az élet a viharok közé, amelyekben nem tudtak megállni, amely lesújtotta őket és amely elől fáradtan, megtörve menekültek új világok felé. És a menekülésük közben fölszakadozott belőlük a megüldözötték vágyakozása, hogy talán ott, az új földön, a friss talajon jobb lesz nekik. Könnyebb lesz az élet, pulóbb a kenyér, jobbak az emberek. Nem lesz majd kinlódás odakint, nem lesz majd fájdalom, hanem szabdadban, boldogabban, büszkétben fognak élni, embermódra, ahogy még sohse éltek és ahogyan csak a hajnali álmukban álmodták. A munka nem lesz robot, a kenyér, amit érte kapnak, bér lesz és nem alamizsna és ha küzdeniök is kell, ha lesz eső meg vihar, azért juttat nekik az élet egy kis nyugalmat is, egy kis boldogságot is és egy kis puha, meleg ölelést. Megtört, roncs emberek, mikor meglátták a tengert, a végtelenséget, elsiklott a tekintetük rajta és amerre vágta a vizet a büszke hajó, ott egy kis megnyugvást és egy darab kenyeret sejtett a vágyó tekintetük.

Két ember meghalt egy kivándorlóhajón. Amint a tengerjáró transatlantic örjögve vágta-tott egy új, egy más világ felé, amelyben a két kivándorló a boldogságok forrását látta, elnézték a szélét a látóhatárnak és boldogan várták, hogy mikor tűnik föl az álmok partja. És a hajó bögyve, dohogva szaladt a vizen és éjente bevilágította a kürtőjéből kicsapó tűz a tengert és a kivándorlók a fedélközön dideregve hámulták a tüzet és a tengert és a lelkiüket égette a boldogságot szomjuhozás és a vágyuk megelőzve a hajót, befutotta a tengert és sietett Amerika felé. És akkor a két kivándorló meghalt. Egyszerre, hirtelen. Meghaltak, mielőtt kiköthettek volna a vágyaik partján és mielőtt fénylő szemekkel és ujongó szívvel köszönthették volna az Ellis Island Szabadság-szobrát. És elpusztultak a gyöngék, utban az új harcok felé, amelyben őket a maguk gyöngeségével újra letiporták volna és amelyben szétfeszített volna újra a bizalmuk és az ábrándozásuk. És az a nagy tragédia, amely elvágta őket a megsemmisülésbe a vágyaik keletén, akkor, amikor már előttük volt a part, bevágta az utját a kis tragédiák láncolatának, amely ott várakozott rájuk a newyorki kikötőben és amely újra megronsolta volna őket és amely sivárrá tette volna számukra az aranyak országát. És rettenetességeiket kergetett el az apró tragédia, hogy nem érték meg az egyik vágyuk teljesülését.

Két kivándorló meghalt a hajón.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
használatával valódi áldás gyomorhajosok-
nak és székesorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2—3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

Nyilttér.

Frovatban közzétételért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

FRANÇOIS TRANSYLVANIA SEC.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **A mama.** Nyolczesztendei pihentetés után a Nemzeti Színház ma felújította, új betanulással előadatta Szigligeti Edének „A mama” című vigjátékát. Szigligeti emlékezetére rendezte a mai előadást s noha a vigjáték motívumai kissé elavultak már, színei kopottak lettek, mégis vidám estéje volt a publikumnak. Sokat nevettek és sokat tapsoltak a nézőtérben, főleg Rákosi Szidi játéknak, aki a czimszerepben minden tekintetben kiváló, művészi alakítást nyújtott. Játéka valóságos rendkívüli volt. A kómikus motívumokban gazdag szerep minden nuance-át a legmesszebbmenő gonddal dolgozta ki és oly elevenné, fordulatokban és meglepő leleményekben oly kimeríthetlenné tette azt, hogy a közönség alig tudott eszmélni. Játékához méltán illeszkedett Ligeti Juliska és Várdai Aranka. Mindketten messzemenő művészi követelményeknek feleltek meg. A férfiak közül Ujházi említjük első sorban, aki régi kedvenc szerepét, Szegfű Tivadart tartotta meg. A többi férfi új volt. Rózsahegyű az Ugri inas szerepében viharos derűtséget keltett és minden jelenetében tanúságot tett arról, mily szeretettel játsza ezt a szerepet. Dezső is sok sikert aratott. Mészáros A. ma tapasztalhatta, hogy a közönség rokonszenvesen fogadja játékát, noha még mindig nem tett le modorosságáról egészen s kezeivel egyre-másra karikázott, ha nem is oly mértékben már, mint azelőtt. (t.)

(*) **Festő főhercegnő.** Mária Jozefa főhercegnőről már régebben tudjuk, hogy szépen fest. Csinos rajzai többször megjelentek a képes lapokban. Most pedig festményét fogja elküldeni a párisi amatőr-kiállításra. A főhercegnőnek különben az elékelő világban több követője van; így igen szépen festenek: Thurn-Taxis Mária hercegnő, gróf Erdődy Emilia, Pallavicini ögrőgnő, gróf Szápáry Hedvig és mások.

(*) **„A tüzhely.”** A Nemzeti Színházban több mint két hét óta folynak már a próbák Mirbeau híressé vált darabjáról, a Le Foyer-ből, amelynek magyar címe: „A tüzhely”. A darab három szenzációs szerepét, amelyet a Comédieben Mme Bartet, Huguenet és Féraudy kreáltak, nálunk P. Márkus Emilia, Gál és Odry fogják játszani. Érdekes szerepekhez jutottak még: Helvey Laura, Hajdu, Pethes, Kovács Mihály, Horváth Zoltán, Bartos és Garamszegi. A bemutató előadást a jövő hét péntekére, a hónap 19-ére tűzte ki az igazgatóság.

(*) **Az „Elvált asszony” szereposztása.** A Király-színházban pénteken, a hónap 12-én színre kerülő ujdonság: Fall Leó és Leon Viktor operettje, „Az elvált asszony” (Die geschiedene Frau), amely külföldön a színházi szezon legnagyobb sikere, a következő szereposztásban fog a budapesti közönség elé kerülni: Lissowegha Károly — Király Ernő, Jana a felesége — Medgyaszay Vilma, Balkenskyj, Jana apja — Borosszay Endre, Wandor-Loo Gonda — Pálmay Ilka, Serop, hálókoosikalauz — Papir Sándor, Adél, jegyese — Fábrián Czélia, Deesteltonk, törvényszéki elnök — Szirmai, Ruitersplat, bíró — Németh József, Tjonger, Wiesum, szakértők — Csizsér, Sáfány, Lee, ügyvéd — Dobos, Krauwelejt, halász — Simai, Martje, a felesége — T. Harmath Hona, Kisbíró — Kiss Pál, Inas — Ligeti, Egy hölgy — Nyárainé.

(*) **A régi Buda művészete.** Egy modern művészetnek szentelt folyóirat most megjelent száma fedezi fel ismét fővárosunk rejtett szépségeit, visszapillantván hagyományaink gyönyörű világába. „A ház” című, Málnai Béla és Székely Dezső építész szerkesztésében megjelenő művészi folyóirat ezévi első és második száma gyönyörű felvételekben mutatja be Buda festői és művészi emlékeit. A Gellérthegy oldalán és a Margit-köruton levő apró házikók vezetik be a képek sorozatát és folytatódnak a várban levő műemlékekkel. Bájos erkélyes és virágos-ablaku házak, melyek némelyikében előkelő monumentális érvényesül. A hozzájuk való cikket Dömötör István jeles tollából kapjuk. A rajzokat Gara Arnold, Scheiber Miklós, a felvételeket Székely Aladár, Málnai Béla készítették. A folyóirat tovább folytatja a gyűjtést és időnként egy-egy kis könyvecske alakjában is ismertetni fogja a magunk helyi művészetét a közönséggel. Megszerezhető a lap kiadóhivatalában, VI. Felsőerdősor 11., valamint a nagyobb könyvkereskedésekben. Előfizetési ára 20 korona.

(*) **A „Szerencse fia” jubileuma.** Drégely Gábor szatirikus komédiája: „A szerencse fia”, amely szeptemberben került bemutatásra, esztendőnkön jut el második jubileumához, az ötvenedik előadáshoz. A darab minden eddigi előadása telt házak előtt folyt le és így az ötvenedik előadást vonzó erejének teljességében éri el.

(*) **Ardai Ida halála.** Arday Ida, a vidék egyik legjelesebb drámai hősnője, a Népszínház és a Magyar Színház volt tagja ma reggel Debreczenben hosszas szenvedés után 45 éves korában meghalt. Arday Ida ismert színésznőből származott, szülei és testvérei is érdemes színészek voltak s ő maga egyike volt a legkiválóbb drámai színésznőknek, aki mindig a legelőkelőbb társulatoknak volt elsőrendű tagja. A múlt évben betegedett meg és akkor nyugdíjazták őt. Azóta Debreczenben lakott és ott is halt meg. Temetése holnap, szerdán lesz és a debreczeni színtársulat díszes temetést rendez az elhunyt pályatársnőnek.

(*) **Vidéki bemutató.** A kolozsvári színházban nagy sikerrel hozták színre Sebesi Samu kolozsvári hírlapírónak „A mákvirág” című háromfelvonásos népszínművét. A darabban előforduló szerepeket Virányi Jenő, a színház karmestere szerezte. Az előadásban sikerrel szerepelt: Berki Lili, Simon Mariska, Laczkó Aranka, Hidvégi, Gálfy, Sebestény, Gábori, Dezséri és Horti. A szerzőt lelkes ovációkban részesítették.

(*) **Utolsó hangverseny a grafikai kiállításon.** A Műcsarnokban, a nemzetközi grafikai kiállításon esztendőnkön, 11-én lesz az utolsó hangverseny, amelyen Bachó István vezetésével a honvédeknek bemutatja Amerikában élő jeles zeneszerzőknek: dr. Haasz Rikárdnak egyik szerzeményét is, amely odakünn rendes műsordarabja a nagy zenekaroknak. A válogatott számokból összeállított, gazdag műsor a következő: 1. Grieg: Két melódia. 2. Thomas: Mignon-nyitány. 3. Haasz: Echoes of Life. 4. Volkmann: Magyar zenevázlat (suite). 5. Szerémi: Marche nuptial. 6. Offenbach: Polonais és barcarola a Hoffmann meséből. 7. A zene magasztalása (himnusz). 8. Szirmai: Tánccsozók. — A kiállítás 7 órakor nyílik, a hangverseny félnyolctól tizenegyig tart. Érvényesek az egykoronás pénztári, a tag- és a családtag-jegyek.

Klisék

amelyek megjelentek az Egyetértés Vasárnapja ingyenes heti mellékletben

olcsón eladók

az Egyetértés kiadóhivatalában

Érdtőrs-utca 32.

FŐVÁROS.

(*) **A gázyár és a főváros.** A tanács közéleti ügyosztálya ma nagyobb előterjesztést tett a tanácsnak, amelyben hivatalos adatok alapján számítja ki, hogy mit jelent a gáztársaság ajánlata a főváros és mit a közönség érdeke szempontjából. A jelentés a szerződés egész idejére minden évre külön-külön kiszámítja a gáztársaság ajánlatának az értékét s a pontos hivatalos számítás meghatalmítja az összes magánszámításokat, mert a hivatalos kimutatás szerint a gáztársaság minden levonás után már 1916-ban 2,851.409, a közönségnek 619.590 korona értékű kedvezményt ad. S a kedvezmény évről-évre nagyobb arányban emelkedik. 1920-ban már 2,691.639 koronát kap a főváros és 1,428.890 koronát a közönség s a szerződés utolsó éveiben a főváros 3,900.00 koronát, a közönség 2,800.000 koronát kap a koncepczióért a vállalatától. Tehát a főváros és a közönség a hivatalos számítás szerint is többet kap a társaságtól, mint a mennyit a gázyár ugyancsak az ügyosztály számítása szerint házikézelésben jövedelmezhetne. Ezenkívül tehermentesen és üzemképes állapotban ingyen megkapja a huszmillió régi gyárat és a harminczötmillió korona befektetéssel épített új gyárat. Az ügyosztály megállapítja, hogy a gáztársaság ajánlata a következő szolgáltatásokat és kedvezményeket adja a fővárosnak:

Ingyen adja az utcai világításhoz szükséges gázt, a villamos közvilágítást, leszállítja a városi épületekben fogyasztott gáz árát, ad évenként fix 800.000 koronát, a gáz árából 10, illetőleg 3 százalék részesedést és biztosítja a gázyárak haramlását. A közönségnek elegendi a gázmérők használati díját a háromszobás lakásokban; az 1600 koronánál kisebb bérű boltokban, lépcsőházakban, folyosókon és udvarokon elhasznált világítás árát leszállítja husz fillérről tizenhat fillérré. Az előterjesztés ezeket a kedvezményeket pénzben fejezi ki. A számítás szerint már 1911-ben, a szerződés első évében kap a főváros 2,345.787 koronát, de ebből visszafizet a lámpások kezeléséért 629.814 koronát, tehát tisztán kap 1,715.973 koronát. A közönség 80.000 koronát kap. A fővárosnak és a közönségnek nyújtott kedvezmény tiszta értéke az összes visszatérítés levonása után a hivatalos számítás szerint öt évről öt évre így emelkedik. 1915-ben a főváros 2,811.398 koronát, a közönség 408.960 koronát, 1920-ban a főváros 2,691.639 koronát, a közönség 1,428.890 koronát, 1925-ben a főváros 2,794.475 koronát, a közönség 1,686.815 koronát, 1930-ban a főváros 2,964.241 koronát, a közönség 1,856.671 koronát, 1935-ben a főváros 3,134.008 koronát, a közönség 2,026.530 koronát, 1940-ben a főváros 3,303.774 koronát, a közönség 2,196.380 koronát, 1945-ben a főváros 3,474.341 koronát, a közönség 2,366.244 koronát, 1950-ben a főváros 3,644.307 koronát, a közönség 2,536.100 koronát, 1955-ben a főváros 3,814.074 koronát és a közönség 2,705.958 koronát. A szerződés utolsó évében, 1958-ban a főváros 3,915.834 koronát és a közönség 2,807.872 koronát kap. Akkor szután az egész gyárat is ingyen megkapja a főváros.

(*) **A magyar városok országos kongresszusa.** Budapest székesfőváros ma átiratot intézett a törvényhatóságokhoz, amelyben felhívja őket, hogy a folyó évi május hó 21. és 22-én Budapesten tartandó magyar városok országos kongresszusára való belépésüket és részvételüket április hó 15-ig jelentsek be. A szervezési szabályzat értelmében küldött lehet a törvényhatósági bizottságnak, illetőleg képviselőtestületnek tagja, a város tisztviselője és a város országgyűlési képviselője.

(*) **A főváros részesedése a fogyasztási adóból.** A fogyasztási adó címén a fővárosnak adott állami segély 260.509 korona 84 fillért tesz ki. A pénzügyminiszter ma értesítette a fővárost, hogy a neki járó segélyösszeget a már kiutalt 180.000 korona levonásával, tehát 80.500 korona 98 fillér összegben kiutalványozta. A miniszter egyuttal értesítette a fővárost, hogy a folyó évre 240.000 korona előleget engedélyezett.

(*) **Uj állások a fővárosnál.** A tanács a következő állásokra hirdet pályázatot: Egy másodosztályú árvászéki ülnöki, egy kerületi orvosi, egy főmérnöki, egy mérnöki, egy másodosztályú segédmérnöki, egy gazdasági hivatali segédi és egy írodasegédtszti állásra. A kérelmet április 3-ig kell beadni.

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészítő biztos sikerrel

Dr. ERŐS VILMOS
jogi szemináriuma

Budapest, VII. ker., Wesselényi-u. 18. szám. Fiókintézet: Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 14. szám.
TELEFON 118-57. TELEFON 118-57.

EGYESÜLETEK.

(—) Mrs. Carrie Chapman-Catt felolvasása. A Feministák Egyesületének meghívása folytán ma este az Ujváros-háza közgyűlési termében díszes és előkelő közönség előtt tartott előadást Mrs. Carrie Chapman-Catt, az amerikai feminista-mozgalom egyik legismertebb nevé vezére. Előadásának címe War and Women. (A háború és a nők.) A vendéget, amidőn a magyarországi feminista-mozgalom vezetőinek kíséretében a terembe lépett, a közönség, amelynek soraiban ott láttuk dr. Bárczy István polgármestert, Giesswein Sándor orsz. képviselőt, Márkus Dezső kuriai bíró és Schwarcz Gusztáv udv. tan., egyetemi tanárt, zajos tapsal fogadta. Schwimmer Róza rövid üdvözlő szavai után az érdekes vendég megkezdte előadását.

Igen nagy örömmel látja viszont Budapestet, — e szavakkal kezdte meg érdekes előadását. — Amikor először volt itt, el volt ragadtatva a város szépségeitől, de ennek a rendkívüli jó benyomásnak egyrészt az őszi napsugárnak tulajdonította, amely akkor az utcákon ragyogott. Most még hó fedti az utcákat, de a város most is grönnyörű és nem habozik kijelenteni, hogy Budapest Európa legszebb metropolisa. Attérve előadásának tulajdonképeni tárgyára, konstatálja, hogy azóta a két év óta, amikor itt időzött, a nők választójogának ügye nagyot haladt. Mai előadásának tárgyát a rendező-bizottság választotta, mert ő nem merne volna ez a tárgyat választani akkor, amidőn a háború réme amúgy is küszöbön van. Kifejti, hogy a háború által a nők szenvednek a legtöbbit. A háború, amely kiszólitotta a férfit a családból, a nő feladatává tette a családról való gondoskodást és ma már millió számra látunk nőket, akik a gazdasági életnek ugyszólyán minden terén részt vesznek a létért való küzdelemben. Ezt bizonyítja legjobban az utolsó amerikai népszámlálás, amelyből kitűnik, hogy csak a katonák és tengerészek és a telefon-, telegráfyszerelők között nem volt nő, de különben volt 3000 lelkész, sok ezer ügyvéd és orvos. Akik megértették azt, hogy nem természetes helyét az, hogy a nő a férfinál alacsonyabb szerepet töltsön be, azok okvetlen kérik fogják, hogy a nőnek is adják meg az érvényesülés lehetőségét. A jövő a tudásé, a képességé és nem a háborué. Hiába kívánják vissza a régi időket; a természetes fejlődés vitte ki a nőt a gazdasági harcra, s ezért meg kell neki adni a kenyérkereset tisztességes módját, díjazását, egészségüket védelmezni kell és óvni kell őket a házi ipar fajtától hatásától. Felszólítja a nőket, hogy küzdjenek a jogok kivívásáért, mert senki sem tudhatja, mit hoz a jövő és hogy nem jön-e idő, amikor gyermekeiknek kell helyt állaniuk a jövő nehéz küzdelmeiben. Előadását azzal végzi, hogy az a nagy mozgalom, amely a nők egyenjogúsításáért küzd és mindinkább terjed, nem áll meg mindaddig, amíg a nőből a férfival egyenrangú tényező nem válik.

A közönség percekig tartó tapsal tüntette ki az előadót, akinek a vezetőség nevében Schwimmer Róza alelnök mondott köszönetet, míg az előadást Glücklich Vilma elnök tolmácsolta magyar nyelven a közönségnek.

A feminista világíró vendége ma délelőtt Schwimmer Róza kíséretében meglátogatta a képviselőházat. Először is a Ház elnökét, Justh Gyulát látogatták meg, akinek Mrs. Carrie Chapman-Catt átadta a magyar képviselőháznak szóló meghívót az áprilisban Londonban a nők választójoga érdekében tartandó nemzetközi kongresszusra. Később eszmecsere gyűlték össze Giesswein Sándor, Eszterházy herceg, Pollavicini ögróf és még sokan, akik meggyőződött hívei annak, hogy a közelgő választójogi reformnak a nőkre is ki kell terjednie.

Másfél órai élénk eszmecsere után hagyta el a világhírű amerikai asszony a magyar képviselőházat.

(—) Előadás a nemzetiségi kérdésről. Az Országos Magyar Szövetség rendezte felolvasások keretében ma este volt a harmadik a IV. ker. előjáróság dísztermében, amely egészen megtelt érdeklődő közönséggel. Ez alkalommal dr. Csuday Jenő tartott előadást a magyarság eloláhosodásának okairól. A nagyszámú hallgatóság élénk figyelemmel kísérte az érdekes fejtegetéseket s az előadót zajosan megéljentezte.

(—) A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet építési szakosztályának ülésén Ybl Ervin, mint vendég, érdekes felolvasást tartott a keresztény templom művészetének böleletéről. Az előadó a különböző korokon áthaladva kifejtette, hogy miként alakult a centrális egyházi építményekből eleintén ó-keresztény, majd bizanai elemekkel társulva, végső kifejlődésében a legkeresztényebb architektúra: a gótikus templom. Előadó bemutatta ama vetített képeket, amelyeket német és francia műemkekkel tanulmányi útján gyűjtött. A nagyszámú hallgatóság, melynek soraiban Hauszmann Alajos műegyetemi tanárral az élükön legkiválóbb szakférfiakunk voltak jelen, lelkesen megéljentezte a ritka készültségű fiatal előadót.

(—) A gyermekek tuberkulózisa. Az anyák iskolájában ma délután dr. Berend Miklós egyetemi magántanár, a Fehérkereszt-kórház főorvosa tartott előadást a gyermekek tuberkulózisáról. Az Anyák Iskolájának legközelebbi előadását báró Korányi Frigyes, főrendiházi tag fogta tartani.

(—) A Budapesti Philologiai Társaság e hó 10-én, szerdán délután hat órakor a M. Tud. Akadémia heti ülésében felolvasó ülést tart. A felolvasó ülést zárt választmányi ülés követi.

Mulatságok.

** Hangverseny a Katholikus Körben. Fényesen ígérkező hangversenyt rendez e hó 21-én d. u. öt órakor a Katholikus Kör dísztermében a főváros egyik előkelő hölgybizottsága. A hangverseny tiszta jövődelmet az alakítandó „Országos posta-internátus és otthon” alap javára ajánlották fel. Beöthy Lászlóné, a Király- és Magyar Színház igazgatójának neje is biztosította a hangversenyen való közreműködését. A hangverseny többi résztvevőjének pedig sikerült az előkelő társaságok hölgyeit s több jeles művészt is megnyerni s így valószínű, hogy ezen hangverseny az idény egyik legsikerültebb hangversenye lesz.

** Ünnepegy. Az óbudai izraelita hitközség kebelében fenntartott zsidó-ifjak irodalmi egylete szép ünnepegyt rendezett a Zichy-utcai iskola helyiségében.

** A Budai Katholikus Kör e hó 11-én, csütörtökön rendezte harmadik böjti estélyét, melyen Rothy Annie énekművésznő Puccini Toscajának nagy áriáját éneklte. Közreműködnek még: Mayer Margit, Básty János, Bacsek Béla stb. Az előadást P. Antal ferenczrendi atya tartja. — Márczius 18-án negyedik estélyét tartja a kör, amelyen Heydn Aranka, Körner Mária, Stark Antal, Stojanovits Miha, Stojanovits Jenő és Bacsek Béla működnek közre.

Angol-kór.

Ama kiváló és koncentrált táplálék, amely a SCOTT-féle Emulsió-ban fegllattatik, táplálja a csontokat, s azokat keményekké és egyenesekké teszi. E szer hatása alatt a csontokat körülvevő hus egészséges és szilárd lesz.

Az által nos egészség a
SCOTT-féle Emulsió

hatása alatt rohamosan javul és az angol-kóros gyermekek époló rózsás és viruló arczint kapnak, mint az egészségesek. Az orvosok állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsió
használatát.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.
Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük ügyelmevanni

UJ SZÓ...

"ALTVATER"

GESSELER

BUDAPEST.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Monstre pénzhamisítási pör. Négy évvel ezelőtt nagy pénzhamisító bandát nyomozott ki a csendőrség Kiskőrös tájékán. A bankógyámok Tompai Tóth Istvánt és Csipai Mihály földművesek voltak a vezetői. A műszaki részt Horváth Pál kiskunlachúzi fényképész, Tumor Máté halasi képfestő intézte. Ezeken kívül még harmincz paraszt és parasztasszony vett részt a hamispénz kiadásában és használatában. Hogy mennyi bankjegyet hamisítottak, ezt megállapítani mindmáig sem lehetett, csak annyit konstatáltak, hogy az Osztrák-Magyar Bankhoz több mint ezer darab hamis huszakoronás bankjegyet küldöttek be véleményezés végett. A pénzhamisító-társaság szövetkezeti alapon volt szervezve. Minden tagjának egy bizonyos összeg, 200—600 koronát kellett befizetni és azorfeül a hamisított pénz kiadásában résztvenni. A pestvidéki kir. törvényszék három héten át tárgyalta a monstre pénzhamisítási pört s ennek eredményeként hozta a következő ítéletet: Horváth Pált, Tumor Mátét és Csipai Mihályt hat-hat évi, Csabai Istvánt, Székál Sándort, Tompai Tóth Istvánt és Podolai Józsefet öt-öt évi fegyházra, Kürti Istvánt két évi börtönre Vanesik Mihályt és Rabi Mihályt egy-egy évi börtönre, Pusztai Lajost, Darányi Istvánt és Kurucz Istvánt két-két évi börtönre; Herceg Lászlót, Weiszhaupt Jánost és Fejes Andrást 8—8 havi börtönre; Pusztai Lajosné négy havi fegyházra; Tompai Tóth Istvánt hét havi börtönre; Kurucz Istvánt egy évi börtönre, Zsilla Ferenczet kilenc havi börtönre, Csonka Jánost hat havi börtönre és Albert Pált egy havi fegyházra ítélte. A vádlottak főlebbezését ma kezdte meg tárgyalni a kir. ítélő tábla első büntetőtanácsa Frenreisz István elnöklésével. A mai délelőtt az ügy ismertetésével és az ítélet felolvasásával telt el. A tárgyalást holnap folytatják és valószínűleg be is fejezik.

§ Elítelt betörőbanda. Zachár Vilmos a katonaságtól szabadságot henteségé a mult év április hatodikán az utcán találkozott két jobárattjával, Mönich János vasesztergályossal s Kohn Gyulával, akik éppen azon tanakodtak, hogy hol lehet a betörni. Kohn Breuer Ignác szerezsen-utcai magánzó lakását ajánlotta, ahol Breuer szobalánya révén ismerős a helyi viszonyokkal. Még aznap este végre is hajtották a betörést s a lakásból 1500 korona értékű ékszert s ezüstneműt vittek el. Prédájukat Spielmann Mihály házmester átvéskésítette, de juttattak belőle Valasek Béla lakatossegédnek is, aki az álkulosokat szállította. A detektivek csakhamar kézrekerítették a betörőbandát, akik közül a budapesti büntetőtörvényszék Mönich Jánost lovas miatt két évi fegyházra, Zachár Vilmost másfél évi börtönre, Kohn Gyulát hat hónapi fegyházra; Spielmann Mihályt orgazdaság miatt három évi börtönre; végül Valasek Bélát négy hónapi fegyházra ítélte. A királyi tábla Mönich büntetését harmadfél évi, Zachárét pedig két évi fegyházra emelte fel, egyebekben az ítéleten nem változtatott. A Kuria negyedik büntető tanácsa ma a semmiségi panaszok elutasításával jóváhagyta a királyi tábla ítéletét.

§ Békés elintézés. Grünwald Jenő ócsai segédjegyző pár évvel ezelőtt Britvecz Lajos egyedi közösi jegyző mellett működött, mint segédjegyző. Ebben a minőségében összevezett főnökével és az összeszólalkozásból kifolyólag a „Székesfehérvár és Vidék” című lap 1907. február 21-én megjelent számában sértő cikket tett közzé főnökéről. A meggyanúsított jegyző fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen, amely a vádak alaptalanságát derítette ki. Erre azután Britvecz Lajos fehatalmazására a kir. ügyészség sajtó útján elkövetett rágalmaszás vétségéért perbe fogta Grünwald Jenő segédjegyzőt. Ma volt ebben az ügyben az esküdtészeki tárgyalás a budapesti büntetőtörvényszék esküdtbírósa előtt. A tárgyaláson a vádlott beismerie a cikkek szerzőségét, de kijelentette, hogy felindulásában írta meg cikket és meggyőződött az abban felhozott vádak alaptalanságáról. Ezért most volt főnökétől bocsánatot kér és kötelezi magát, hogy nyíltéri nyilatkozatban rektifikálni fogja sértő közleményét. A panaszos ezt elégtételül elfogadván, a kir. ügyész eljette a vádat és a bíróság a további eljárást megszüntette.

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert elsőrangú uri szabó-termek szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, többször próbával, prima munka.

Atmeneti kabátot a gol kelméből)	35	frtért
Felöltöt	30	"
Smoking-öltönyt) selyem béjással)	35	"
Prima utcai öltönyt	30	"

IV., BELVAROS,
Magyar-u. 3.
I. emelet,
Kossuth L.-u. mellett,
Telefon 110-95

KÖZGAZDASÁG.

Az Országos Ipartanács a vasárnapi munkaszünetéről. Az Országos Ipartanács tegnap délután öt órakor a kereskedelemügyi minisztériumban Sztéryni József államtitkár elnöklésével ülést tartott, amelyen a vasárnapi munkaszünetéről szóló törvénytervezetet tárgyalta. Az értekezletet a győngyösi Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter képviselőjében Sztéryni József államtitkár nyitotta meg hosszabb beszéddel: — Az Országos Ipartanácsnak törvény által való dekretálása, ugymond, állandóságot kívánt behozni az intézménybe, állandóságot, amely ne függjön változó kormányok kedvétől, mely bizonyos garanciát nyújtson egyúttal arra nézve is, hogy bizonyos ügyekben, különösen a törvényhozást érintő ügyekben a gyakorlati élet férfiai mindig meghallgatást találjanak. A vasárnapi munkaszünetéről szóló törvényjavaslat a kor legjellemzőbb megnyilvánulása: egészséges szociálpolitika inagurálása abból a szempontból kiindulva, hogy az ellentétek, amelyek munkaadók és alkalmazottak között fennállnak, a lehetőségig kiegyenlítettessenek, hogy bizonyos egyetértést hozunk létre alkalmazottak és munkaadók közt és így a közgazdasági élet biztosságát legalább ezen a téren, amennyire lehet, biztosítsuk is. Az államtitkár azután ismertette az állandó bizottság három ipari, kereskedelmi és munkásügyi osztályának működését. Az alapított 32 új gyár közül ez év márczius 1-ig már üzembe is helyeztetett 10 nagyobb gyár 5.700.000 korona tőkével, 1215 munkás foglalkoztatásával, míg építés alatt áll további 20 gyár 13.400.000 korona tőkével, mindig csak a beruházott tőkét értve, a forgó tőkét nem — 2460 munkás alkalmazásával és további tárgyalás alatt áll 12 gyár, amelybe befektetendő lenne 11.800.000 korona, alkalmazandó pedig 2810 munkás. A 31 nagyobb arányban kibővítendő gyár közül pedig üzembe helyeztetett eddig már 13 kibővítés, amelybe befektetett 14.285.000 korona. Már ez az egy adat is mutatja, hogy nem kisszerű kibővítésekről, hanem szintén nagy alapításokról van tulajdonképen szó. Ebben a 13 kibővített gyárban 2025 munkást foglalkoztatnak. Kibővítés, tehát építés alatt áll 8 további gyár 4 és fél millió korona tőkével, amelyben ismét 1230 munkás fog alkalmazást találni és további tárgyalás alatt áll még 9 ilyen kibővítés 5 és fél millió korona tőkével és 2620 munkás foglalkoztatásával. — A tanács azután szakaszokint tárgyalta a törvénytervezetet. Az egyes szakaszokat jóformán minden vita nélkül elfogadták. Élénkebb vita csupán a kereskedelmi üzemek és az italmérési üzemek vasárnapi munkaszünetének kérdésénél fejlődött ki. Az italmérési üzemekre vonatkozólag fölmerült az a kíváncsi, hogy a tekintetben az alkoholizmus korlátozására további megszorításokat érvényesítsenek. A tanács foglalkozott ezenkívül az ügyrend megállapításával, amelynek tervezetét Szűry János miniszteri tanácsos ismertette után egyhanguan elfogadták. Az ülés este nyolcz órakor ért véget.

A tőzsde közgyűlése. A budapesti áru- és értéktőzsde szombat, e hónap 20-án délután négy órakor tartja rendes közgyűlést és ez alkalommal, minthogy a tőzsdetanács mandátuma lejár, megválasztják a negyven tagból álló tőzsdetanácsot is. A közgyűlés napirendjén szerepel továbbá a tanács évi jelentése. Mint annak idején jelentettük, Balla Vilmos tőzsdetag indítványát adott be a tőzsdei napijegyek dolgában. Az alapszabályok erre vonatkozó intézkedését ugyanis újabbán úgy értelmezik, hogy a napijegyeket egy-egy látogató részére egy és ugyanazon kalendáriumi hónapban csak háromszor adják ki, holott a statutumok világos rendelkezése szerint elegendő, ha e háromnapos periódus után szünet következik be, amely máután a pauza terjedelme nincs meghatározva — egy napot is tehet. Az indítványozó szerint a statutumok e nyilvánvalóan téves interpretálása — nem is szólva a tőzsde jövedelmének lényeges csökkenéséről — érzékenyen károsítja a tőzsde tagjait, még pedig korántsem kizárólag azokat, akik gabonahatárvidős üzemekkel foglalkoznak; fölülte kényelmetlen, sőt egyenesen megalázó továbbá a börzei forgalmat alimentáló vidéki ügyfelekre. Balla javasolja tehát, hogy az alapszabályok 12. szakaszának 3. bekezdése akként értelmeztesse, hogy a napijegyek egy és ugyanazon személyre nézve csak három egymásra következő napra le-

gyenek ugyan érvényesek, ám minden további alapszabályellenes megszorítás mellőzésével, vagyis a legalább egy üzleti napot tevő pauza után ismét kezdetét vehesse a háromnapos turnus. A tőzsde igazgatósági bizottsága ma tárgyalta az indítványt és azt elfogadva, azonnal megtette erre vonatkozólag a szükséges intézkedéseket. Balla ennélfogva közgyűlési indítványát, mint tárgytalant, visszavonta. Ugyancsak visszavonta Lázár Gábor tőzsdetag a délutáni forgalom reaktiválására vonatkozó indítványát is.

A Központi Kereskedelmi Iparbank új alapítása. Az ötmillió alaptőkével működő négyéves Központi Kereskedelmi és Iparbank Rt. bámulatos tevékenységet fejt ki az ipari vállalatok alapítása és finanszírozása körül. Rövid négy év alatt tizen-négy vállalatot alapított. Így a múlt évben azt a nagy faipari csoportot, mely szinte trösztszerűleg akarta uralmát biztosítani a parketta-ipar terén. Ez az üzlet azonban nem sikerült s a Központi Kereskedelmi és Iparbankot e révén igen nagy és érzékeny veszteségek érték. Annál meglepőbb, hogy az agilis bank alapítási kedve még most sem lankadt el s február 25-én ismét egy új vállalat finanszírozásába fogott. Szénereskedelmi Részvénytársaság a zime az új alapításnak, melynek 500.000 korona alaptőkét szántak, miből a bank pénztárába már be is fizettek 165.180 koronát. Az új vállalat igazgatóságában lovag Vest Ede, Engl Hugó, báró Bohus László, Áldor Frigyes, dr. Haas Gusztáv, Keller Béla és Neumann Miksa foglalnak helyet. Kétségtelenül helyes dolog, ha bankjaink ilyen nagy ipari tevékenységet fejtenek ki; de hogy futja mindez ötmillió koronából?

Kamarai közlemények. Külkereskedelmünkre nézve alig van aktuálisabb és fontosabb dolog most, mint azoknak az érzékeny sebeknek behégesztése, melyeket a törökországi bojkott ejtett kivitelinünkön. A megköthető egyezmény már lehetővé teszi ez irányban a munkát s a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara most hivatalosan is arra figyelmezteti exportcégeinket, hogy Törökországban az osztrák-magyar áruk ellen irányult bojkott tartama alatt a raktáron volt áruk jelentékeny része elfogyott, amiért most annak megszüntével az ottani piac nagyobb áruszállásig terjedése előtt áll. Nagybörzsi mennyiségben a következő áruk szükségeltetnek: cukor, gyufa, zománcozott edény, kézműárúk, posztó, porcellán, üvegárúk, papír, szegrek, vas és aczélárúk, hajlított fobutor, szesz, zsinagárúk, pamut és rövidárúk, evészközök, sodrony, cipő, férfi és női fehérneműk, gallér és kékjelők. — Az erre vonatkozó jelentést a kamara irodájában a hivatalos órák alatt (9—12) meg lehet tekinteni. — Ugyanez alkalommal föl-hívja a kamara azokat az exportcégeket, amelyek a buenos-airesi, jassy-i és saloni-i piacozal összeköttetésben állnak, hogy a kamara irodájában nyertető bizalmas értesítéseket saját érdekükben tanulmányozni el ne mulasztják. — A Romániába szállító cégek figyelmét viszont a román pénzügyminiszter ama rendelkezésre irányítja a kamara, hogy ezentul a Romániába rendelt és a határon elvámolás alá kerülő küldemények vámbetallásában a feladó cégének feltüntetése mellett az áru tulajdonképeni küldője (gyár vagy kereskedő-cég) is megjelölendő és minden küldeményhez az eredeti számla is melléklendő. Ily adatok nélkül érkező küldemények a határon vissza fognak tartatni. — Most teszi közzé a kamara a szokásos keleti esőjelentést, amely szerint Josif Zadravkovic, Dimitrije J. Stevanovic és Petar és Kosta Stankovic leskováci, Andra Svetkovic és Ljuba M. Stevanovic belgrádi, Nikola Nikolic moniceai, Radomir Prokies et Miroslav Lurdie jagodinaí, Drag. Kostic nisehi, Jovan T. Pavlovic semendriaí, Borislav S. Stankovic schabatzí, Cniakovic et Jovanovic, Zivojin Jankovic és Petrovic et Trifumovic kragujevací, Joan Gavrilo vic nataliené Mijajlo Jakovljevic topeiaí, Petar A Karovic, kraljevói, Gubernic Calagián, Niku Jonescu és Vasile Sava galatzí, Isak M. Bemubi salonií, Michail Mörzós tantachi, Mohamed Aly Temraz ziftai és Hassan Aly Chavehira, Georges N. Georgala, Nikolas Perakis és Aly Kheiralla et Co. alexandriaí cégek ellen esőd nyitattott. — Ugyancsak a keleti relációkra vonatkozólag a következő bolgár közszállítási jelentések, melyek a kamara irodájában megtekinthetők: A bolgár építés- és közlekedésügyi minisztériumé: 18 db. gőz utihenger szállítására beny. h. i. márczius 30; a bolgár államvasutak igazgatóságáé: vasuti kocsi és vas anyagok szállítására, beny. h. i. márczius 26.

Az uszatorvényjavaslat bírálata. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara az uszatorvényjavaslatnak a reális kereskedelemre és hitel-forgalomra nézve, több irányban hátrányos hatá-

rozmányait behatóan tárgyalta s indokolt felterjesztést intézett az igazságügyminiszterhez, amelyben a törvényjavaslat módosítását kérte. A kamara többek között szükségesnek jelezte, hogy az uszora fogalma kizárólag káros pénzhitelügyletekre, kölcsönügyletekre és az utóbbiak elpalástosását célzó ügyletekre szoríttassék, hogy az uszora indítványi jellege fenntartassék, hogy a semmisség helyett az uszoraszerű üzemek megtámadhatósága megállapíttassék, hogy a büntetőbírósnak ítélete ne hatálytalanítsa a polgári bírósági ítéletet. Kérte ezenkívül a kamara, hogy a bejegyzett és nem bejegyzett kereskedők között való megkülönböztetés mellőztessék, hogy a 8 százalékos meghaladó kamatra, valamint az elővételi ügyletekre vonatkozó és az uszoraszerű minősítésre korlátokat szabó fejtegetések az indokolásból magába a törvénybe vétessenek fel és végül, hogy a visszaható rendelkezések hagyassanak ki.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi hitelezői védelem a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Guttmann Ignác és társa, kereskedő cég, Kassa; Kapussy Emma, a „Chic Parisien“ divatterem tulajdonosa, Fiume; Guttmann S., cipőkereskedő, Szatmár; Radu Jenő, Fogaras.

A csekkök bélyegkötelezettsége. A csekköről szóló 1908. évi LVIII. törvényozikk folyó évi július hó 1-én lép életbe. Ekkor a csekkök bélyegkötelezettsége is módosul. Megszűnik elsősorban az illeték díjigjegyzék 89. tétel XII. f) pontjában említett pénzintézetek csekkjeinek bélyegmenessége. A belföldön kiállított csekkök bélyegilletke, tekintet nélkül arra, hogy a csekk belföldön vagy külföldön fizetendő-e, a bélyegjegyek meg ki nem állított csekkürlapon való felragasztása által róható le, a kir. adóhivatal felülbélyegzésével, vagy a csekk kiállításának alkalmával a kiállító által keresztülírva. Leróható ezenkívül késpénzben is azon esetben, ha erre a pénzügyminiszter a hozzá benyújtott kérvény folytán engedélyt ad. A külföldön kiállított és belföldre érkező csekknek megfelelő bélyegjegyet annak hátlapjára ragasztható, még pedig ha a hát-lapon külföldi forgatmány vagy egyéb külföldi feljegyzés van, ez alá, a forgatmány vagy feljegyzés hiányában a hátlap valamelyik szélére. A forgatmány vagy egyéb feljegyzés alá felragasztott bélyegjegyet felső részén a felragasztás időpontját írja az illetékköteles, míg a bélyegjegyet alsó részét nevével, illetőleg cégével írja keresztül. Ugyanezen eljárás követendő a külföldön kiállított, belföldön fizetés alá kerülő vagy külföldön kiállított külföldön fizetés alá kerülő belföldi forgatmánnyal ellátott csekk-másolattól járó bélyegilleték lerovásánál is. A készletben levő és már ezen törvény életbe lépte előtt szabályszerűen felülbélyegzett csekkürlapok használatára nézve a kiállítás időpontja irányadó. Ha tehát ily csekkök a törvény hatályba lépte előtt állítottak ki, további bélyegilleték nem esnek; ha azonban azok a törvény hatályba lépte után állítottak ki, bélyegilleték tekintetében már az új csekk-törvény hatálya alá tartoznak.

Áruminták tavaszi vására. A Fővárosi Kereskedők Egyesülete által rendezett áruminták budapesti tavaszi vására egyre nagyobb mérvet ölt. A vásár április hó 2-án veszi kezdetét és 6-ig tart. A vásár első három napja kizárólag kereskedőknek és iparosoknak van fenntartva. Ezeket a napokat tehát ugynnevezett üzleti napok vannak. A két utolsó napon a nézőközönség számára van nyitva a vásár. A detailárusítás nincsen megengedve. Azok, akik árumintákat akarnak vásárolni, a vásár után vihetik csak el a mintákat. Az érdeklődő kereskedőknek a vásár igazgatósága díjmentesen küld jegyzéket az eddig jelentkezett árumintakiállítókról.

Fiume kölcsöne. Fiuméből jelentik: Fiume város pénzügyi bizottsága elhatározta, hogy a felveendő husz millió koronás kölcsön terhére két millió korona függőkölcsönt vesz fel, amelyet két iskola, városi fürdő és halcsarnok építésére, továbbá utépítésre és a villamos vasut második sánpárjának letételére és egyéb építkezések teljesítésére használnak fel. A szeptemberben megnyitandó városi gimnázium első két osztályának költségeire 20.000 koronát szántak. A kölcsön ügyében albizottságot küldtek ki, hogy a bankokkal tárgyaljon.

A vaskartel ármérséklése. A vaskartel — írja a Hírel — a múlt héten ülést tartott, amelyen a duna hajózás közeli megnyitására való tekintet-

ből ismét leszállította a vasárakat. Attól tartanak ugyanis, hogy amint az olcsó viziut megnyílik, Németországból nagyobb mennyiségű vasat hoznak be, amit a mostani magasabb szárazföldi fuvardíjak tartanak csak vissza. Ezt azzal akarják megakadályozni, hogy mindanna relációkban, amelyek a Duna mellett fekszenek, a rud- és faszonvas árát 50—75 fillérrel mérséklék. Továbbá Morvaország, Szilézia és Gácsország összes állomására nézve is leszállították az árakat, hogy így a kártehen kívül álló vasgyáraknak a versenyét lehetlenné tegyék. Ezek az ármérséklések 25—75 fillér között mozognak a távolság szerint. A kartelgyűlésen megállapították, hogy a vasúlet az utóbbi időben ismét hanyatlott, de most remélik, hogy az ármérséklések élenkitőleg hatnak majd a pangó vasüzletre.

Árufelvétel megnyitása. A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy az árufelvétel a Regensburg—Wien—Budapesti vonalon fekvő állomásokon és állomásokra egymás közötti évi márczius hó 13-dikán megnyílik. Ugyanazon a napon az árufelvétel a fentnevezett vonalon fekvő állomásokról a Budapest—Sulináig fekvő összes állomásokra, valamint a Tisza, Dráva, Száva, Ferenc- és Béga-csatorna állomásaira is megnyílik.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, márczius 9.

A készáru-piacon ma is kifejezetten szilárd volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a maltnok elég jó vételkedvet mutattak és mérsékeltlen jobb árakat is fizettek, az eladók azonban nagyon tartózkodók és kissé túlkövetelők is voltak, úgy hogy emiatt csak jelentéktelen forgalom fejlődhetett ki. Mindössze alig 8000 q buza kelt el, a tegnapiaknál 10 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 28.60 korona volt 80.5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 27.80 korona, 77 kilós fejérmegyei, úszkós buzáért. Egyéb-gabonaneműek közül rozs, zab, árpa szilárd, tengeri tartott, korpa változatlan. Forgalomba került: 1000 q rozs, 20.50—20.60 koronás áron, 100 q árpa, 17.60 koronás áron, 400 q zab 17.90—18 koronás áron és 300 q tengeri 14.85 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet meglehetősen izgatott volt; nagyarányu forgalom fejlődött ki, mi mellett az irányzat többször változott és az árfolyamok hol felfelé, hol pedig lefelé irányultak, aszerint amint vagy a kereslet, vagy a kínálat került túlsúlyra. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza tizennyolc fillérrel, az októberi buza huszonnyolc fillérrel, az áprilisi rozs huszonhat fillérrel, az októberi rozs huszonnyolc fillérrel, az áprilisi zab tizennyolc fillérrel, a májusi tengeri csak két fillérrel csökkent.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	27.80—28.30
"	76	27.25—27.85	80	27.95—28.40
"	77	27.45—28.05	81	28.20—28.60
"	78	27.65—28.15	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	27.55—28.00
"	76	27.10—27.40	80	27.80—28.25
"	77	27.30—27.65	81	—
"	78	27.45—27.85	82	—
Pestvidéki	74	—	78	27.50—27.90
"	75	—	79	27.60—28.05
"	76	27.15—27.45	80	27.75—28.30
"	77	27.35—27.70	81	—
Bácskai	74	—	78	27.60—28.15
"	75	—	79	27.70—28.30
"	76	27.20—27.65	80	27.95—28.35
"	77	27.40—27.85	81	—
Rozs Irendü új	—	—	—	20.75—20.90
" középminőségű új	—	—	—	20.60—20.70
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.80—18.5
" II. rendű	—	—	—	17.30—17.60
Köles	—	—	—	—
Zab I. rendű	—	—	—	17.90—18.85
" II. rendű	—	—	—	17.50—17.80
Tengeri belföldi új	—	—	—	14.80—15.10
Korpa:	—	—	—	12.35—12.40

A készáru piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 600 q 80 k, 600 q 78.5 k 28.60 K, 400 q 79.5 k 28.50 k, 100 q 78.8 k 28.30 K,

460 q 78.8 k 28.40 K, 100 q 78.5 k, 200 q 78.5 k 28.50 K, 100 q 78.5 k 28.40 K, 400 q 78 k 28.35 K, 150 q 77.5 k, 100 q 76.8 k, 150 q 76 k 27.80 K felső, 100 q 77.4 k 28 K, 200 q 77 k 27.80 K.

Pestvidéki: 600 q 28.60 K, 150 q 78.3 k, 300 q 77.3 k, 325 q 79 k 27.90 K, 100 q 78 k, 100 q 78 k 28.20 K, 100 q 78 k 27.90 K, 150 q 77.5 k, 300 q 77.5 k 28.20 K, 200 q 77 k 28 K, 100 q 76.5 k 27.80 K.

Bácskai: 200 q 79 k, 100 q 79 k, 300 q 79.5 k 28.60 K, 100 q 78.5 k 28.20 K.

Szerémségi: 100 q 77 k, 100 q 77 k 27.80 K.

Fejérmegyei: 100 q 77 k 27.80 K üszöghegyü.

Rozs: 200 q 20.60 K, 200 q 20.60 K, 100 q 20.60 K, 100 q 20.50 K, 300 q 20.60 K, 100 q 20.55 K kpf. par.

Tengeri: 200 q 15.46 K ab Kőbánya, 100 q 14.85 K kpf. par.

Takarmányárpa: 100 q 17.60 K kpf. par.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötöttség:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re:

Buza áprilisra	13.69—13.77—13.69	—
Buza májusra	13.50—13.60—13.50	—
Buza októberre	11.40—11.36—11.45—11.35	—
Rozs áprilisra	10.48—10.60—10.48	—
Rozs októberre	9.60—9.61—9.50	—
Zab áprilisra	8.88—8.90	—
Tengeri májusra	7.53—7.59—7.53	—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	13.66—13.67
1909. májusi buza	13.46—13.47
1909. októberi buza	11.31—11.32
1909. áprilisi rozs	10.41—10.42
1909. októberi rozs	9.46—9.47
1909. áprilisi zab	8.76—8.77
1909. májusi tengeri	7.52—7.53

Budapesti gabonaforgalom.

1909. márczius 7-től 1909. márczius 8-ig.

Érkezett Elszállított méter mázsa

Buza	7223	—
Rozs	2311	—
Árpa	1478	—
Zab	781	—
Tengeri	1575	—
Liszt	2006	8370
Korpa	—	2156

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdén teljesen tartózkodó volt ma a hangulat s úgy látszik, hogy a politikai események kialakulása előtt nem is lesz említésre méltó élénkség. A spekuláció teljesen elhanyagolja az üzletet, úgy hogy a tegnapi utótőzsdén egyetlenegy kötés sem volt. Ma is mérsékelt forgalom s csendes üzletmenet mellett egyedül az államvasuti részvények iránt mutatkozott némi érdeklődés, mely részvényeket bécsi számlára vásároltak néhány tételben. A déli tőzsdén az árfolyamok valamivel javultak. Kereslet volt a Leszámitoló-bank részvényekben, melyek helyi vásárlásokra három koronával javultak, továbbá az Államvasut, a Déli vasut és a Közuti részvényeiben, melyek mérsékeltlen emelkedett árfolyamokkal zárultak. A helyi piac hangulata is hasonlóképpen csendes volt. Forgalomban voltak a Hazai bank, az Egyesült fővárosi takaréka, a Danubius, a Városi vasut részvényeinek és a Szanatórium-sorsjegyek. A járadékpiacra előfordult néhány kötés változatlan árfolyamok mellett. A mai üzlet folyamán forgalomba került: Osztrák hitel 626.75—625.50—626.50, Magyar hitel 730—731—728.75—730.25, Államvasut 673—671.75—673 kor., Leszámitolóbank 474.25—475.75 kor., Jelzálog 420 kor., Rimamurányi 522.25—523 kor., Városi villamosvasut 261.75 kor., Közuti 566.50 kor., Magyar koronajáradék 91.30—91.35 kor., Hazai bank 269 kor., Salgó 558—556 kor., Szanatórium sorsjegy 7.95—8.35 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 626.75—625.50, Magyar hitel 730—731—728.75—729, Osztrák-magyar államv. 673—671.75, Leszámitolóbank 474.25, Magyar koronajáradék 91.30 koronán.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 625.75—626.75—626.50, Magy. hitel 729.25—730.25, Osztrák-magyar államvasut 673, Leszámitolóbank 475—475.75, Jelzálogbank 420, Rimamurányi 522.25—523, Városi villamosv. 261.75, Közuti vaspálya 566.50, Magyar koronajáradék 91.30—91.35 koronán.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5 korona, nyolcz napra 8—13 korona, márczius hónap végére 22—24 korona.

Utótőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 628, Magyar hitel 732.50, Államvasut 675.25, Leszámitoló 476, Jelzálog 420.50, Rimamurányi 523, Városi vasut 261.50, Közuti vasut 566.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, márczius 9. (Saját tudósítónktól.) Az északamerikai tőzsdék, ugyszintén a londoni és a párisi piacok is nem jelentéktelen gyöngüléssel üdtak hirt, aminek oka az exportáló államok dus kivitele volt. Newyorkban és Osikágóban nyomasztólag hatott az a körülmény is, hogy az Egyesült-Államokban a gabonakészletek felhalmozódása nagyobb, semmint várták. Az itteni tőzsdén áruhiány miatt nem gyöngült az irányzat, az árak változatlanok, de a tulmagas árak miatt a konzum tartózkodott a vásárlástól.

Jegyztetett buza: tiszavidéki 14.50—14.85, banáti 14.20—14.65, mosoni 13.70—13.95, tótfelvidéki 13.70—14.05, déliavasuti 13.75—14.10, marchfeldi 13.70—13.80.

Rozs: tótfelvidéki 10.60—10.80, csepeli 10.55—10.75, pestmegyei 10.75—10.90, különféle magyar 10.55—10.80, osztrák 10.55—10.80.

Árpa: morvaországi 9.20—10.30, marchfeldi 8.20—9, bécsvidéki 9—9.30, tótfelvidéki 8.10—9.80, csepeli 7.90—8.40, közepdunai állomások 8.20—8.80, déliavasuti 8—9.50, északmagyarországi 7.60—9.10 tiszavidéki 7.60—8.50.

Magyar tengeri 7.95—8.20, Cinquantin 9—9.50, Magyar zab 9.30—9.70 válogatott 9.70—10.10, cseh-morvaországi és alsó-ausztriai 9.60—9.75.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, márczius 9. A még mindig tisztázatlan Balkán-helyzet miatt az előtőzsde megnyitásakor az árfolyamok mérsékeltlen gyengültek, de később némi javulás állott be. Államvasuti részvény emelkedett a belpolitikai viszonyok kedvezőbb megítélésé folytán és alpesi részvények is élénkültek. Korlátértékekben nem volt forgalom. Hitelrészvények elhanyagolják. A bankok 4 százalék mellett reportáltak. Mikor aztán később hitelrészvényekben realizációk jelentkeztek, minden téren hanyatlás következett be. A déli tőzsde megnyitáskor általában valamivel szilárdabb volt az irányzat. Alpesi részvény helyi vásárlásokra élénkült. A forgalom későbbi során nyugodt irányzat mellett az árfolyamok tartottak. A berlini bányáértékek piacán az irányzat némileg gyengült.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 625.75, Laenderbank 433.50, Bank-egyesület 519, Államvasut 672.50, Déli vasut 102.50, Alpesi 628.50, Skoda 278.50, Török sorsjegy 184, Magyar koronajáradék 91.20 K.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 626.50, Magyar hitel 730, Anglo 294, Bankegyesület 519, Laenderbank 433, Union 535, Államvasut 673, Déli vasut 102.75, Alpesi 630, Prágai 2350, Orosz járadék 96.60, Török sorsjegy 183.75 K.

Bécs, márczius 9. (Magyar értékek zárata.) 4 százalékos arany-járadék 111.—, Tiszai és szeg. köcs. sorsjegy 143.—, Magyar hitelbank részvény 729.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény —, Rimamurányi 522.50, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 91.35, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.25, Magyar nyerk. sorsjegy 192.50, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank 419.— Magyar keresk. bank —.

Bécs, márczius 9. (Osztrák értékek zárata.) 4.2 százalékos papír-járadék 94.30, 4 százalékos osztrák arany-járadék 115.—, 1860-as sorsjegy 154.85, Osztrák hitel-sorsjegy 464.—, Angol-osztrák bankrészvény 294.—, Bécsi Bankverein 518.60, Osztrák-magyar bank 1764, Déli vasut 101.75, Dunagőzhajózási társ. 913.—, Dohány részv. 345.—, Cs. k. arany (vert) 11.33, Német bankv. 116.98, Osztr. Lloyd 416.—, 4.2 száz. czüst jár. 94.20—97.95, Osztr. koronajáradék 94.25, 1864-es sorsj. 268.—, Osztrák hitelintézeti részvény 626.75, Union-Bank 534.50, Osztrák Länderbank 433.50, Osztrák-magyar államvasut 674.50, Elbevolgyi vasut 444.—, Alpesti részvény 630.75, 20 frankos 19.04, Londoni váltóár 239.85, Lipótkohó —, Töröksorsjegy 183.75.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, márczius 9. A tőzsde a balkáni zavacos politikai helyzetre és a kedvezőtlen ipari helyzetre való tekintettel megmaradt tartózkodó magatartása mellett, az utóbbi napokkal összehasonlítva azonban, lényegesen szilárdabb alapirányzatú volt. A megnyitás részben jól tartott, részben könnyen javult árfolyamnívó mellett ment végbe, ami leg-

inkább spekulatív vásárlásokkal függött össze. Magasabbak voltak amerikai vasutakon kívül főleg délvasut részvények Béccsel kapcsolatban, továbbá járadékok közül japániai és egyesült török járadék, valamint gőzhajózási részvények. Ottavi bányák is némi keresletnek örvendtek. Bányarészvények, amelyek eleinte inkább gyöngébb irányzat felé hajlottak, röviddel a megnyitás után szintén emelkedtek és később folytatták felfelé irányuló mozgalmukat. Német luxemburgi és Phönix-részvények tegnaphoz viszonyítva 1 százalékkal magasabban zárultak. Trustdinamit-részvények is 1 százalékkal nyertek. Egyébként az összstátus és az utóőzsdéi forgalom szilárd alapirányzat mellett majdnem változatlan volt. A készpénzpiac ipari értékei tulajdonrészt szilárdak voltak. Napipénz 2 1/2 százalékos és alább, magánleszámitolási kamatláb 2 1/2 százalékos.

Zárulathoz jegyeztetik: 4 1/2 százalékos papírjárdék 94.30, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.10, osztrák hitelrészvény 198.30, Déli vasut 17.20, orosz bankjegyek 215.60, 4 százalékos új orosz kölcsön 77.60. Disconto Commandit 187.10, Dinamitruszt 161.—, Harpeni 192.20, Unifikált török járadék 94.40, 4 1/2 százalékos ezüstjárdék 94.80, 4 százalékos magyar aranyjárdék 94.—, Magyar koronajárdék 91.90, Osztrák-magyar államvasut 144.70, Bécsi váltóár 85.45, Olasz járadék 187.30, Alt. villamossági Edison 226.10, Gelsenkircheni 187.40, Laurakohó —, Gyöngébb.

Frankfurt, (Zárulat) márczius 9. 4 1/2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.40. Osztrák hitelintézet részvény 198.10, Osztrák-magyar államvasut 144.40, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.97, Bécsi Bankverein 132.30, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 73.50, 4 1/2 százalékos ezüstjárdék 98.25, Osztrák koronajárdék 94.60, Magyar koronajárdék 92.05, Osztrák-magyar bank 126.60, Déli vasut részvény 17.10, Elbe völgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.45, Párisi váltóár 812.60, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárulat) márczius 9. 4 1/2 százalékos ezüstjárdék 97.90, 1860, sorsjegy 158.—, Déli vasut 17.—, 4 százalékos aranyjárdék 98.75, Osztrák hitelrészvény 198.50, Osztrák-magyar államvasut 145.—, Olasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 94.25, Nyugodt.

London, márczius 9. Angol consol 85 1/2.

Páris, (Zárulat) márczius 9. 3 százalékos Francia járadék 98.25, Osztr. aranyjárdék 99.—, Magyar aranyjárdék 94.75, 3 százalékos Olasz járadék 103.20, Déli vasut elsőbbségi kötv. 284.—, 5 százalékos marokkói járadék 517.—, 4 százalékos spanyol járadék 98.37, 4 százalékos unifikált török jár. 95.82, Török sorsjegy 91.75, Török dohányrészvény 374.—, Osztrák földhitelintézet 1132.—, Osztr. Länderbank 484.—, Magyar jelzálogbank 704.—, Banque de Paris —, Banque Ottomane 714.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Hartmann gépgyár 508.—, Urikányi község —, Váltó Amsterdamba (rövid) 208.72, Váltó német piacokra (rövid) 122.93, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 5/32, Csek Londonra 251.65, Magánkamatláb 1.75 Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vásárcsarnok.

Márczius 9. A forgalom elég élénk. Jó kereslet mutatkozik vágott, fiatal szopós bárányokban (bőrben szájtandó.) Hizott, szárazon koppasztott baromfi ára általában emelkedik, felküdése ajánlatos. Vaj s turó jó kereslet mellett igen kedvezően értékesíthető. Burgonya irányzata kellemes. Tojás-piacunkon a helyzet teljesen abnormális. A produkció megindulását hetek óta várják s e helyett ma például ugy a pesti, mint a bécsi piac teljesen áru nélkül maradt, ami annak tulajdonítható, hogy egyrészt a vevők tartózkodók, mert mindenki joggal tart egy nagymérvű derouttót, másrészt a vidéki eladók még nem akarják a kínált alacsony árakat akceptálni. Épp ma Londonból 120 darabonként 1 és fél shilling (1080 K) áresést jelentenek s alapos a kilitás arra, hogy ezen nagy „krach” és a beárlott melegebb idő hatását a kontinensen is csakhamar éreztetni fogja. Mai árak:

Husneműek: marhahus hátulja 110—130 K, eleje 84—100 K, vidéki borjú, bőrben hosszan mérve súlylevonás nélkül 82—90 K, helybeli borjúhús 116—120 K, sertésus szalonnával 132—136 K, lehuzott sertés 128—132 K, szalonna friss 124—128 K, szalonna sózott 120—128 K, szalonna füstölt 136—144 K, olvasztani való 136—144 K, hárj 144—148 K, sertészsír 148—150 K, mind métermázsánként. Füstöltus (vidéki) kg-ja 1.40—1.60 K, hazai sonka 1.80—2.— K, szalámi magyar 3—3.20 K, szalámi nyári 1.20—1.40 K kg-kint.

Vad: vaddisznó —.80—90.— K kg-kint egészben. Baromfélék: Elő: rántani való csirke 2.60—2.80 K, sütni való 3.40—3.60 K, kaesa sovány 4.60—5.— K, kaesa hizott 6—7, hizott lud 13—18 K, tyuk 3.40—4.50 K, pulyka 8—9 K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.60—1.80 K, hizott ruca 1.60—1.80 K, hizott pulyka 1.20—1.60 K, levestyuk 1.40—1.50 K, kg-kint. Pulard 1.80—2 K, darabonként.

Tejtermékek: teavaj (centrifigált) I. 2.60—2.80 K, II. 2.—2.20 K, főzvaj (köpült) 1.70—2.— K, tehénturó 28—36 K. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldsejtelék: burgonya (vaggonáru) sárga 3.60—10.— K, rózska 10—11 K, fehér 7.50—8.— K, kifji 14—16 K, sárgarépa 25—26 K, petrezselyem 20—28 K, vöröshagyma makói 30—32 K, vöröshagyma közönséges, hazaj 20—24 K, fokhagyma 42—48 K, káposzta 24—28 K 100 kg-kint.

Gyümölcsárak: Szőlő 1.20—1.60 fillérig kg-kint. Alma: válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbatint, batul stb.) 60—80 K, II-órendű 30—40 K, harmadrendű apró áru 12—20 K. Körte elsőrendű 1.60—2.— K, másodikrendű 60—80 K, dió I. 40—60 K, dió II. 30—40 K, 100 kg-kint.

Tojás: bécskai 93—95 K, eredeti ládaként (1440 darab.)

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbizottság igazgatósága.) Márczius 9-én. Előző napi eladatlán maradvány 420 drb sertés, 31 drb süldő, 1 drb malacz. Mai felhajtás 641 drb sertés, összesen 1061 drb sertés, 31 drb süldő, 1 drb malacz. Eladott 697 drb sertés, 13 drb süldő, 1 drb malacz. Mai maradvány 364 drb sertés,

18 drb süldő. Következő árak jegyeztettek: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül ételsúlyban 112—114 fillér, II-órendű 280—350 kilogrammig 106—108 fillér, silány 128 fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül ételsúlyban 115— fillérig, ételsúlylevonással 138—146 fillérig, fiatal közép 220—300 kg-ig ételsúlylevonással 138—150 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 134—150 fillérig. Hussertés, belföldi süldő 100 fillérig, külföldi malacz 100 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Kőbányai sertés piac.

Márczius 9. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felül súlyban) 142—144 fillér. Fiatal közép (páronként 251—120 kilogrammig terejű súlyban) 142—144 fillér. Könyű (páronként 250 kilogrammig) 142—144 fillér. Közép (páronként 240—280 kg-ig) 142—144 fillérig. Könnyű (páronként 240 kg-ig) 142—144 fillérig. Sertéselészám: 1909. évi márczius hó 6. napján volt készlet 21271 drb, — 1909. márczius hó 8-án felhajtott 250 drb, — 1909. márcz. hó 8-án elszállított 248 drb, — 1909. márczius hó 9. napjára maradt készletben 21279 drb. A hizott sertésüzlet irányzata változatlan.

Budapesti szurómarhavásár.

Márczius 9. Felhajtott 684 drb első borjú, (közte 7 rugott), 17 drb leőt borjú. Elsőrendű első borjúkért 74—82 fillérig, kivételesen 84—86 fillér, középminőségű első borjúkért 66—72 fillérig, leőt borjúkért 60—78 fillér, silány és rugott borjúkért 50—64 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül.) Az irányzat lanyha volt, az árak 8—10 fillérrel kg-ért csökkentek.

Bécsi sertésvásár.

Márczius 9. A mai sertésvásárra 13282 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 5998 fiatal és 6115 hizott sertés. Árak: elsőrendű 128—130 fillér; középnehéz 113—124 fillér; könnyű 104—114 fillér; fiatal sertés 96—124 fillér kilogrammonként ételsúlyban, levonás nélkül.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

ALKALMI VÉTEL! Vászon, damasztáru, fehérnemű. Mitután sikerült egy nagy cég összes készletét megvennem, felhívom a n. é. közönséget annak megtekintésére. Ágyneműek, vásznak, sifonok, törülközők, vászontörölk., zsebkendők és menyasszonyi kelengyék. A fenti árak ezen vétel által gyári árban szerepelhetők be. DEUTSCH FERENCZ vászon- és fehérnemű-üzletében Bpest, Muzeum-körút 10.

Table with multiple columns: Budapesti értéktőzsdé, Mai záró árfolyam, Pénz, Áru. It lists various financial instruments like bonds, bank shares, and commodities with their respective prices and exchange rates.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (e.g., Dunánál, Tisza), date (márcz. 9 márcz. 8), and water level (méter). It lists various stations and their corresponding water levels for two consecutive days.

Elemér nagybecskereki, Jakovljević Obrád ogulini, Suciú Gyula brassói, Frenkl Balázs tordai, Kun Géza pozsonyi, Osváth János zilahii, Abraham Oszkár góspicai, Kántel Jenő kolozsvári, Reimer Győző sepi-szentgyörgyi és Tokody Sándor aradi állami végrehajtókat a N. füzési osztályba sorozott állami végrehajtókká, Horváth József okleveles gazdasz. kiskunfélegyházi lakost ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá és földadományváltartási biztossá; az igazságügyminiszter Barátius László kúrszállási járásbírói díjnyelket a kaposvári törvényszékhez, Lecca Ilés kolozsvári törvényszéki telegkönyvi átalakító díjnyelket a moosi, Sebestyén Sándor gyulafehérvári (törvényszéki telegkönyvi átalakító díjnyelket a topánfalvai járásbíróihoz és Németh János keszthelyi járásbírói díjnyelket a nagykanizsai törvényszékhez irnokokká; a kereskedelemügyi miniszter az állami mértékhatékosítási hivatalok személyzeti létszámában Pinkovits Pál a budapesti állami mértékhatékosítási hivatalhoz rakta átkötve, Márton Ferencet a sátoraljaújhegyi, Viedler Jánost a békéscsabai, Ádám Vilmost a brassói, Antók Pétert a székelyvári, Borbás Jánost a budapesti, Buda Györgyöt a nagyváradi, Bognár Józsefet a győri, Buchhalcz Rezsőt a kassai, Borsik Jánost a szabadkai, Farkas Lászlót a kecskeméti, Fekete Józsefet a szatmárnémeti, Gombos Istvánt a miskolci, Hornung Ferencet a veszprémi, Herhoff Mátyást a soproni, Ignác Istvánt a lúnei, Kiss Sándort az aradi állami mértékhatékosítási hivatalhoz, Kárácz Imrét a központi mértékügyi intézethez, Keszthelyi Lászlót a pécsi állami mértékhatékosítási hivatalhoz, Tóth Ferencet a központi mértékügyi intézethez, Koller Istvánt a nyitrai, Kelemen Józsefet a trencséni, Lukovics Ferencet a pozsonyi, Majoros Ferencet a dévai, Mőner Ferencet a nagykanizsai, Molnár Istvánt a gyulafehérvári, Molnár Gábor a zilahii, Nedeljkov Gergelyt a nagybecskereki, Oláh Ferencet a sepi-szentgyörgyi, Petis András a budapesti, Pásztor Pétert a jászózei, Szalai Lászlót a dési, Tomaszovszky Mihályt a munkácsi, Tóth Vinczét a kaposvári, Vadász Miklóst a máramarosszigeti, Varga Jánost a rimaszombati, Ziegler Lászlót a szolnoki, Dávid Endrét az iglói, Horváth Józsefet a kolozsvári, Krammer Gyulát a segesvári, Mészáros Mihályt az egri, Mészáros Ferencet a szekszárdi, Meri Károlyt a hűsösi, Márton (Zöld) Andrást a marosvásárhelyi, Lakatos Péter Pált a temesvári, Németh Györgyöt a lévai, Németh Jánost a debreczeni, Pradaris Károlyt a szombathelyi, Szili Gáspárt a szegedi állami mértékhatékosítási hivatalokhoz hivatalosalként; a központi statisztikai hivatal igazgatója Laky Dezső állandó díjnyelket statisztikai gyakorlatokká; a közalapítványi ügyvezető Tóth Zoltán jogszigorlót a közalapítványi ügyvezetőhöz díjtalan joggyakorlók; az aszódai javítóintézet igazgatója a vezetéke alatt álló aszódai javítóintézethez Jajkó Mihály váci országos jegyőrt hivatalosalként nevezték ki.

Ügyvezetői pénzügyi számtanácsosi állásra, a szegedi itéztáblánál itéztáblai bírói állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmagnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézele: Hazánkban az utóbbi 24 órában esékély kiével száraz volt az idő. A hőmérséklet többnyire emelkedett és erősebb éjjeli fagy csak északon fordult elő. A maximum Cirkvenicán 10 C. fok, a minimum Arvaváralján -13 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára: Lényegtelen hőváltozás és délen helyenkint csapadék várható.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min. Lists various stations and their weather data.

Kivonat a hivatalos lapból.

Márczius 9. Kinevezések. A földművelésügyi miniszter a vizsgai műszaki tisztai személyzet létszámában Bukvie Antal főmérnököt műszaki tanácsosá, Moirár Arpád fizetésellen statisztikai irodaségdöntőt fizetésellen statisztikai irodatiszté; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Boldog Kálmán budapesti, Puskás Sándor soproni, Szegő Ede budapesti, Várady Béla nagybecskereki, Pasternák Adólf alsókubin, Vondra Sándor temesvári, Báthly Bertalan rimaszombati, Benedek Béla budapesti, Schmidt Rezső győri, Nemesszeghy Elemér budapesti, Farkas Albert marosvásárhelyi, Szabó Ignác nagykarólyi, Pántl József, Szakács Béla, Bajó Rezső és Agárdy János budapesti, Nyikita György zalaegerszegi, Handel Gyula nagyváradi, Nagy Ferenc temesvári és Bodrogi Sándor székelyudvarhelyi állami végrehajtókat a IX. füzési osztályba sorozott állami végrehajtókká, továbbá Hüve Péter segesvári, Csik Fábán vukovári, Nagygyőri Béla nagykarólyi, Morvay Gyula ungvári, Kopék József vuzsázi, Nemei Milán ogulini, Hegyessy Mór kassai, Pinter Mihály kaposvári, Csizmazia József szekszárdi, Lukács Béla beregszászi, Gerő Gusztáv szegedi, Rauch Zeigmond vukovári, Kun Arthur nagyváradi, Csomor Gyula zombori, Bán Richárd balassagyarmati, Nánásy

DARROW HALÁLA.

— REGÉNY. —

Irtá: M. L. SEVERG.

Zeusra mondom, sokat adnék érte, ha tudnám, hogy az az ördögös fickó, hogyan jutott ennyire, anélkül, hogy egy hanggal is elárulta volna, hogy ebben az ügyben tett lépéseket. — Kérem, mondja meg Darrov kisasszonynak, hogy sokat ígérő nyomot követek — sokatígérő legalább egyiknek, vagy a másiknak — és egy ideig nem mutathozhatom. Elmondtam az üzenetet és ha jól értek a női szív veréseinek magyarázatához, akkor ez a hír Florencének nem szerzett zavartalan örömet. Mindennap meglátogattam Maitlandot, hogy kívánságait elmondja és leveleit átadjam, mert ő nem távozott figyelő helyéről. Mindéddig teljesen nyíltan irtam meg mindent a tudósításomban és nem titkoltam semmit, ami barátaimra, vagy magamra vonatkozott. Hogy tehát ez elvem mellett végig megmaradjak, bizonyos érzelmeket kell leküzdenem, melyek arra késztettek, hogy valamit elhallgassak. Ez a vallomás talán nem válik diszemre, de bármiképpen vétekedjenek rólam, az igazságot fogom mondani. Hogy Maitlandot most olyan gyakran felkerestem, annak egyik oka főként az volt, mert ott maradtam hosszabb ideig és felváltottam a helyem. Telefonkagyló volt a jobb fülemben, a szemem pedig a gép üveglapjára irányítva, így féltem órák hosszat és a fülemmel és szememmel mindent kihallgattam és megláttam, ami a szomszéd szobában történt. Napokon át azon voltam, hogy megnyugtassam a lelkiismeretemet, mialatt azt mondtam magamnak, hogy az igazság érdekében cselekszem és nem vagyok közöséges hallgatózó. De rövid idő múlva megszűnt ez az önámítás

és becsületességem és őszinteségem arra az önbeismerésre kényszerített, hogy mégis csak hitvány kíváncsi ember vagyok, aki élvezetből lesi meg más emberek cselekedeteit! Még sem mondtam le erről a szolgálatomról. Sőt ellenkezőleg, napról-napra mohóbb kíváncsisággal figyeltem őket, bosszantott, ha elhívtak kötelességem teljesítéséhez és közel voltam hozzá, hogy mindent elhanyagoljak. Azt sem akarom eltitkolni, hogy ez a nagy érdeklődésem nem a férfinek szólt, odaát a szomszéd szobában, hanem a fiatal hölgynek. Enyhítő körülménynek felhozom a eszáb ellenállhatatlanságát. Csak képzeljék el! Egy fiatal nő, aki leírhatatlanul szép. — reám ezt a benyomást tette — menyői kék szemekkel, dus szőke haj, mely aranyként csillog és a hangja olyan légy, melódikus, mint a forrás csergedező vize, mikor legyöngyözik a hegyekről, hogy szunnyadó bátyját, a tavaszt felkeltse! — Annyi bizonyos, hogy már érettkorú férfi vagyok, aki szinte az apja lehetnék. De mit tesz az? A szív kevésbé éhes, ha sokat kellett nélkülöznie? Azóta sok hónap telt el és mégis éldek borzongás fut át rajtam, ha azokra az órákra gondolok! Ennél a látogatásaimnál Maitland és én csak néhány halk szót váltottunk s mialatt én a szomszédot figyeltem, semmi különös nem adta elő magát; azaz semmi olyasmi, ami Maitlandot érdekelte volna, de ha esetleg előfordult ilyesvalami, nem vettem észre mert más valami, ami engem érdekelt, elvonta a figyelmemet. Maitland többször tett említést és homályos célzásokat, hogy sok újabb dolgot fedezett fel, amit majd annak idején értesenre fog adni. Így telt el körülbelül két hét. Minden nap elballagtam Maitlandhoz és napról-napra szűkebbre fonta körülöttem a hálót az a bájos, szép teremtés. Egyik nap, amint Maitlandtól hazatértem, Alicet nagy izgalomban találtam, értésemre adta, hogy Florencének nagy szüksége van reám. Nem is kérdeztem

EGYETÉRTÉS politikai napilap. Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

tovább, hanem besiettem a lakoszobába, ahol Florence a pamlagon feküdt. Az állapota a kábultság egy neme volt, melyből semmimem tudta őt felrázni. Hasztalanul igyekeztem a figyelmet magamra vonni. Tágra nyitott szemekkel meredt rám, látszólag, de azért nem is látott. Rögtön felismertem, hogy súlyos idegrázkódást szenvedett, gyorsan eszillapító szert adtam be neki, azután felrehevítam Alicet s megkérdeztem, mi történt.

Azt mondta, hogy egész délután az ablaknál ültek és Maitlandról beszéltek. Körülbelül öt óraker, mint rendszeren, behozták az esti lapot. Alice keresztül-futotta az ujdonságokat és a „bírek”-ben ezt olvastam: „A Darrov-féle titokzatos gyilkosság megoldása.”

Ezt hangosan olvasta és elfelejtette, hogy ezen a váratlan hír, milyen izgalomba hozhatja Florencet, de a hirtelen sápadtság, ami elborította a fiatal leány arcát elárulta neki, hogy milyen veszedelmes tárgyat érintett, Florence azonban göresös mozdulattal magához ragadta az ujságot, izgatottan olvasta: „John Darrov meggyilkolása. Egy játékadósság, amit a gyilkos nem tudott megfizetni volt a gyilkosság oka. Egy francia detektív kiváló tudása. A háló”

De itt kiesezett a lap Florence kezéből és lezuhant a földre, mielőtt Alice megfoghatta volna.

ÖTÖDIK RÉSZ.

A rejtély megoldása.

ELSŐ FEJEZET.

Csak néhány hasztalan kísérlet után sikerült Alicének Florencet a pamlagra tenni, minden kísérlete, hogy az újult lényt eszméletre térítse meddő fáradság maradt. Florence ugyanabban a merev helyzetben maradt, amelyben én is találtam. Megkérdeztem Alicet, vajjon nem tudja, miért volt ez a hír olyan hatással Florencére, mire ő oszólkozva néztek reám. (Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Szerda, 1909. márczius 10-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

A nászinduló.

Szính. 4 felvon. Irtá: Bataille Henry. Fordította Császár Imre. Személyek:

Lechateller Roger	Odry
Szozanne, neje	Alszeghy I.
Nelly, leányuk	Kiss A.
De Plessans Grace	Márkus E.
Clozettes	Bónis
Clozettes	K. Gerő L.
Morillot Claude	Dzso
De Plessansné	Dezso
Hortense	Gyöngy I.
Mariette	Várnai I.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

VIGSZINHÁZ.

Tatárjárás.

Operette 3 felvonásban. Irtá: Bakonyi Károly. Zenéjét Gábor Andor. Versére szerz.: Kálmán I.

Személyek:

Lohonyay	Vondrey
Treszka, leánya	Komlóssy I.
Riza báróné	Keleti J.
Imrédy	Fenyvesi
Lóréntey	Hegecsü
Elekta, hadnagy	Tanay
Wallerstein	Sarkadi
Mogyoróssy	Kornai Berta
Virág, strázsamester	Balassa
Turi, szakszervező	Tihanyi
Suták, közhírszó	Just
Kempelen	Tapolczay
Gárdi, infező	Gyöző
Idike	Dallós J.
Bence, béresgazda	Szerényi
Szeffli Bándi	Bárdi
Ejeménié	V. Kász R.
Wuffka, ezredes	Kazalicsky

Kezdeté 1/2 8 óraker.

KIRALY SZINHÁZ.

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Irtá: Rajna Ferenc. Zenéjét Szép Ernő versére szerzette: Sirmay Albert.

Személyek:

Hubert Egon herceg	Király E.
Von Flüggen	Sirmay
Von Saarburg	Giszer
Von Deneuvitz	Sárosi
Von Stackelberg	Margittay
Heilbrück	Simai
Consius Wolf	Papir
Herna, neje	Lóréntey
Thea, leánya	Kosáry E.
Prosch Libor	Németh
Ede, a tita	Otvös G.
Durenstein	Sáfrány
Erna, a felesége	Nyarainé
Hertha, leányuk	T. Harmath
Dr Frolocker	Rasko

Kezdeté 1/2 8 óraker.

FŐVÁROSI GYERMEK-SZINHÁZ.

VI., Révay-utca 18. szám.

Következő előadás esütörtök, márczius 11-én.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Az álarczos bál.

Dalm. 5 felv. Zenejét szerzette: Verdi. Szöveget olaszból fordította Böhm Gusztáv.

Személyek:

Richard gr.	Lunardi Giovanni
René	Takats
Amália	Vasquezné
Ulrika	Fodorné
Oskar	M. Szoyser I.
Samuel	Kornai R.
Tom	Karnat
Silvano	Hegedüs
Ney B.	

Kezdeté 7 óraker.

VÁRSZINHÁZ.

Nincs előadás.

MAGYAR SZINHÁZ.

Hivatalnok urak.

Társadalmi szính. 3 felvonásban. Irtá: Földes Imre.

Személyek:

Brechtler gyáros	Vágó
Barna Gábor	Tarzs
Róné neje	Bátori G.
Müller	Papp
Felkei	László
Herczog	Rethey
Vedres	Dobi
Ulrich	Vándori
Róth	Rátkay
Ella, leánya	Tóth I.
Kozma	Tarnay
Vámosiné	Borrai E.
Dezso, fia	Z. Molnar
Nagy Pál	Czobor
Smolla Janos	Körmeny
Jutiska	Makay G.
Terka gépirónok	Kacsóh F.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

URANIA SZINHÁZ.

A francia forradalom.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

APOLLO-PROJEKTOR

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 68-33.

Be vagyok én csudálkozva.

Enakló kép. Eneklő és előadja: Göndör Aurél. Saját fölvetel. — Egy makacs lakó. — Pali egy énekesnőbe szerelmes. —

A mendonai mészáros.

— Egy pályát tévesztett hatalmamban. — Judáscsók. — Kötélverő műhely. — Az ördög kovácsműhelye. —

Ária a Troubadourból.

Kezdeté 5 óraker, vasár- és ünnepeken 3 óraker.

FOLIES CAPRICE

Igazgatóján: LEITNER G. KELETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Telefon 14-22. Az előadás kezdete 1/2 9 óraker. 11 óraker. Ma! 11 óraker.

„Der Herr Ersatzmann“

Bohózat, irta: Armin Jozsef. Rendező: Werner Manó

Ezt megelőzi 9 1/4 óraker

! „Az első Stáció“ !

Bohózat, irta: Satyr. Rendező: Rott Sándor. Nappali pénztár d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig.

Az I-es emeleti „Casino de Parisban“ elsőrangú Tánc-Attraktiók kezdete 1/2 12 óraker.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22

Minden este 8 óraker:

A szenzációs sikerű márciusi műsor!

Beregiss La Bella Rosetti
Orosz és Franciaországban rendőrileg beiktatott szenzációs izgalom. nihilista-drama.

Budapest legkiszágtatóbb bohózata. Falrengés siker!

A mutyi-szoba PAMPOULETTE ÉHES A hálósobalány

Utolsó szép-székelték! A nimfa és a faun násza.

Azonkívül: **! SZANIN! ! SZANIN!**

! Ez pajtikám, a Löbl!

Varjas Antal, a cigánykirály. A hét mozija. Mario, chanteur-phénomène. — Sorella Kosmos. — Compagne Lepomme és még 6 attrakció.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal Orfeum nappali pénztáránál d. e. 9-1-ig, d. u. 3-6-ig.

A téli kert tükörrésében Royal-Cabaret. Enekek, új tánc-attraktiók. Czigányzene reggel 5 óráig.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté 8 óraker. Ma és mindennap Ujdonság!

CSAK ÖT PERCZ!

Bohózat. Irták: Glinger és Tasság, fordította: Steinhardt. Ezt megelőzi:

EGY NAGY PETITE.

Bohózat. Irtá: Lucian.

Továbbá: Steinhardt, Gyártás. Nedics, Sándor, férfi kettős uti magánzámakkal, valamint: Tomm Butler, komikus biciklista és a Walord-eset, tornászok fellépte. A remek téli kertben reggelig tánc és zene. — Elsőrendű attrakciók. — Belepódió nincs.

Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. sz. és özv. Kontiné dohánykisköztársaság árúdjában, Andrássy-ut 20.

Vasár- és ünnepeken délután fél négy órai kezdettel mérsékelt helyre előadás.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintajelvényt megszerző a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PÁSZTOR (vej. cég)

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 17. sz. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

„STEYR“

zsbabbi pisztoly. M. 1909.

Legelső automikus lehajó csövű pisztoly a világon. Az

Osztr. fegyvergyári társaság precíziós gyártmánya Steyr-ban.

Kapható minden fegyverkereskedésben és puskaművesnél.

PARISIANA-ORFEUM

Szerecsen-utca, a m. kir. operával szemben. Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-45.

Az előadás kezdete: 9 óraker.

Pénztári órák d. e. 10-1-ig délután 3-9 óráig.

Utazás Kanabokába!

Eredeti néger operett.

Előadja a 22 tagból álló, világhírű néger operett-társulat.

16 új varieté-szám.

Előadás után a remek téli kertben kabaret, előkelő művészek közreműködésével. — Balogh Károly cigányzenekara hangverseny. — Kétféle konyha. — Pompás üvegszór.

Helyárak: 2, 3, 4, 5, 6 korona.

Budapesti Cabaret BONNONIÉRE

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-88.

Minden este 9 1/4 óraker:

A teljesen új, fényes márciusi műsor!

A városatyák. (Szatira, közismert maszkokkal). Inter-viev Belgrádban. (Aktuális téma.)

— A müncheni Scharfrichterek. —

(Paródia. Henry. Dr. Szalay. Marye Delvard. Virágh.) 5 Baisson-lány. — Bambula, néger-quartett. — A meztelen nő stb.

12 új kuplé. Jegyek: 6, 5, 4, 3 kor-ért. Bővebbet a falragaszok!

FISCHER és Tarsai

faiskolak és szőlőpálinkaüvegek

EDISON

Mozgófénykép Vállalat VI., Nagymező-utca 21.

Első előadás hétköznap d. u. 5 óraker.

Vasár- és ünnepeken d. u. 3 óraker.

Utolsó előadás kezdete 11 óraker.

Szenzációs ujdonság!

Műsoron kívül: páratlan hatású énekes és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak: Páholy 1 K., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe

Megjelent 150.000 méter ujdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

Legmegbízhatóbb Román Oszkár

Angol FOGMÜTERME

Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. I. em.

Munkálatai jószágát részletfizetési kedvezményrel is biztosítja.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Igazgató.

Japán Budapesten!

A 8 igazi Gésa

és a szenzációs

RIOGOKU - CSOPORT.

továbbá 12 attrakció.

Az előadás kezdete 8 óraker.

Jegyelővétel: délelőtt 10-1 óráig és délután 3-6 óráig. — Telefon: 93-36.

Heti műsor:

1909. márczius hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Várszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Hangversenyek
11 Csütörtök	Carmen	Két férfi	Miss Hobbs	A király	A szerencse fia	Tánczos huszárok	A Mária Doroty-Egyesület jótékony-czela hangversenye	Royal: Földessy Arnold
12 Péntek	Don Juan	A mama	—	Az ördög	Hivatalnok urak	Az elvált asszony	A francia forradalom	Royal: Bussoni Ferencz
13 Szombat	Sámson és Delia	A gyermekkirály	—	A hivándorló	Ejjei szállás Falusi idill	Az elvált asszony	Az Országos Színház- és Operaház előadása	—
14 Vasárnap	Hazatérés. Mesevilág.	A boszorkány	—	Israel	Forradalmi nász	Tánczos huszárok	—	—

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.
AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti társaság
 Budapest, VII., Rákóczi-út 30, ajánlja
Pieper Nikolas Automata pisztolyt.
 Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése 6-35 mm. Browning-patronok használatára készült. Legjobb előnye, hogy szabadkézzel minden számszám nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a kakszár irányul, ki van zárva. A mellényzsebben elfér.

Ára 80 Korona. Havirészlet 4 Kor.
 12 havi egyenlő részletre 72 korona.

Levegőndő és hosszank beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél
 Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt korona árban, fizetendő kor. havi részletekben től kezdve, Budapest, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi

Lakhely: _____
 Kelet: _____
 Név és foglalkozás: _____
 Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Magyar királyi Államvasutak. Üzletvezetőség Arad.
 6970. szám. I.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége

nyilvános írásbeli egységáras versenyárgyalást hirdet.

A Petrosényi tárolón létesítendő földszintes kettős altszinti lakóépület és földszintes hivatalos helyiség, valamint az előbbi től mintegy fél kilométer távolságra létesítendő földszintes kettős óráz és az ezen építményekhez tartozó melléképületek előállítási munkálataira.

Az építéshez szükséges anyagok közül a terméskövet a falazó és padlás téglát, a tetőfedő eserepet, az oltatlan meszet, a román és portlandcementet s a szenslakot a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége adja, illetve bocsátja vállalkozó rendelkezésére, a többi építési anyagot elsőrendű minőségben a vállalkozó köteles adni.

(Lásd a szerződés-tervezet 4. §-ának a) pontját).

A pályázati feltételek, a szerződés-tervezet, az ajánlati minta és költségvetés a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége pályafeltöltési osztályában (II.) 3 korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8-tól délután 2 óráig bármikor beszerezhető, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő bélyegjegyek előzetes megküldése után királyi postán is megkapathatók. Az építmények tervei a pályafeltöltési osztálynál megtekinthetők. Ugyancsak az említett hivatalnál megtekinthető: a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltételek általános határozatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és a feltételek részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárolatánál megszereshetők.

Az ajánlatot 1 koronás magyar okmánybélyeggel, az ajánlat mellékleteit, úgy mint a pályázati feltételeket, szerződés-tervezet és költségvetéseket pedig ikenként 30 filléres magyar okmánybélyeggel ellátva, lepecsételt borítékban a következő felíráttal:

Ajánlat az 5970/999. sz. versenyárgyalási hirdetési alapján a magyar királyi államvasutak Petrosényi tárolóján létesítendő magas építmények előállítási munkálataira kell benyújtani vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1909. évi márczius hó 31-én déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség általános osztályának (I. osztály) főnökéhez (aradi és csanádi egyesült vasutak palotája I. emelet 13. ajtó sz.)

Az ajánlatok benyújtására kitűzött határidővel a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályában azonnal fölbonthatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1909. évi márczius hó 30-án déli 12 óráig a pályázatok 1300 azaz Egerháromszáz korona bánatpénzt a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztárában, hivataloslag a hirdetett versenyárgyalás számára, akár készpénzben akár állami letétre alkalmas értékpapirokban letenni, mely bánatpénz esetleg posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértékén felül számítatba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is lehetnek. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó. A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bánatpénzt el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő vagy meghatalmazottja által alá nem írt, javított vagy vakar: szövegű, pecsételt le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a postolag vagy esetleg távirattal tett és oly ajánlatok, melyekre névze az aláírt bánatpénz előlegesen le nem tételt, figyelembe nem vétetnek.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére a törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Arad, 1909. márczius hó.

Az üzletvezetőség.

Minden háztulajdonos,

ki meggyőződni óhajt, vajjon általán szerint, vagy vizmérő után kevesebb vizdíjat tartozik-e fizetni és ha konstatalni óhajtja, vajjon egyes bérlő a rendes fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezetessen házába

KUNZ-féle vizmérő-órát.

Felvilágosítást készséggel nyújt a

„Budapesti Vizmérő Betéti Társaság“ KUNZ F. czég
 Központi iroda: I., Bors-utca 14. sz. — Gyár és öntöde: I., Maros-utca 19. sz.
 Telefon II-06. Saját gyártelep. Telefon II-06.

PAP, PAP, PAP

Összesukható vaságy kivehető matracozal 10 frt. Sodronyágybetétek méret szerint 5 frttól feljebb.

Gichner János ágynemű, réz- és vasbutor-gyáros,

szőnyeg, függöny, pokrócz, terítő stb. nagy választék.
 Budapest, Erzsébet-körút 20.
 Fióküzlet: Rákóczi (Kerepesi)-út 86. sz.
 Gyár: VII., Kertész-utca 7. és 9. szám.
 Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.
 Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszaadom.

Rollerlak 50 kr.-tól felj.

1900. Párisi világkiállítás Grand Prix
Kwizda Ferencz János kerületi gyógyszerész Korneuburg. Bécs mellett. Cs. és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgar fejedelemség udvari szállító.

KWIZDA-féle szabadalmazott Szorító szárvédő-szalag

ruganyos szorító szárvédő légvánkossal ellátva szürke, fekete, barna és fehér színben,
 gummból csak fekete színben.
 4 nagyságban készülnek és pedig bal és jobb lábának. A szorító z-b-nél megmérve,
 20-22 cm. átméretű megf. az 1-56 sz. nagyság
 23-24 " " " " a 2-ik " "
 25-27 " " " " a 3-ik " "
 28-30 " " " " a 4-ik " "
 Egy darab ára:
 Szürke színben darabonként 1. sz. 6 K 80 f., 2. sz. 5 K 80 f., 3. sz. 6 K 40 f., 4. sz. 7 K 80 f.
 Fekete, barna, vagy fehér színben: 1. sz. 5 K 80 f., 2. sz. 6 K 40 f., 3. sz. 6 K 80 f., 4. sz. 7 K 70 f.
 Kaphatók: Dulcz A. utóda IV., Egyetem-utca 2., Freund és fia IV., Koronaherezeg-utca 3., Glass József IV., Koronaherezeg-utca 9., Héj és Silassy VIII., Múzeum-körút 10., Huzella M. IV., Váci-utca. Keleti 7. IV., Koronaherezeg-utca 17., Kutscher S. VII., Kerepest-ut 32., Olbrioh L. VI., Teréz-körút 6., Weszely István IV., Váci-utca.

Márczius 15-iki irodalom!

SAS EDE: Hősök-hőse. Nyolcz képmelléklettel. Diszkötésben ... 7.- kor.
 SEBOK ZSIGMOND: Kossuth Lajos életrajza. Kötve ... -60 fill.
 RÁKOSI VIKTOR: Korhadi fakereztok. Harmadik ifj. kiad. Diszköt. 4.- kor.
 POSA L.: Szól az ének. Szavalni való haz. versek, füzve 2 K, diszköt. 4.- kor.
 RÁKOSI VIKTOR: Hős fiuk. Regényes történet a szabadságharcból. Diszkötésben ... 7.- kor.
 POSA LAJOS: A szabadság hősei. Képek az 1848-49. szabadságharcból. Képekkel ... -60 fill.
 Haza és szabadság. Hazafias szavalmányok és költ. -60 fill.
 GAUSS VIKTOR: A piros köpenyeg. Elbeszélés a magyar szabadságharcból. Képekkel ... -60 fill.
 GAAL MOZES: A vasember fia. Történeti elbeszélés, képekkel ... 1.50 fill.
 Sem apó. Történeti elbeszélés ... -60 fill.
 HAVAS MÓNÁLY: A hősök. Hazafias elbeszélés, képekkel ... -6 fill.
 KRUDY GYULA: A komáromi fiuk. Történeti elbeszélés ... 1.- kor.
 Előre. Hazafias elbeszélés, képekkel ... -60 fill.
 LENGYEL LAURA: Magyar hősök. Történeti elbeszélés, képpel ... 1.- kor.
 A virradat napja. Történeti elbeszélés, képekkel 1.50 fill.
 MADARASSY L.: A kis hadsereg. Történeti elbeszélés ... 1.- kor.
 PERÉNYI LAJOS: A hazáért. Hazafias elbeszélések, képpel ... -60 fill.
 TÁBORI ROBERT: Babar Arcn. Történeti elbeszélés ... -60 fill.
 FARKAS IMRE: A kapitány. Jelenet. Előadja 2 férfi 1 nő ... -30 fill.
 ILLYES BÁLINT: Hazafias költemények. Ara füzve 3 kor., kötve ... 5.- kor.
 UNNEPI VERSEK: Szerkeszti dr. Vajda Gyula. Szavalkönyv. Iskolai ünnepélyekre alkalmas költemények gyűjteménye. 2. kiadás. Ez a gyűjtemény aranykönyve a magyar ifjuságnak. Bélyérszól az összes iskolai ünnepélyekre alkalmas szavalkókat csoportosítja, másrészlől remekíróink költeménye mellett az újabb magyar költészet összes nevesebb képviselőinek műveit tartalmazza. A vaskos kötet 300 költeményt tartalmaz. Ara füzve 3 korona, diszkötésben ... 5 korona.

SINGER és WOLFNER kiadása
 Budapesten, VI., Andrássy-ut 10.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NŐSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-ÉS MŰÖRÁS-üzletében szerezhetők be.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK. ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Heveny vagy idült bujakór - bántalmak

egy görvéllykór, börbajok, rheuma, (izzag, fekélyek stb) s a ronlott vértől származó egyéb bajoknál, mint mirigydagánat, rheumatizmus, a száj, gégé genyvedése, a gánatok, oncososis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örökített bujakóros bántalmak esetében, a legmegbizhatóbb minden gyógykezeléssel dacoló betegségből biztos és gyökeres gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormánv és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kitüntetésben részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11 - kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.

Réktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 22. szám.

Titkos betegségek.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedveiben meg vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemi életre vonatkozólag és az esetleg már meglevő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas szociális hivatású Dr. Palócz v. kórházi orvos-specialista országos híri intézete (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, hűgyes-, hólyag-, ideg- és hátgerinczbajokat, az önfertőzés és szifilis-utóhatást, magömlést, elgyengült férflert, (impotenciát), kezdődő elmeavart, aranyeret, sereket, vérhajokat, hűrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelekre kimerítő választ (a levélbe csak válaszbélyegyet kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges specialista gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig).

Czím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít hűgyesfolyást, hólyagbaj, sebeket, bujakórt (syphilis), börbajokat, elgyengült férflert, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóhatást, ideg- és hátgerinczbaj, valamint minden női bajokat.

RENDELÉS: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyógyszerekről gondoskodik. Levél útján is biztos gyógyásiker.

Különleges vállalat

keményítő, glucose, szőlő- és dexwin-gyárak berendezésére és átalakítására

W. H. UHLAND, G. m. b. H.

LEIPZIG-GOHLIS. Prospektus ingyen.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerzett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház hűgyesurvi és bujakóros osztályán való működése alatt számos even át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(hűgyesfolyást, sebeket, syphilis és önfertőzésből támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férfiul gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknek is.

Biztos siker folyton a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjlanul válasz. Kívánatra gyógyszerek. Rendelés délelőtti 9-3-ig, este 6-8-ig.

BUDAPESTEN, RÁKÓCZI-UT 8A. SZÁM.

(Ajánlás: a Pannónia szállóval szemben.) Laposkőházi bejárat. — Külön városzobák.

Neustein Fülöp CUKROZOTT hashajtó labdaccai

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülendők; mentek minden ártalmas anyagotól, az altesti szervek bajainál legjobban eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint a pityulák, a

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott készítmények miatt még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tükres, mely 8 doboz, tehát 120 pillulát tartalmaz, csak 2 kor., 2 kor. 45 fill. előleges beküldése mellett egy tükres bérmentve küldetik.

Óvás! Utazásoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó-labdacsot. Valódi csak az minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyükkel, piros-fekete nyomtatásban „SZENT LIPÓT” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A keresk. törvényszékiileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP, Szent Lipót-hoz imzett gyógyszerész, Bécs, I., Plankeng. 6. (Ajánlat: Budapest, Török J. gyógyszerész, Király-utca 12. és Andrássy-ut 22.)

AZ ATHENAEUM IROD. ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNY-TÁRSULAT KIADÁSÁBAN MOST JELENT MEG:

SZILÁGYI DEZSŐ BESZÉDEI

: MÁSODIK KÖTETE :

Az egyházpolitika első fele.

SZERKESZTETTE: VIKÁR BÉLA.

Ujabb politikai történelmünknek egyik leghatalmasabb hullámvonalát: az egyházpolitikát foglalja magában ez a kötet, úgy amint az Szilágyi Dezső korszakot alkotó beszédeiben megnyilatkozott. Az egyházpolitika terén tünt fel Szilágyi Dezső egyénisége a legértékesebb formájában; működésének hatása és eredménye itt volt legmélyebb.

Szilágyi Dezső beszédeinek II. kötete 30 ivre terjed.

Ára fűzve 9 kor., kötve 11 kor.

A teljes munka öt kötetben jelenik meg.

Megrendelhető az Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-t. könyvtárában (VII., Rákóczi-ut 54. sz.) és minden hazai könyvtárában.

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Kolozsvárt, 6321/909. szám. V/d.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETÉS.

III. rangú tölgytalpfák szállítása iránt.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1909. évben szükséges 7000 drb. III. rangú egyéves légszáraz tölgytalpfa szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél megszerezhető és a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és üzletvezetőségénél megtekinthető. — Ugyanezek az említett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák alatt a szállításra vonatkozó általános és különleges feltételek is, mely utóbbiak a magyar királyi államvasutak igazgatóságának nyomtatványtárából megszerezhetők.

Az általános feltételek ára 50, a különlegesek pedig 30 fillér darabonként, melyhez postaszállítás esetén bérmentesítésre 20 fillér is beküldendő a nevezett hivatalhoz.

Az ivenkint 1 koronás magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatok és az ivenkint 30 filléres magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlati felhívások ezen külkezímel: „Ajánlat a 6321/909. számú pályázati hirdetményben kiirt III. rendű tölgytalpfa” 1909. évi márczius hó 27-ik napjának déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége általános osztályánál, Kolozsvár, vagy postán beküldendők.

Fentirt napon déli 12 órakor a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél az ajánlatok fel fognak bontatni, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5 százalék készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban 1909. márczius hó 26-ik napjának déli 12 órájáig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letendő, esetleg posta útján oda beküldendő.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque-forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letétehetik. — Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem esatolandó.

Az itt felsorolt feltételekből eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz előlegesen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Kolozsvár, 1909. évi márczius hó.

Az üzletvezetőség.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható...

Több mint 600 vagyonos hölgy óhajtaná hamarosan házasságot kötni...

Csemegecsözlöt, fagymentesen csomagolva postaköszvényként 3.50 K...

Hordóskaposztát, kosáruvegekent 2.20, világos kajszinbaracklevárt...

Fajborokat, lefejtve, kölesönördóban, 28 koronájával...

Gyümölcsfa, díszfa és rózsá-árjegyzékekkel ingyen szolgál...

Pénzt azonnal butorra, zongorára, kosárra, varrógépekre...

Mme. Valter angol- és francia női szabónő Budapest, VIII. ker., Fecske-utca 8...

Vasbutor. Rézagy 35 fit, gyermekágy 11, összecukható vaságy 5...

Pénzszekrények és amerikai irodabutorok, használtak és újak...

MÉRNÖK-AKADÉMIA gép- és elektro-technikusok, építő mérnökök és építészek részére...

Brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszert és régiséget veszek és eladok...

Parlamentari gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíróiskola...

Ingóságokat értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19...

Vadászfegyver Ritka kedvező alkalmi vétel, egyenként is potom áron...

Pénzelölleggel beraktározunk butort, zongorát, automobilt, mindenemű gépeket...

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra...

LEGNAGYOBB Pénzelölleget kaphat zongora, butor, varrógép, kerékpár, hintó, autómobil, könyvek és kurárszűkekre...

TAUSZIK és TÁRSA VI., GYÁR-UTCA 21. SZ. TELEFON 83-97.

Zálogszedulákat veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltoztok és teljes értékét kifizetem...

SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Stenográfia Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás-oktatás. Ingyenes gépírás-tanítás az összes rendszerű írógépeken...

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol borgearnitúrák és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillarak...

Vigyázzon ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 filléért. 26796

A legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinot, cimbalmot, hegedűt készpénzbeni áron a legújabb rendszerű

bankhitel utján kizárólag csakis REMÉNYI nagy magyar hangszerelő Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 58.

CSIZ a kontinensen a legelőnyösebb Jód brom gyógyfürdő. A megépülő gyógy-udvarnyekben nevezetesen szerez jut az asványvíz nagy radioaktivitásának...

Soványág Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Harley tanár amerikai erőtáppora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek...

INGYEN! GUMMI és különböző óvszer-árjegyzékünket titoktartás mellett ingyen és bérmentve küldjük

NAKIRA törvényesen védett férfi gummikülönlegesség, tucatja 12 kor., 3 tucatból 20% engedmény. Uterus-Spray legújabb hygienikus női szer 14.-korona.

GUMMI-HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 korona tucatja. Mintagyűjtemény 12 darab 4 kor. Pess velus 3-8 kor-ig. Irrigator 3 kor. és felebb. Bidec vasállványon 8 korona.

Pénzt, rögtön butorra, zongorára, varrógépre, kereskedelmi áruira, melyeket legutányosabban bizományba beraktároz

Tauber és Társa VI., Nagymező-utca 25 sz.

Kotlóstyuk hiányában csirkét, libát kelthetni (nem géppel) biztos sikerrel. Utasítás 220 fillér. Baromfi vész elleni háziaszer 150 fillér Szentpétery Istvánné Mezőtúr. 5737

BENZINMOTOROK 15-25 lóerőig műhelyünkben gyártilag kijavítva, valamint új motorok is, jótállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

Pénzkölcsönt 4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén lévő bázakra J., II., III. helyen 15-60 erig törlesztelhető. S emélyhitelt tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-, uri szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillarak, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár utca. Telefon 14-09.

Elsőrendű vadonatúj Singer női varrógépet 27 forintért kapható 40 forintért, centrálbotint 45 forintért, iparogépeket igen olcsón 5 evi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktára Budapest, IV., Veress Pál-utca 40. I. sz. 5. Viszonteladónak rendezem

Telt kebel. Telt kebel két hó ap alatt. Piules Orientales (keleti piulák) által, az e yedlik által, melyek a medet fejlesztik, szilárdítják, helyreállítják a női mellnek grációzus teltettségét kölcsönöz, anélkül, hogy az egészségn kártanak. Garantiálva arzenikummentes.

U vas k varrósgéptől jaulva. Abszolút diszkrétció. Egy doboz használati utasítással franko 4-6 korona előzetes beküldése vagy 6-75 korona utánvétel mellett.

PARIS. — Raktárak: Bees, E. Pserhofer gyógyszerész, Singerstrasse 15. Budapest, Török József gyógyszerész Király utca 12.

Saját termésű új bor 40 fillér, régi ó-bor 1 kor. kölesönördóban; törkölypálinka 2 korona literenként a rendelő edényében. Raksányi Károly reform. lelkesznél, Balatonhenyeben. 5736

Neu Samu és Fia szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyintézet VÁCZ. Gyárt: mindennemű fa-és vastalcskát, kő-és kézkocsit, szárszámokat, emelőgépeket, kettős áttétellel, tűzfafűrészeszátalokat kerti és locomobilfeszendőköt stb. stb.

Budapesti raktár és iroda: VI., Gyár-utca 23. Telefon: 161-27.

BUTOR részletre is melyen leszállított árban kapható a Butor - Udvarban, Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-ut sarján.) Árjegyzék ingyen.

ELEMI FIZIKAI KISÉRLETEK GYÜJTEMÉNYE Közli, számos fizikus közreműködésével ABRAHAM HENRIK az «Ecole normale supérieure» tanára, a «Société française de physique» főtitkara.

Fordította Szijártó Miklós. I. rész: Műhelymunkálatok — Geometria és mechanika. Hidrosztatika. Termika. II. rész: Akusztika. — Optika. — Elektromosság és mágnesség.

A m. kir. villás- és kőzoktatásiügyi miniszter támogatásával. Ára a két kötetnek 16 K.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése, (Wodianor F. és Fiai) részvény-társaságnál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP NAGYTASOK MINDEN ÉLETMAGYAR KÉPÉT 5 KORONÁBÁRT DÍSZES PASZPARTIVÁL 55-68 CML. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA 52MB OLÁUKÉP ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐK MINDENKÖZÖS FELVÉTELEK. SZAVATOSSÁG MINDEN IRÁNYBAN RAFAEL FÉNYKÉPÁRTO ÉS BUDAPEST, VI. RÖTTENBILÉK-ÚT 46. RÖTTENTÉVE N. 1908. ÉVI PÁRSI NEMZETKÖZI KIÁLLITÁSON ÖSSZTELÉVEL KÉRESZTELÉL ARANY-ÉREMMEL.